

Δεν επηρεάζουν πρώτες κατοικίες τα επιτόκια ΕΚΤ

Τα προγράμματα επιβράβευσης συνεπών δανειοληπτών στα στεγαστικά δάνεια από τις τράπεζες περιορίζουν τις επιπτώσεις

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Αύριο Πέμπτη 15 Ιουνίου αναμένεται μία ακόμα αύξηση επιτοκίων από την Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ), συνεχίζοντας την προσπάθειά της για να περιορίσει τον πληθωρισμό. Ωστόσο, οι αυξήσεις δεν αναμένεται να επηρεάσουν αισθητά τους συνεπείς δανειολήπτες στην Κύπρο, αφού σχεδόν όλες οι τράπεζες έχουν προχωρήσει σε αποφάσεις, ή είναι πολύ κοντά για αποφάσεις σχετικά με τα δανειστικά επιτόκια και συγκεκριμένα για δάνεια των «απλών νοικοκυριών» με αξία ακινήτου έως 350 χιλιάδων ευρώ. Ο πληθωρισμός στην Ευρώπη αν και έχει μειωθεί στο 6,1% τον Μάιο, σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία οι αναλυτές προβλέπουν αύξηση του επιτοκίου κατά 25 μονάδες βάσης, ή αλλιώς 0,25% την προσεχή Πέμπτη της 15ης Ιουνίου στη συνεδρία της νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ. Εάν από την άλλη δεν αυξηθεί

Εάν επιβεβαιωθούν οι αναλυτές, την Πέμπτη 15 Ιουνίου θα είναι η όγδοη κατά σειρά αύξηση από τον Ιούλιο του 2022.

έτσι και κατά 0,25% τα επιτόκια της 15ης Ιουνίου, τότε πρώτον, θα κάνει αντίθετη κίνηση από τα λεγόμενά της στην τελευταία αύξηση και δεύτερον, θα αποκτήσει ακόμα περισσότερο ενδιαφέρον για το ποιος θα είναι οι επόμενες κινήσεις νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ. Μετά και την τελευταία αύξηση της ΕΚΤ τον Μάιο, το επιτόκιο των πράξεων κύριας αναχρηματοδότησης καθώς και τα επιτόκια της διευκόλυνσης οριακής χρηματοδότησης και της διευκόλυνσης αποδοχής καταθέσεων έχουν αυξηθεί σε 3,75%, 4% και 3,25% αντιστοίχως. Εάν επιβεβαιωθούν οι αναλυτές, θα είναι η όγδοη κατά σειρά αύξηση από τον Ιούλιο του 2022 και τα άνωθεν ποσοστά θα πάνε στο 4%, 4,25% και 3,50% κατ' αντιστοιχία.

Ο υπουργός Οικονομικών κ. Μάκης Κεραυνός σχολίασε σε σχετική του συνέντευξη στην «Κ» ότι, ο κύκλος επαφών με τις τράπεζες δεν έχει τελειώσει ακόμα και θα υπάρξει και νέος.

Ο υπουργός Οικονομικών κ. Μάκης Κεραυνός σχολίασε σε σχετική του συνέντευξη στην «Κ» προ μίας εβδομάδας αναφορικά με τις αποφάσεις τραπεζών για τα δανειστικά επιτόκια ότι, ο κύκλος επαφών δεν έχει τελειώσει ακόμα και θα υπάρξει και νέος. Επί της ουσίας έστειλε ένα μήνυμα προς τις τράπεζες που δεν έχουν ανακοινώσει ακόμα κάποια σχέδια και μηχανισμούς για την ελάφρυνση των δανειοληπτών που έχουν δει τις δόσεις των δανείων τους από τον Οκτώβριο και μετέπειτα να λαμβάνουν την ανιούσα (οι συνέπειες των αυξήσεων των επιτοκίων από τον Ιούλιο άρχισαν να φαίνονται τρεις μήνες μετά). Κατά γενική ομολογία φαίνεται πως έχουν παρθεί αποφάσεις για τα στεγαστικά πρώτης κατοικίας

και μικρής αξίας δάνεια. Ερωτηματικά δημιουργούνται για αποφάσεις που σχετίζονται με άλλης φύσης δάνεια, π.χ. επιχειρηματικά μικρών επιχειρήσεων.

Τα «φώτα» στην ΒΟC

Το ενδιαφέρον εστιάζεται στις αποφάσεις της Τράπεζας Κύπρου αφού, αν και έχει ανακοινώσει την πρόθεσή της για δημιουργία σχεδίου που θα επιβραβεύει τους συνεπείς δανειολήπτες που έχουν στεγαστικά δάνεια πρώτης κατοικίας, είναι άγνωστο πότε και πώς θα εφαρμοστεί. Τα συνολικά δάνεια της Τράπεζας Κύπρου ανέρχονταν σε 10,2 δισ. ευρώ στα τέλη Μαρτίου 2023, με το μερίδιο αγοράς στην Κύπρο να ανέρχεται σε 42,4%. Ειδικότερα, τα

στοιχεία της τράπεζας δείχνουν πως τα δάνεια των νοικοκυριών (retail housing) ανέρχονται σε 3,55 δισ. ευρώ, δίχως όμως να μπορούν να διαχωριστούν πόσα από αυτά είναι πρώτης κατοικίας. Παρά τις όποιες αποφάσεις παρθούν, που πρέπει να παρθούν διότι έχει προχωρήσει και σε ανάλογες δηλώσεις η ανώτατη διοίκηση της τράπεζας, στα αποτελέσματα τόνιζε η τράπεζα πως, παρά τις επίμονες πιέσεις, δεν υπάρχουν ενδείξεις για επιδείνωση της ποιότητας του δανειακού χαρτοφυλακίου μέχρι σήμερα. Σημειώνει ότι ο αυξημένος πληθωρισμός σε συνδυασμό με το περιβάλλον αυξανόμενων επιτοκίων αναμένεται να επιβαρύνει την αγοραστική δύναμη των πελατών της Τράπεζας και συμπλήρωσε ότι, παρά

την περιορισμένη αθέτηση των πελατικών υποχρεώσεων, η παρακολούθηση και οι προβλέψεις σε τομείς και άτομα που είναι ευάλωτοι στις επιπτώσεις της επιδείνωσης στο μακροοικονομικό περιβάλλον παραμένουν ούτως ώστε να διασφαλιστεί ότι πιθανές δυσκολίες στην αποπληρωμή να εντοπίζονται έγκαιρα, και να παρέχονται κατάλληλες λύσεις σε βιώσιμους πελάτες. Η Τράπεζα Κύπρου, πάντως, έχει δηλώσει πως αναμένει τις κατάλληλες εγγκρίσεις από τους διεθνείς ετόπτες για να λάβει αποφάσεις που σχετίζονται με τα δανειστικά επιτόκια.

Πολύ μικρότερο μεν το χαρτοφυλάκιο, αλλά αποφάσεις σχετικά με τα δανειστικά επιτόκια που θα βοηθήσουν να περάσουν «ξυστά» οι νέες αποφάσεις

της ΕΚΤ για αύξηση των επιτοκίων αναμένονται και από την Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος (Κύπρου). Έχει μεν ανακοινώσει πως σχεδιάζει λύσεις για τους συνεπείς δανειολήπτες που έχουν στεγαστικά, όμως ακόμα δεν έχει προχωρήσει σε επίσημες ανακοινώσεις.

Διαφορετικά μοντέλα

Η κάθε τράπεζα έχει εφαρμόσει προγράμματα που ταιριάζουν περισσότερο με το δανειστικό της χαρτοφυλάκιο. Έτσι, η Eurobank Κύπρου έχει εισάγει πρόγραμμα που για την περίοδο από 1η Ιουνίου 2023 μέχρι και τον Μάιο του 2024 η Τράπεζα θα μειώνει το τελικό επιτόκιο των στεγαστικών δανείων που θα ενταχθούν στο πρόγραμμα κατά 50 μονάδες βάσης (0,50%). Η μείωση θα υπολογίζεται στο τέλος κάθε μήνα και στο τέλος της 12μηνιας περιόδου του προγράμματος, το συνολικό ποσό της μείωσης θα επιστραφεί στους πελάτες με κατάθεση στον τρεχούμενο τους λογαριασμό. Στο πρόγραμμα θα ενταχθούν όλα τα φυσικά πρόσωπα δανειολήπτες στεγαστικών δανείων για αγορά ή ανέγερση πρώτης κατοικίας και ανεξάρτητα από την αγοραία αξία της πρώτης κατοικίας.

Η Astrobank προχώρησε σε πρόγραμμα που αφορά στεγαστικά δάνεια πρώτης κατοικίας, η αξία των οποίων είναι μέχρι 350 χιλ. ευρώ και τα οποία είναι συνδεδεμένα είτε με το Βασικό Επιτόκιο της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, ή Euribor. Το πρόγραμμα ισχύει από 1η Ιουνίου 2023 μέχρι και τέλος του 2023 και θα προβλέπει το «πάγωμα» του βασικού επιτοκίου στο 2,75%.

Περιορισμένο πρόβλημα

Η Ελληνική Τράπεζα από την άλλη, η τράπεζα που είναι η μεγαλύτερη λιανική τραπεζική, φαίνεται να ευνοείται από τις συγκυρίες. Όπως σημείωσε σχετικά στην «Κ» πηγή της τράπεζας, πέραν του 85% των στεγαστικών δανείων είναι πάνω στο βασικό επιτόκιο της Τράπεζας και δεν επηρεάζεται από τις αυξήσεις επιτοκίων της ΕΚΤ. Για τον λόγο αυτό, στο παρόν στάδιο δεν έχουν ληφθεί κάποιες αποφάσεις σε σχέση με τα δάνεια πρώτης κατοικίας.

GoGordian
REAL ESTATE

Ακίνητα υψηλής απόδοσης

Τουριστικό συγκρότημα διαμερισμάτων στην Πόλη Χρυσοχού, Πάφος

- Τουριστικό συγκρότημα διαμερισμάτων, ιδανικό για επένδυση με προοπτικές για υψηλό εισόδημα.
- Βρίσκεται 1,5 χλμ. από το λιμάνι του Λατσίου και 1 χλμ. από το κέντρο της Πόλης Χρυσοχού.
- Η Gordian κατέχει το 84% του συνόλου του έργου που αντιστοιχεί σε 97 στούντιο διαμερίσματα, ένα εστιατόριο, 2 εμπορικούς χώρους (καταστήματα) και ένα σαλόνι/χώρο υποδοχής.
- Το ακίνητο λειτουργεί ως ξενοδοχειακά - εξοχικά διαμερίσματα προς ενοικίαση.
- Ιδιοκτήτης: Belusen Limited (Gordian SPV)

Ref: 8477

Η ιδανική επενδυτική ευκαιρία!

7777 5656
www.gogordian.com

€4,500,000

Στα 3,8 εκατ. ευρώ ανήλθε η επιστροφή ΦΠΑ για το 2022 και στα 5,2 εκατ. ευρώ για το 2019. Η διαφορά μεταξύ των δύο χρονίων έγκειται στην απουσία Ρώσων τουριστών, οι οποίοι θεωρούνταν ως οι big spenders του λιανικού στην κατηγορία των τουριστών από τρίτες χώρες.

Αλλαγές στην επιστροφή ΦΠΑ κοστίζουν στον τουρισμό

Διαφωνίες Βουλής για απόφαση υπ. Οικονομικών να αυξήσει την ελάχιστη δαπάνη από 50 στα 100 ευρώ

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Ως απόφαση που επηρεάζει δυσμενώς τις τουριστικές δαπάνες χαρακτηρίζεται η πρόσφατη απόφαση του Τμήματος Τελωνείου να αυξήσει το όριο δαπάνης για την επιστροφή ΦΠΑ σε ταξιδιώτες τρίτων χωρών που επισκέπτονται την Κύπρο. Πρόκειται για νομοθεσία η οποία εφαρμόστηκε για πρώτη φορά το 2000 με ελάχιστο ποσό αγοράς τις 100 λίρες. Το ελάχιστο ποσό δαπάνης μειώθηκε στις 30 λίρες το 2007, και άλλαξε ξανά φέτος, στις 2 Ιουνίου. Οι επηρεαζόμενοι αυτής της απόφασης –κυρίως μικρομεσαίες και μικρές επιχειρήσεις στο λιανικό και την οικοτεχνία– ανέφεραν ότι δεν προηγήθηκε διαβούλευση ενώ δεν δόθηκε ούτε μεταβατική περίοδος για την εφαρμογή. Περιέγραψαν μάλιστα περιστατικά τουριστών που ενημερώθηκαν για τη συγκεκριμένη αλλαγή, λόγω της μη έγκρισης της αίτησής τους για επιστροφή του ΦΠΑ, λίγο πριν αναχωρήσουν για την Κύπρο.

Τα σημεία πιστοποιήσεων εντύπων TAX Free είναι στα αεροδρόμια Λάρνακας και Πάφου και στα λιμάνια Λάρνακας και Λεμεσού.

Το θέμα συζητήθηκε αυτεπάγγελα κατά τη χθεσινή συνεδρία της Επιτροπής Εμπορίου της Βουλής, στην οποία ζητήθηκε η μελέτη αντικτύπου από πλευράς υπουργείου Οικονομικών σχετικά με την συγκεκριμένη απόφαση. Αναμένεται μάλιστα να σταλεί επιστολή με την οποία θα ζητηθεί να αλλάξει και να επιστρέψει στο προηγούμενο όριο αγορών –τα 50 ευρώ.

Χαμηλή μέση δαπάνη

Σημειώνεται ότι, ενώ στην Κύπρο το ποσό αυτό αυξήθηκε στα 100 ευρώ (αρχικά η σκέψη ήταν για €175), σε χώρες ανταγωνιστικές της Κύπρου στο πεδίο του τουρισμού, σύμφωνα με στοιχεία του 2022 ισχύει το εξής: Το ελάχιστο ποσό δαπάνης για επιστροφή ΦΠΑ σε Ελλάδα και Μάλτα είναι τα 50 ευρώ. Το ίδιο ποσό ισχύει και στην Πορτογαλία. Στην Τουρκία το ποσό είναι στα 4,50 ευρώ και στην Ισπανία μισό (0,01 σεντ). Στο μεταξύ, σύμφωνα με τα ίδια στοιχεία, προκύπτει ότι η Κύπρος έχει την χαμηλότερη μέση δαπάνη για αγορές. Είναι στα 240 ευρώ, λίγο πιο κάτω από την Τουρκία (250 ευρώ). Στα 430 ευρώ είναι η

Το ελάχιστο ποσό δαπάνης για επιστροφή ΦΠΑ σε Ελλάδα και Μάλτα είναι τα 50 ευρώ. Το ίδιο ποσό ισχύει και στην Πορτογαλία. Στην Τουρκία το ποσό είναι στα 4,50 ευρώ και στην Ισπανία μισό.

μέση δαπάνη για αγορές στην Ελλάδα, 400 στην Ισπανία και 850 ευρώ για τη Μάλτα. Με την πρόσφατη αλλαγή στο ποσό, η Κύπρος ανεβαίνει αυτόματα στις χώρες με τον ψηλότερο δείκτη για επιστροφή δαπάνης, με ψηλότερο μέσο όριο δαπάνης να εφαρμόζεται μόνο στο Βέλγιο (125 ευρώ) και την Μάλτα (154,94 ευρώ). Το ελάχιστο ποσό για αγορές στην Ε.Ε. είναι 48 ευρώ, ενώ η μέση δαπάνη για αγορές στην Ε.Ε. είναι 240 ευρώ. Οι αφορολόγητες αγορές σε συναλλαγές αξίας 100 ευρώ είναι 35% και σε σύνολο πωλήσεων, 4%

€5,2 εκατ. το '19

Σύμφωνα με στοιχεία των εταιρειών που διαχειρίζονται την ενημέρωση και την επιστροφή ΦΠΑ στα αεροδρόμια και τα λιμάνια, το 2019 επιστράφηκαν συνολικά 5,2 εκατ. ευρώ σε τουρίστες τρίτων χωρών. Κατά το 2022, την 1η σχετικά υγιή χρονιά μετά την κρίση της πανδημίας, το ποσό αυτό ανήλθε στα 3,8 εκατ. ευρώ. Η διαφορά μεταξύ των δύο χρονίων έγκειται στην απουσία Ρώσων τουριστών (μετά τον Μάρτιο του '22), οι οποίοι θεωρούνταν ως οι big spenders του λιανικού στην κατηγορία των τουριστών από τρίτες χώρες). Σύμφωνα με τα στοιχεία του 2019 (αφιξεις σχεδόν 4 εκατ. τουριστών και

έσοδα 2,2 δισ.), η πρώτη αγορά σε αγοραστική δύναμη όσον αφορά το tax free ήταν οι Ρώσοι με ποσοστό 64% (375 ευρώ κατά κεφαλή αφορολόγητες αγορές), και ακολουθούν με 7% οι Ουκρανοί (420 ευρώ κατά κεφαλή αφορολόγητες αγορές), 5% Ισραηλιτες (175 ευρώ), 4% ο Λίβανος (234 ευρώ), 3% Κινέζοι (511 ευρώ), 17% άλλες εθνικότητες. Σημειώνεται ότι η Κύπρος δεν θεωρείται προορισμός αγορών, κυρίως, δε, ειδών πολυτελείας. Στην κατηγορία ταξιδιωτών τρίτης χώρας θεωρούνται πλέον και οι Βρεταννοί τουρίστες οι οποίοι, ωστόσο, μόλις πρόσφατα άρχισαν να αξιοποιούν την επιστροφή ΦΠΑ, αφού μέχρι πρότινος δεν ήταν δικαιούχοι

–και οι περισσότεροι δεν το γνώριζαν. Σημειώνεται ότι από την επιστροφή φόρου εξαιρούνται τα προϊόντα τροφίμων και τα καπνικά προϊόντα. Η επιστροφή φόρου θεωρείται γενικότερα ως ένα σημαντικό κίνητρο για ενίσχυση των αγορών από τουρίστες χωρών εκτός Ε.Ε., αφού στην ουσία είναι μια έκπτωση στην αγορά. Έτσι, έχει μεν όφελος για την Κύπρο σε τουριστικό επίπεδο, θεωρείται ωστόσο, παράλληλα, ότι ενισχύει και το λιανικό εμπόριο αλλά και τις επιχειρήσεις οικοτεχνίας.

Χωρίς διαβούλευση

Από πλευράς συνδέσμου τουριστικών επιχειρήσεων Κύπρου, εκφράστηκε δυ-

σαρέσκεια για το γεγονός ότι το αρμόδιο υπουργείο αφενός, δεν ήταν ενήμερο για το συγκεκριμένο θέμα, και αφετέρου για το γεγονός ότι μια τέτοια περίοδος, εν μέσω καλοκαιρινής τουριστικής σεζόν, οι αρμόδιες αρχές προχώρησαν σε αύξηση του ποσού. Και ήταν όντως κάτι που καταγράφηκε στη συνεδρία, ότι δεν ήταν ενημερωμένοι οι εμπλεκόμενοι φορείς. Η γυμναστική από το Τμήμα Τελωνείων κοινοποιήθηκε στις 2 Ιουνίου και είχε άμεση ισχύ. Συγκεκριμένα, στο κείμενο της εγκυκλίου την οποία έχει εξασφαλίσει η «Κ», αναφέρεται ότι το σχέδιο επιστροφής ΦΠΑ θα χρησιμοποιείται πλέον για αποδείξεις αγοράς από 100 ευρώ και πάνω, αντί του ορίου των 50 ευρώ που ίσχυε προηγουμένως. Επιπλέον, το σχέδιο μπορεί να χρησιμοποιηθεί για αποδείξεις κάτω των 100 ευρώ, νοουμένου ότι το σύνολο της αξίας των αγορών για κάθε άτομο από την ίδια εταιρεία/εμπορεύμενο, υπερβαίνει τα 100 ευρώ μέσα σε 10 μέρες από την 1η μέρα αγοράς. Η κανονιστική διοικητική πράξη τέθηκε σε εφαρμογή την ίδια μέρα, και ανακλήθηκε αυτό που ίσχυε προηγουμένως. Επρόκειτο για μια αλλαγή η οποία, όπως τονίστηκε επανειλημμένα κατά την συζήτηση του θέματος, έπασσε εξαπίνης τους ενδιαφερόμενους φορείς αλλά και τους τουρίστες. Σημειώνεται ότι οι επηρεαζόμενοι έμποροι από την αύξηση του ελάχιστου ποσού είναι οι μικρές επιχειρήσεις που συνήθως πωλούν τοπικά προϊόντα. Στην Κύπρο, υπάρχουν 2 συγκεκριμένες εταιρείες που λειτουργούν ως διαμεσολαβητές μεταξύ των εμπόρων και των τουριστών και πληρώνουν το επιστρεπτέο ΦΠΑ στα σημεία εξόδου –αεροδρόμια και λιμάνια.

Άρση απόφασης

Σε άρση της απόφασης του Τμήματος Τελωνείων κάλεσε η Βουλή, η οποία αναμένεται να απευθύνει το κάλεσμά της και μέσω σχετικής επιστολής στο υπουργείο Οικονομικών τις επόμενες μέρες. Στα βασικά σημεία διαφωνίας των βουλευτών είναι η διαδικασία με την οποία εφαρμόστηκε η συγκεκριμένη απόφαση, η απουσία διαβούλευσης και η έλλειψη διαφάνειας –όπως αναφέρθηκε στη Βουλή. Έγινε μάλιστα έντονα λόγος για πλήρη ανταγωνιστικότητα του τουρισμού εν μέσω καλοκαιρινής σεζόν. Βεβαίως καλύτερη εικόνα και συμπεράσματα μπορούν να εξαχθούν από το περιεχόμενο της μελέτης αντικτύπου που, όπως αναφέρθηκε, λήφθηκε υπόψη για την συγκεκριμένη απόφαση –πλην όμως δεν παρουσιάστηκε στην επιτροπή εμπορίου.

Πάνω από 5 εκατ. επιβάτες για Aegean στο πρώτο πεντάμηνο

Αύξηση 50% κατέγραψε το διάστημα Ιανουαρίου - Μαΐου 2023, σε ετήσια βάση, η επιβατική κίνηση της Aegean, που μετέφερε συνολικά περισσότερους από 5 εκατομμύρια επιβάτες. Αυτή η επίδοση είναι υψηλότερη κατά 2% συγκριτικά με την αντίστοιχη της περιόδου πριν από την εκδήλωση της πανδημίας, οπότε ο αερομεταφορέας είχε διακινήσει 4,9 εκατ. άτομα.

Επίσης, ενισχυμένη κατά 65% έναντι του 2022 και 12% έναντι του 2019 εμφανίζεται η επιβατική κίνηση εξωτερικού για την Aegean από και προς το αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος» της Αθήνας. Για την ίδια περίοδο η επιβατική κίνηση εξωτερικού από το αεροδρόμιο «Μακεδονία» της Θεσσαλονίκης καταγράφεται ιδιαίτερα ενισχυμένη, φθάνοντας το 72% σε σχέση

Η επιβατική κίνηση είναι αυξημένη κατά 50% σε σύγκριση με το αντίστοιχο πενταμηνό διάστημα.

με τον προηγούμενο χρόνο και το 30% σε σχέση με το 2019. Σε αυτή την αύξηση συντέλεσε τόσο η συνολική διεύρυνση της δραστηριότητας της Aegean με νέα δρομολόγια στο εξωτερικό –τη φετινή χρονιά επιχειρεί το μεγαλύτερο διεθνές δίκτυο προορισμών στην ιστορία της– όσο και η ενίσχυση της συχνότητας των πτήσεων από πολύ νωρίς σε υφιστάμενα δρομολόγια, όπως αυτά της Ιταλίας, της Ισπανίας, της

Τη φετινή χρονιά η Aegean επιχειρεί το μεγαλύτερο διεθνές δίκτυο προορισμών στην ιστορία της.

Γερμανίας, της Σκανδιναβίας, του Ισραήλ, της Αιγύπτου και της Σαουδικής Αραβίας.

Κατά τη φετινή καλοκαιρινή περίοδο, που ξεκίνησε νωρίτερα από κάθε άλλη χρονιά, ξεκίνησαν και οι απευθείας πτήσεις από Αθήνα προς Μπρίστολ, Μπέρμιγχαμ, Ρίγα και Λιλ, τα απευθείας δρομολόγια από Θεσσαλονίκη προς Βαρκελώνη και Κολωνία, αλλά και τα απευθείας δρομολόγια από Χανιά, Ιωάννινα, Μύκονο, Ρόδο και Καλαμάτα προς Τελ Αβίβ. Τις προσεχείς ημέρες αναμένεται να ξεκινήσουν ακόμη εννέα νέα δρομολόγια από/προς την Αθήνα (Λιουμπλιάνα, Νταμάμ, Νιούκαστλ, Σεβίλλη, Ολμπια, Κουβέιτ, Πίζα, Πάλαμ ντε Μαγιόρκα και Σπλιτ), τρία νέα δρομολόγια από/προς τη Θεσσαλονίκη (Βενετία, Ερεβάν και Τιφλίδα),

ενώ ταυτόχρονα επανέρχονται στο πρόγραμμα μετά τη χειμερινή διακοπή πέντε δρομολόγια από/προς το Ηράκλειο (Βιέννη, Μασσαλία, Λάρνακα, Τίρανα και Βελιγράδι) και το δρομολόγιο που συνδέει τη Ρόδο με το Βελιγράδι.

Η Aegean για το 2023 θα προσφέρει συνολικά 18 εκατ. θέσεις, εκ των οποίων 11 εκατ. θέσεις εξωτερικού, 2 εκατ. περισσότερες δηλαδή συγκριτικά με το 2022 και 800.000 περισσότερες από το 2019. Η εταιρεία θα επιχειρεί σε 165 προορισμούς, σε 46 χώρες, με 272 απευθείας δρομολόγια, από τις συνολικά δέκα βάσεις της σε Ελλάδα και εξωτερικό, με ένα στόλο 76 αεροσκαφών –μεταξύ των οποίων και τα ολοκαινούρια Airbus A320 and A321 neo.

ΔΗΜ. ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΣ

Μικρή πτώση στις τιμές κατοικίας παγκοσμίως

Ανθεκτική η αγορά, ποιες μεταβολές καταγράφηκαν το δ' τρίμηνο του 2022

Αναστάτωση, αλλά όχι αποσταθεροποίηση, επικράτησε στη διεθνή αγορά κατοικιών μεταξύ του τελευταίου τριμήνου του 2022 και της αντίστοιχης περιόδου του 2021, με τις περισσότερες χώρες στην Ευρώπη να καταγράφουν μείωση στις πραγματικές τιμές έπειτα από πολλά χρόνια. Διεθνώς, οι τιμές των κατοικιών αυξήθηκαν κατά μέσον όρο κατά 6% στο εξεταζόμενο διάστημα. Σε πραγματικούς όρους, όμως, λαμβάνοντας υπόψη και τον πληθωρισμό, οι τιμές υποχώρησαν κατά 2% για πρώτη φορά την τελευταία δωδεκαετία.

Παρά την αλματώδη άνοδο των επιτοκίων δανεισμού, η παγκόσμια αγορά κατοικίας παρέμεινε συνολικά ανθεκτική, με τις πραγματικές τιμές να διαμορφώνονται 7% πάνω από το επίπεδο της περιόδου πριν από την επέλαση της πανδημίας. Ωστόσο, σύμφωνα με τα στοιχεία της Τράπεζας Διεθνών Διακανονισμών (BIS), παρατηρήθηκαν σημαντικές μεταβολές μέσα στο 2022.

Ειδικότερα, ανάμεσα σε 58 χώρες, τη μεγαλύτερη ετήσια μεταβολή στην ονομαστική αξία των κατοικιών καταγράφηκε στην Τουρκία, με αύξηση 167,9% και σε πραγματικούς όρους κατά

Η μεγαλύτερη ετήσια αύξηση, κατά 167,9%, καταγράφεται στην Τουρκία, στη 13η θέση η Ελλάδα με άνοδο τιμών σε ονομαστικούς όρους κατά 12,2%.

51% λόγω του δυσθεώρητου πληθωρισμού. Η ζήτηση για ακίνητα αυξήθηκε σημαντικά στη χώρα, ενώ ταυτόχρονα –ακολουθώντας την ανορθόδοξη νομισματική πολιτική του Τούρκου προέδρου Ρετζέπ Ταγίπ Ερντογάν– τα επιτόκια μειώθηκαν δραματικά από το 19% στο 8,5%.

Ακολουθεί με πολύ μεγάλη διαφορά η Σερβία και η Ρωσία με αύξηση 23,1% σε ονομαστικούς όρους αμφότερες, ενώ 7% και 9,7% αντίστοιχα ήταν η αύξηση σε πραγματικούς όρους. Την πεντάδα συμπληρώνουν η Βόρεια Μακεδονία και η Ισλανδία. Έπειτα βρίσκονται η Κροατία, η Εσθονία, το Ισραήλ, η Ουγγαρία και η Λιθουανία. Στην κατάταξη της BIS η Ελλάδα βρίσκεται στη 13η

Μεταξύ του τελευταίου τριμήνου του 2022 και της αντίστοιχης περιόδου του 2021 οι περισσότερες χώρες στην Ευρώπη, όπως η Σουηδία, η Γερμανία και η Δανία καταγράφουν μείωση στις πραγματικές τιμές κατοικιών έπειτα από πολλά χρόνια.

θέση, καθώς μεταξύ του τετάρτου τριμήνου του 2021 και της αντίστοιχης περιόδου έναν χρόνο αργότερα σημειώθηκε αύξηση τιμών σε ονομαστικούς όρους κατά 12,2% και σε πραγματικούς όρους κατά 3,7%. Συνολικά στο εξεταζόμενο διάστημα οι ευρωπαϊκές χώρες κατέγραψαν μερικές από τις μεγαλύτερες αυξήσεις στην ονομαστική αξία των κατοικιών. Αυτό αποδίδεται εν μέρει στην ισχυρή αγορά εργασίας και τα χα-

μηλά επιτόκια δανεισμού που ισχύουν την περασμένη δεκαετία, παρότι τα στεγαστικά δάνεια σχεδόν διπλασιάστηκαν κατά μήκος του ευρωπαϊκού μπλοκ, σύμφωνα με την ιστοσελίδα Visual Capitalist. Σε ό,τι αφορά την αύξηση σε πραγματικούς όρους, οι περισσότερες χώρες βρέθηκαν, αντιθέτως, σε αρνητικό έδαφος, ιδίως στη Σουηδία, στη Γερμανία και τη Δανία.

Οι τιμές στη διεθνή αγορά κατοικιών

εκτινάχθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας, όσο οι κεντρικές τράπεζες μείωναν τα επιτόκια, προκειμένου να στηρίξουν την οικονομία. Τώρα, όμως, τα επιτόκια επανήλθαν στα επίπεδα που καταγράφηκαν τελευταία φορά πριν από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση. Κατά μέσον όρο τα βασικά επιτόκια έχουν αυξηθεί κατά τέσσερις ποσοστιαίες μονάδες στις μεγάλες οικονομίες. Περίπου τρία τέταρτα των

χωρών που εξετάστηκαν από την BIS σημείωσαν μείωση στις πραγματικές αξίες των κατοικιών μέσα στο 2022. Συνολικά, τα επιτόκια ασκούν τεράστια επιρροή στις αγορές κατοικιών. Μάλιστα, σύμφωνα με το Visual Capitalist, τα δεδομένα δείχνουν ότι για κάθε αύξηση κατά μία ποσοστιαία μονάδα στα βασικά επιτόκια, οι τιμές των κατοικιών τείνουν να υποχωρούν κατά περίπου δύο ποσοστιαίες μονάδες.

Η Νέα Υόρκη θεσπίζει νέα ελάχιστη αμοιβή για τους διανομείς τροφίμων

Μία νέα, ελάχιστη αμοιβή για τους εργαζομένους σε εφαρμογές διανομής τροφίμων ανακοίνωσε η Νέα Υόρκη εν μέσω αύξησης της χρήσης υπηρεσιών όπως το Uber Eats και το DoorDash, από την πανδημία και μετά. Οι 60.000 εργαζόμενοι στην παράδοση φαγητού στο Μανχάταν βγάζουν αυτή τη στιγμή κατά μέσο όρο περίπου 7,09 δολάρια την ώρα. Η νέα αμοιβή θα τους επιτρέψει μέχρι το 2025 να κερδίζουν τουλάχιστον 19,96 δολάρια την ώρα. Η αύξηση στα 17,96 δολάρια ανά ώρα θα έρθει στις 12 Ιουλίου και τον Απρίλιο του 2025 το ποσό θα αυξηθεί εκ νέου σε σχεδόν 20 δολάρια ανά ώρα.

Αναλυτικότερα, όπως μεταδίδει το CNN, σύμφωνα με τα τοπικά μέσα, η αμοιβή θα προσαρμόζεται ετησίως στον

Από 7,09 δολάρια την ώρα, θα φτάσει στα 17,96 δολάρια από τις 12 Ιουλίου.

πληθωρισμό. Οι εφαρμογές παράδοσης θα έχουν ευελιξία στον τρόπο με τον οποίο πληρώνουν τους εργαζομένους τον νέο κατώτατο μισθό, όπως ανά ταξίδι, ανά ώρα εργασίας ή μέσω του δικού τους τύπου.

Οι εφαρμογές που πληρώνουν τους εργαζομένους για τον χρόνο που περιμένουν για μία παράδοση και τον χρόνο αυτής, πρέπει να πληρώνουν τουλάχιστον 0,30 δολάρια το λεπτό, από τη στιγμή που θα ξεκινήσουν οι αλλαγές

Η αμοιβή των εργαζομένων στις εταιρείες διανομής τροφίμων στη Νέα Υόρκη, τον Απρίλιο του 2025, θα αυξηθεί εκ νέου σε σχεδόν 20 δολάρια ανά ώρα.

το 2023. Οι εφαρμογές που πληρώνουν μόνο όταν ο οδηγός αποδεχτεί ένα ταξίδι παράδοσης θα πρέπει να πληρώνουν τουλάχιστον 0,50 δολάρια ανά λεπτό. Επιπλέον, αυτές οι τιμές δεν περιλαμβάνουν φιλοδώρηματα. Τόσο η Uber Eats, όσο και η DoorDash αντέδρασαν σε αυτή την απόφαση, με τη δεύτερη μάλιστα να εξετάζει το ενδεχόμενο προσφυγής για να απωθήσει την «ακραία πολιτική» της πόλης, λέγοντας ότι υπερβαίνει τα πρότυπα που τηρούν οι άλλες βιομηχανίες – αν και δεν αντιτίθεται στον κατώτατο μισθό για τους εργάτες.

Οι παραγγελίες παράδοσης αυξήθηκαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας. Το 2019, η παράδοση αντιπροσώπευε περίπου το 7% των συνολικών πωλή-

σεων εστιατορίων στις ΗΠΑ, σύμφωνα με το Euromonitor International. Μετά μια άνοδο το 2020, διαμορφώθηκε σχεδόν στο 9% το 2021.

Η πόλη της Νέας Υόρκης δυσκολεύτηκε να χειριστεί την άνοδο των παραγγελιών μέσω Διαδικτύου και τους δεκάδες χιλιάδες εργαζομένους που τις πραγματοποιούν. Η έλλειψη υποδομής για την παράδοση τροφίμων δημιούργησε προβλήματα στους εργαζομένους, στους πεζούς και στους κατοίκους, οδηγώντας τους νομοθέτες να προωθηθεί στον κατώτατο μισθό για τους εργάτες. Η έλλειψη υποδομής στον περισσότερο ποδηλατόδρομους, νέους κανόνες για την πρόσβαση στις τουαλέτες και μια συνεχή εκστρατεία για την καταπολέμηση του κινδύνου πυρκαγιών ιόντων λιθίου σε ηλεκτρικά ποδήλατα και σκουότερ, ανέφερε το CNN.

Αλλαγή στάσης από Fed για τη σχέση μισθών - πληθωρισμού

Οι αξιωματούχοι της Fed δείχνουν να αναθεωρούν την άποψη που είχαν υιοθετήσει μέχρι τώρα ότι οι μισθολογικές αυξήσεις τροφοδοτούν τον πληθωρισμό, όπως παρατηρεί το Bloomberg. Η μετατόπιση αυτή στη στρατηγική της Fed ενισχύει το ενδεχόμενο παύσης της νομισματικής σύσφιξης κατά τη συνεδρίαση της τρέχουσας εβδομάδας.

Μέχρι πρόσφατα, πολλοί κορυφαιοί διαμορφωτές νομισματικής πολιτικής της ομοσπονδιακής τράπεζας των ΗΠΑ θεωρούσαν ότι ο δρόμος για τον χαμηλότερο πληθωρισμό περνούσε από την αγορά εργασίας. Το σκεπτικό τους ήταν ότι επειδή το κόστος εργασίας αποτελεί σημαντικό μέρος του κόστους παραχής υπηρεσιών, ένας τομέας που οι πληθωριστικές πιέσεις έχουν αποδειχθεί εξαιρετικά επίμονες, οι εργαζόμενοι θα έπρεπε να υποστούν μικρότερη αύξηση μισθού για να τεθεί υπό έλεγχο ο πλη-

Κερδίζει έδαφος η άποψη ότι οι μισθολογικές αυξήσεις δεν είναι κινητήρια δύναμη στην άνοδο των τιμών.

θωρισμός. Ωστόσο, νεότερα στοιχεία και σχόλια από αξιωματούχους και οικονομολόγους υποθέτουν ότι η σύνδεση μεταξύ των μισθών και των τιμών μπορεί να μην είναι τόσο άμεση. Και αυτό, ενώ πλησιάζει η ώρα για το τέλος του κύκλου των 15 μηνών κατά τον οποίο επιβλήθηκαν τεράστιες επιτοκιακές αυξήσεις.

«Εάν η σύνδεση μεταξύ μισθών και πληθωρισμού δεν είναι τόσο ισχυρή όσο πιστεύουν οι διαμορφωτές νομισματικής πολιτικής, τότε υπάρχει ο κίνδυνος να αποδυναμωθεί σημαντικά η αγορά εργασίας, χωρίς να υπάρξει μεγάλη

«Δεν θεωρώ ότι οι μισθοί είναι ο κύριος οδηγός του πληθωρισμού», δήλωσε ο επικεφαλής της Fed, Τζερόμ Πάουελ, μετά τη συνεδρίαση του Μαΐου και συμπλήρωσε: «Πιστεύω ότι οι μισθοί και οι τιμές κινούνται μαζί και είναι πολύ δύσκολο να πεις τι προηγείται».

πρόδος στον πληθωρισμό», δηλώνει ο Πρέστον Μοϊν, ανώτερος οικονομολόγος του Employ America, ένα think tank που υποστηρίζει φιλοεργατικές πολιτικές. «Αυτή η αβεβαιότητα είναι αρκετά καλός λόγος για να αποφασίσουν να παρακάμψουν το επόμενο βήμα στη συνεδρίασή τους». Οι αξιωματούχοι της Fed προχώρησαν τον περασμένο μήνα στη 10η αύξηση του επιτοκίου αναφοράς, ανεβάζοντάς το πάνω από το 5% για πρώτη φορά από το 2007, ενώ έδωσαν σήμα για ενδεχόμενη παύση των αυξήσεων στη συνεδρίαση του Ιουνίου. Τα πρακτικά της συνεδρίασης της Fed το διήμερο 2-3 Μαΐου αφήνουν να εννοηθεί ότι έρχεται στροφή στην πολιτική της. Μάλιστα, κατά τη συζήτηση του πληθωρισμού των υπηρεσιών, μόνο «ορισμένοι συμμετέχοντες παρατήρησαν ότι θα χρειαζόταν περαιτέρω χαλάρωση των συνθηκών της αγοράς εργασίας»

για να μειωθούν οι τιμές, ενώ τα πρακτικά της προηγούμενης συνεδρίασης τον Μάρτιο ανέφεραν ότι οι συμμετέχοντες συμφώνησαν σε γενικές γραμμές ότι θα χρειαζόταν αυτή η χαλάρωση. «Δεν θεωρώ ότι οι μισθοί είναι ο κύριος οδηγός του πληθωρισμού», δήλωσε ο επικεφαλής της Fed, Τζερόμ Πάουελ, μετά τη συνεδρίαση του Μαΐου. «Θεωρώ ότι οι μισθοί και οι τιμές κινούνται μαζί και είναι πολύ δύσκολο να πεις τι προηγείται», είπε.

Η παρατήρηση του Πάουελ παραπέμπει σε ένα κρίσιμο ερώτημα στη συζήτηση για την αύξηση μισθών έναντι τιμών: είναι οι μισθοί μεγάλη κινητήρια δύναμη του πληθωρισμού υπηρεσιών ή είναι πιο πιθανό να συμβαίνει το αντίστροφο; Σύμφωνα με τις δημόσιες τοποθετήσεις τους τελευταίους μήνες, υποδηλώνεται ότι η τελευταία ερμηνεία κερδίζει έδαφος.

Ricoh RansomCare:
Προστατευτείτε
από τις Κυβερνοεπιθέσεις

Tsiakkastel
OFFICE LINE

Επικοινωνήστε μαζί μας στο 22862700 ή στο info@tsiakkastel.com.cy

Οι γυναίκες έχασαν \$61 τρισ. από το 1967, λόγω χάσματος μισθών

Το 2021 η ετήσια απώλεια για Αμερικανίδα πλήρους απασχόλησης ήταν 9.954 δολ.

Εξήντα χρόνια από την υπογραφή του νόμου περί ίσων αμοιβών, οι μισθολογικές διαφορές μεταξύ των δύο φύλων εξακολουθούν να υφίστανται – και έχουν κοστίσει στις Αμερικανίδες 61 τρισεκατομμύρια δολάρια από το 1967.

Αυτό σύμφωνα με μια νέα έκθεση του Κέντρου για την Αμερικανική Πρόοδο, ενός μη κομματικού think tank. Η δημοσίευση εξετάζει τη γεφύρωση του χάσματος των μισθών μεταξύ των φύλων στις ΗΠΑ από την υπογραφή του νόμου περί ίσων αμοιβών το 1963. Έχει σημειωθεί κάποια μετρήσιμη πρόοδος: Οι γυναίκες που εργάζονται όλο τον χρόνο και με πλήρες ωράριο το 2021 κέρδισαν 84 σεντς έναντι ενός δολαρίου των ανδρών συναδέλφων τους, από μόλις 59 σεντς το 1963, για παράδειγμα.

Ωστόσο η έκθεση σημειώνει ότι ο μέσος όρος αυτών των γυναικών δεν αναμένεται να κερδίσει ό,τι και οι άνδρες συναδέλφοί τους μέχρι το 2056 και θα χρειαστεί ακόμη περισσότερος χρόνος για να κλείσει η διαφορά για τις έγχρωμες γυναίκες. Οι εργαζόμενες Λατινοαμερικάνες με ωράριο πλήρους απασχόλησης το 2021 κέρδισαν 57 σεντς σε σύγκριση με το δολάριο των λευκών ανδρών συναδέλφων τους και οι έγχρωμες εργαζόμενες κέρδισαν 67 σεντς έναντι αυτού του δολαρίου. Συνολικά, το χάσμα ισχυρύνεται σε απώλεια 9.954 δολαρίων σε μισθούς ετησίως για τις γυναίκες εργαζόμενες με πλήρη απασχόληση, όλο τον χρόνο. Το χάσμα διευρύνεται περαιτέρω

Οι εργαζόμενες Λατινοαμερικάνες με ωράριο πλήρους απασχόλησης το 2021 κέρδισαν 57 σεντς σε σύγκριση με ένα δολάριο των λευκών ανδρών συναδέλφων τους και οι έγχρωμες εργαζόμενες κέρδισαν 67 σεντς έναντι αυτού του δολαρίου.

όταν υπολογίσει κάποιος τους εργαζόμενους με μερική απασχόληση, φθάνοντας στα 11.782 δολάρια ετησίως. Τα δεδομένα του Γραφείου Στατιστικών Εργασίας δείχνουν ότι οι γυναίκες είναι πιο πιθανό

από τους άνδρες ομολόγους τους να εργάζονται με μερική απασχόληση.

«Αυτό είναι εντελώς αρνητικό για την οικονομική ασφάλεια των γυναικών», είπε η Ρόουζ Χατάρ, διευθύντρια οικονομικών αναλύσεων στο Κέντρο Αμερικανικής Πρόοδος. «Αυτοί είναι χαμένοι μισθοί που θα μπορούσαν να είχαν εισαχθεί στην οικονομία με τη μορφή καταναλωτικών δαπανών. Αυτοί είναι οι μισθοί που θα μπορούσαν να είχαν χρησιμοποιήσει οι γυναίκες όσον αφορά τις επενδύσεις για να δημιουργήσουν τον δικό τους πλούτο». Ανάλυση του μισθολογικού χάσματος που δημοσιεύθηκε από το Pew Research Center τον Μάρτιο διαπίστωσε ότι οι νεότεροι εργαζόμενοι έχουν μικρότερο μισθολογικό χάσμα από τους παλαιότερους συναδέλφους τους, αν και η Χατάρ προειδοποίησε ότι τα μισθολογικά χάσματα διευρύνονται με την πάροδο του χρόνου. Η έκθεση σημείωσε ότι ενώ οι γυναίκες έχουν κερδίσει σε υψηλότερα αμειβόμενα θέματα εργασίας, εξακολουθούν να υπερεκπροσωπούνται σε λιγότερο αμειβόμενα θέματα. «Επηρεάζει πραγματικά τον τρόπο με τον οποίο οι γυναίκες μπορούν να συμμετέχουν στην οικονομία ευρύτερα», είπε η Χατάρ. «Και επίσης περιθωριοποιεί την οικονομική μας δραστηριότητα ως χώρα».

Ολοκληρώθηκε η εξαγορά της Credit Suisse από τη UBS

Δημιουργείται ένας κολοσσός με ενεργητικό ύψους σχεδόν 1,7 τρισ. δολαρίων

Η μεγαλύτερη τράπεζα της Ελβετίας, η UBS, ανακοίνωσε ότι ολοκλήρωσε την εξαγορά της άλλοτε ανταγωνίστριας της Credit Suisse, δημιουργώντας έτσι έναν κολοσσό με ενεργητικό ύψους σχεδόν 1,7 τρισ. δολ. και καταγράφοντας τη μεγαλύτερη συγχώνευση τραπεζών μετά την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση του 2008. Κλείνει, έτσι, ένα κεφάλαιο στη συγχώνευση στην οποία ουσιαστικά βεβαιώθηκε να συναινέσει η UBS τον Μάρτιο, αποδεχόμενη να εξαγοράσει την ανταγωνίστρια της έναντι 3 δισ. ελβετικών φράγκων, ποσό αντιστοίχο των 3,25 δισ. δολ. Την συγχώνευση ενορκήστρωσαν τότε οι ελβετικές αρχές, καθώς είχαν εκτιμήσει, όπως άλλωστε είχαν προειδοποιήσει, πως αν επέτρεπαν να καταρρεύσει η Credit Suisse, μια από τις 30 σημαντικότερες τράπεζες στον κόσμο, θα μπορούσε να προκληθεί νέα παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση.

Σε ανοικτή επιστολή τους που δημοσιεύθηκε στους Financial Times και στο CNN, ο διευθύνων σύμβουλος και ο πρόεδρος της UBS, Σέρτζιο Ερμόνι και Κολμ Κέλεχερ, μίλησαν για την «αρχή ενός νέου κεφαλαίου τόσο για την ελβετική τράπεζα όσο και για την παγκόσμια χρηματοπιστωτική βιομηχανία». Τονίζουν μάλιστα πως «αντί να ανταγωνιζόμαστε, τώρα ενωνόμαστε». Πρόκειται βέβαια για ολοκλήρωση της νομικής διαδικασίας

Το ενεργητικό των δύο τραπεζών είναι διπλάσιο από το ετήσιο ΑΕΠ της Ελβετίας και οι καταθέσεις που θα έχει η νέα τράπεζα εντός της χώρας θα ανέρχονται στο 45% του ΑΕΠ της χώρας.

που προϋποθέτει η συγχώνευση, καθώς θα απαιτηθούν τουλάχιστον τρία χρόνια για να αφομοιωθεί πλήρως η Credit Suisse από την UBS. Η UBS θα διαχειρίζεται τις δύο τράπεζες ως ξεχωριστές οντότητες τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα. Σίγουρα, πάντως, η ολοκλήρωση της νομικής διαδικασίας σηματοδοτεί και τυπικά πλέον το τέλος των 167 ετών ιστορίας της Credit Suisse, της μέχρι προσφάτως δεύτερης σε μέγεθος τράπεζας της Ελβετίας, που κατέρρευσε εν μέρει λόγω κακών επιλογών, εν μέρει λόγω αρνητικής συγκυρίας, αλλά και περιβλημένη σκανδάλων κάθε είδους. Η κατάρρευση της αποτέλεσε μείζον πλήγμα, όχι μόνον για το γόπτρο της Ελβετίας αλλά και για τη φήμη της ως ασφαλούς χρηματοπιστωτικού κέντρου

με παγκόσμια ακτινοβολία. Αφού, άλλωστε, το προσωπικό και των δύο τραπεζών αντιμετώπιζε με τεράστια επαγγελματική ανασφάλεια.

Η UBS έχει ήδη εκφράσει την πρόθεση να πραγματοποιήσει σε μαζικές απολύσεις προκειμένου να περιορίσει το κόστος της κατά πολλά δισ. δολ. Δεν έχει, βέβαια, επεκταθεί σε λεπτομέρειες σχετικές με τις απολύσεις που σχεδιάζει. Οι δύο τράπεζες, πάντως, μόνον εντός Ελβετίας αριθμούν αθροιστικά 37.000 υπαλλήλους, που αντιπροσωπεύουν περίπου το 38% των εργαζομένων στον χρηματοπιστωτικό τομέα. Σε παγκόσμιο επίπεδο, άλλωστε, απασχολούν 120.000 υπαλλήλους. Το ενεργητικό των δύο τραπεζών είναι διπλάσιο από το ετήσιο ΑΕΠ της Ελβετίας και οι καταθέσεις που θα έχει η νέα μερικτή τράπεζα εντός της χώρας θα ανέρχονται στο 45% του ΑΕΠ της Ελβετίας. Όπως σχολιάζουν αναλυτές του κλάδου, προκειται για ποσό ιλιγγιώδες ακόμη και για μια χώρα με γνήσιη δημοσία οικονομικά και χαμηλά επίπεδα χρέους. Και βέβαια η συγχώνευση εγκυμονεί κινδύνους για τους Ελβετούς φορολογουμένους, καθώς εκτιμάται πως ενδέχεται να προκαλέσει ζημιές ύψους 10 δισ. δολ. στη UBS εξαιτίας ορισμένων προβληματικών στοιχείων ενεργητικού της Credit Suisse πέραν των 5,5 δισ. δολ. που έχει ήδη δεχθεί να αναλάβει.

«Ένας πακτωλός» χρημάτων δεν δημιουργεί ιστορία», δήλωσε ο θρύλος του γκολφ Τάικερ Γουτς, εκφράζοντας τις αντηρήσεις του στη συγχώνευση.

Πώς η Σαουδική Αραβία «έκλεψε» το σπορ της αμερικανικής ελίτ

Το γκολφ θεωρείται το πιο ελιτίστικο άθλημα στις ΗΠΑ, διαθέτοντας παραδοσιακά ορισμένους από τους μεγαλύτερους χορηγούς στον κόσμο – όχι λόγω δημοφιλίας, αλλά λόγω παράδοσης και πρεστίτζ. Έτσι οι φίλοι του αθλήματος έμειναν άναυδοι όταν ανακοινώθηκε ότι η αμερικανική ομοσπονδία PGA Tour αποφάσισε να συνενωθεί με τη LIV Golf, η οποία ιδρύθηκε το 2021 και έκανε πέρυσι την εμφάνισή της. Το κύριο χαρακτηριστικό της LIV Golf είναι η υποστήριξη της από το σαουδαβικό κρατικό ταμείο PIF. Ακόμη και ο θρύλος του αθλήματος Τάικερ Γουτς, ο οποίος στο παρελθόν απέρριψε προσφορά της LIV Tour, είχε δηλώσει στα τέλη του περασμένου έτους ότι «ένας πακτωλός χρημάτων δεν δημιουργεί ιστορία». Αντίστοιχα και ο Ρόρι Μακλάρι, ένας από τους παίκτες που αρνήθηκαν να συμμετάσχουν στη LIV, αποκάλυψε το εγχείρημα της Σαουδικής Αραβίας «αρπαγή».

Η ίδρυση της LIV Golf προκάλεσε σχίσμα στις τάξεις του αθλήματος, με την PGA Tour να αποβάλλει 17 γκολφέρ από τις τάξεις της επειδή δέχθηκαν να εισπράξουν τα πετροδολάρια των Σαουδαράβων. Ξεκίνησε δε, μια έντονη αντιδράσεις από τη συγχώνευση της αμερικανικής PGA Tour με τη LIV Golf, που ελέγχεται από το Ριάντ. Η συμφωνία λοιπόν για τη «συγχώνευση» τους μπορεί να προκάλεσε σοκ, αλλά ήταν αναπόφευκτη. Αυτό γιατί η τεράστια οικονομική ισχύς των υποστηρικτών της LIV Golf έπεισε τους αξιωματούχους της PGA Tour πως θα ήταν καλύτερα να έρθουν τώρα σε συμφωνία. Το PGA Tour και η LIV θα συνεργαστούν, υπό την προεδρία του Πασίφ αλ Ρουαμπάν. Το αφεντικό του PGA Tour, Τζέι Μόναχαν –ο οποίος είχε ηγηθεί της επίθεσης κατά της LIV, κα-

ρακτηριζώντας την «μια ξένη μοναρχία που ξοδεύει δεκάτομμυρια δολάρια σε μια προσπάθεια να αγοράσει το παιχνίδι»– θα είναι ο διευθύνων σύμβουλος της νέας οντότητας.

Την ίδια ώρα, η Σαουδική Αραβία ευελπιστεί ότι οι δαπάνες αυτές στα δικαίωτά της, οι οποίες τροφοδοτούνται από τα πλεονάζοντα πετρελικά έσοδα, θα ενθουσιάσουν την αναπτυσσόμενη νέα γενιά της και θα ενισχύσουν την τουριστική της βιομηχανία. Οι επικριτές λένε ότι οι προσπάθειες στοχεύουν στο να βελτιώσουν τη διεθνή εικόνα του κράτους. Φυσικά, υπάρχει και η άλλη όψη του νομίσματος. Πολλοί κατηγορούν τη Σαουδική Αραβία ότι εφαρμόζει, μέσω του κρατικού επενδυτικού της ταμείου, πολιτική «sportswashing». Κοινοτομία, ότι προσπαθεί να «ξεπλύνει» την εικόνα της στα μάτια του δυτικού κοινού με τα χρήματα που διοχετεύει σε μεγάλες αθλητικές διοργανώσεις.

Όπως χαρακτηριστικά σημειώνουν οι αθλητικοί αναλυτές, «είτε του αρέσει είτε όχι», ο Μακλάρι, όπως και άλλοι γκολφέρ είναι και «εργαζόμενοι» της LIV, δηλαδή της μοναρχίας του Μοχάμεντ μπιν Σαλιμάν.

Τη βοήθεια του Θεού ζητούν οι Κινέζοι για τα οικονομικά δεινά

Απογοητευμένοι από την επιδείνωση των οικονομικών προοπτικών, οι νέοι Κινέζοι πλημμυρίζουν τους βουδιστικούς και ταϊστικούς ναούς για να προσευχηθούν για θεϊκή παρέμβαση με στόχο την εξασφάλιση θέσεων εργασίας, την είσοδο σε καλά πανεπιστήμια ή και για να πλουτίσουν μέσα σε μία νύχτα. Η οικονομική αβεβαιότητα έχει οδηγήσει τις επισκέψεις στους ναούς σε νέα ύψη, σύμφωνα με αναλυτές και ταϊστικούς ιερότοπους.

«Οχι στο σχολείο, όχι στη σκληρή εργασία, μόνο θυμιάτο», είναι ένα δημοφιλές hashtag στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης από τον Μάρτιο, το οποίο αναφέρεται σε μια ενισχυόμενη τάση μεταξύ των νέων στην Κίνα που αναζητούν μια διέξοδο από τις κοινωνικές πιέσεις και τη βριόσκου στους ναούς, όπου προσεύχονται για να αποκτήσουν τύχη.

Το «Λιβανισμένο νιάτο», έχει γίνει η Νο 1 φράση στην τουριστική βιομηχανία της Κίνας φέτος, σύμφωνα με έρευνα που πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο από το τμήμα ταξιδιωτικών ταξίσεων της εταιρείας. Η εφαρμογή που μοιάζει με το Instagram, που εξέτασε τις κορυφαίες ταξιδιωτικές τάσεις. Να σημειωθεί ότι το ποσοστό ανεργίας για τα άτομα μεταξύ 16 και 24 ετών έφτασε στο ρεκόρ του 20,4% τον Απρίλιο, σύμφωνα με τα επίσημα στατιστικά στοιχεία της χώρας.

Μάλιστα, θα μπορούσε να επιδεινωθεί περαιτέρω, καθώς αριθμό ρεκόρ 11,6 εκατ. φοιτητών εισέρχεται στην ήδη σφιχτή αγορά εργασίας αυτό το καλοκαίρι, όπως εκτίμησε το υπουργείο Παιδείας νωρίτερα φέτος.

Διαφορετικοί ναοί τείνουν να προσελκύουν διαφορετικούς τύπους πιστών. Ο ναός Yonghe στο Πεκίνο, γνωστός και ως ο ναός του Λάμα, που εξυπηρετεί τη θιβετιανή βουδιστική πίστη, είναι δημοφιλής για όσους αναζητούν

καριέρα ή οικονομική επιτυχία.

Οι επισκέψεις στους ναούς έχουν αυξηθεί φέτος περισσότερο από τέσσερις φορές σε σύγκριση με ένα χρόνο πριν, σύμφωνα με πρόσφατα στοιχεία από το Qunar και το Trip.com, έναν άλλο ταξιδιωτικό ιστότοπο. Περίπου οι μισοί από τους επισκέπτες είναι άτομα ηλικίας μεταξύ 20 και 30 ετών. Το Emei και το Jiuhua είναι δύο από τα διάσημα «τέσσερα ιερά βουνά του βουδισμού» της Κίνας, όπου βρίσκονται οι μεγαλύτεροι βουδιστικοί ναοί της χώρας και μνημεία πολιτιστικής κληρονομιάς.

Το όρος Emei στη νοτιοδυτική επαρχία Σιτσουάν δέχτηκε 2,48 εκατ. επισκέπτες μεταξύ Ιανουαρίου και Μαΐου, αύξηση 53% συγκριτικά με την ίδια περίοδο του 2019, πριν επιβληθούν οι περιορισμοί κατά της πανδημίας, όπως μεταδίδει το CNN. Η Emei Shan Tourism, η οποία παρέχει ταξιδιωτικές υπηρεσίες γύρω από το βουνό, απολάμβανε αυξανόμενες πωλήσεις, σημειώνοντας καθαρά κέρδη 9,8 εκατ. δολαρίων το πρώτο τρίμηνο, αυξημένα κατά 262% από την ίδια περίοδο του 2019. Εκτός από το να προσεύχονται στις θεότητες για επιτυχημένη σταδιοδρομία, οι Κινέζοι παρακαλούν και για τύχη, ελπίζοντας να κερδίσουν το λαχείο. Το Κομμουνιστικό Κόμμα απαγόρευσε τα τυχερά παιχνίδια στην Κίνα όταν ανέλαβε την εξουσία το 1949. Αλλά η κυβέρνηση διοργανώνει δύο τύπους λαχειοφόρων αγορών, για να συγκεντρώσει χρήματα για αθλητικές εκδηλώσεις και έργα κοινωνικής πρόνοιας.

Οι πωλήσεις λαχειοφόρων αγορών έφθασαν τα 7,1 δισ. δολάρια τον Απρίλιο, αυξημένες κατά 62% σε σχέση με ένα χρόνο πριν, σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε στη δημοσιότητα το υπουργείο Οικονομικών, στα τέλη Μαΐου. Αυτές είναι οι υψηλότερες πωλήσεις για τον μήνα Απρίλιο την τελευταία δεκαετία.

ΑΠΟΖΗΜΙΩΣΕΙΣ ΥΨΟΥΣ 283.000 ΕΥΡΩ ΕΠΕΔΙΚΑΣΕ ΤΟ ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΚΥΠΡΟΥ

ΓΙΑ ΟΛΙΓΩΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΚΤΕΛΕΣΗ ΕΝΤΟΛΗΣ ΓΙΑ ΕΜΒΑΣΜΑ ΧΡΗΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ

Το Επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας εξέδωσε την περασμένη εβδομάδα μια πολύ σημαντική απόφαση που αφορά την υποχρέωση τραπεζών να εκτελούν έγκαιρα οδηγίες πελατών τους για μεταφορά χρημάτων.

Σύμφωνα με τα γεγονότα της υπόθεσης οι ενάγοντες ήταν κάτοικοι Ελλάδας και διατηρούσαν στις αρχές του 2013 κοινό καταθετικό λογαριασμό στην Τράπεζα Κύπρου με υπόλοιπο ύψους Ευρώ 1 εκατομμύριο περίπου. Την 15/3/2012 οι ενάγοντες έδωσαν με τον ορθό τρόπο και έχοντας συμπληρώσει όλα τα απαραίτητα έντυπα οδηγίες στην τράπεζα όπως το σύνολο ουσιαστικά του καταθετικού τους λογαριασμού μεταφερθεί σε υποκατάστημα της Τράπεζας Κύπρου στην Ελλάδα.

Η τράπεζα παρέλειψε να εκτελέσει τις εν λόγω οδηγίες την ίδια ημέρα που τις έλαβε ενώ στις αμέσως επόμενες ημέρες ακολούθησαν τα «κατακλυσμαία» όπως τα χαρακτήρισε το δικαστήριο γεγονότα που οδήγησαν στο «κούρεμα» (απομείωση) τραπεζικών καταθέσεων της Τράπεζας Κύπρου. Ειδικότερα, ο Υπουργός Οικονομικών με σχετικές γνωστοποιήσεις κήρυξε τις ημέρες που ακολούθησαν ως «Ειδικές Τραπεζικές Αρχές» ενώ την 25/3/2013 συνήφθη η γνωστή συμφωνία μεταξύ της Κυπριακής Δημοκρατίας, του Eurogroup και του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου. Ουσιαστικός όρος της οποίας ήταν, μεταξύ άλλων, η εξυγίανση με ίδια μέσα της Τράπεζας Κύπρου.

Αποτέλεσμα των πιο πάνω ήταν οι ενάγοντες να απωλέσουν μεγάλο μέρος των χρημάτων τους και να καταχωρήσουν αγωγή ζητώντας αποζημίωση τόσο από την Τράπεζα Κύπρου όσο και από την Κεντρική Τράπεζα και την Κυπριακή Δημοκρατία.

Στην απόφαση του ο Πρόεδρος του Επαρχιακού Δικαστηρίου Λευκωσίας κ. Άγγελος Δαυίδ αναφέρθηκε στη νομική υποχρέωση που υπέχει η τράπεζα έναντι των πελατών της που είναι να επιδεικνύει τη δέουσα επιμέλεια και φροντίδα (reasonable care and skill). Στη συγκεκριμένη περίπτωση ο δικαστής βρήκε ότι σύμφωνα με τη μαρτυρία που είχε προσκομισθεί δεν υπήρχε οποιαδήποτε αντικειμενική δυσκολία στο να εκτελέσει η τράπεζα την ίδια ημέρα την εντολή που είχε λάβει για τη μεταφορά των χρημάτων. Βρήκε δε αξιόπιστη τη μαρτυρία που είχαν προσκομίσει οι ενάγοντες αναφορικά με τον χρόνο και τον τρόπο με τον οποίο είχαν δώσει τη σχετική εντολή στην τράπεζα. Ανέφερε συγκεκριμένα το δικαστήριο:

«Έχοντας όλα τα πιο πάνω κατά νου, συνολικά και αντικειμενικά θεωρούμενα, αποτελεί κατάληξη του Δικαστηρίου ότι η ενάγουσα τράπεζα, στη συγκεκριμένη περίπτωση, παραλείποντας και ολιγωρώντας να ενεργήσει ως η εντολή των ενάγοντων-πελατών της, ενώ φαίνεται να είχε την δυνατότητα προς τούτο, παραβίασε την υποχρέωση της όπως επιδεικνύει τη δέουσα φροντίδα και επιμέλεια απέναντί τους. Τίποτα δεν έχει τεθεί υπόψη του Δικαστηρίου ικανό να δικαιολογήσει την ολιγωρία εκ μέρους της και τη μη εκτέλεση της επίδικης εντολής των ενάγοντων κατά πάντα ουσιαστικό χρόνο».

Ως εκ τούτου το δικαστήριο επέδρασε προς τους ενάγοντες ποσό ύψους ΕΥΡΩ 282.000 πλέον νόμιμο τόκο από την ημερομηνία καταχώρησης της αγωγής που είναι το ποσό που απώλεσαν ένεκα της απομείωσης που υπέστη ο τραπεζικός τους λογαριασμός.

Τους ενάγοντες εκπροσώπησαν στο δικαστήριο οι δικηγόροι Χρίστος Γαλανός και Γιάννης Ζαβρός του δικηγορικού γραφείου Michael Kyrianiou and Co LLC.

Η Ιταλία

Δεδομένου του οξέτατου δημογραφικού προβλήματος της Ιταλίας, η πρωθυπουργός Τζορτζία Μελόνι τόνισε προ ημερών ότι η κυβέρνηση της «έχει θέσει την αύξηση των γεννήσεων και την οικογένεια σε απόλυτη προτεραιότητα, για τον απλούστατο λόγο ότι θέλει να έχει και πάλι μέλλον η Ιταλία».

Η Γερμανία

Σκοιλιάζοντας έκθεση που φέρει το εργατικό δυναμικό της Γερμανίας η αναπτυξιακή τράπεζα KfW επισήμανε μέσα στην εβδομάδα ότι «τρίζουν τα θεμέλια της ευημερίας» της μεγαλύτερης ευρωπαϊκής οικονομίας. Ευημερία που σπριζόταν μέχρι σήμερα στο άφθοβο εργατικό δυναμικό.

Το ΔΝΤ

Καταγράφοντας τα προβλήματα υπογεννητικότητας και γήρανσης των ευρωπαϊκών πληθυσμών, το ΔΝΤ σχολίασε προφάτως πως «υπάρχει ήδη καταγεγραμμένη η γήρανση του πληθυσμού και θα εξακολουθήσει να επιταχύνεται μέσα στα επόμενα χρόνια», όπως και τα προβλήματα που δημιουργεί.

Γαλλία
94% των επιχειρήσεων δεν βρίσκουν κατάλληλους εργαζομένους

Γερμανία
87% των οικογενειακών επιχειρήσεων αναφέρουν ελλείψεις προσωπικού

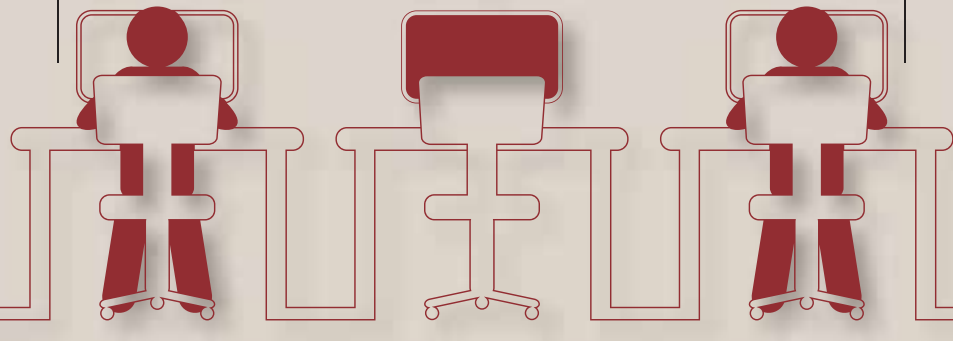
Ισπανία
12,6% των επιχειρήσεων αγωνίζονται να βρουν προσωπικό

Σλοβενία
64% των επιχειρήσεων προσφέρουν αυξημένους μισθούς για να βρουν προσωπικό

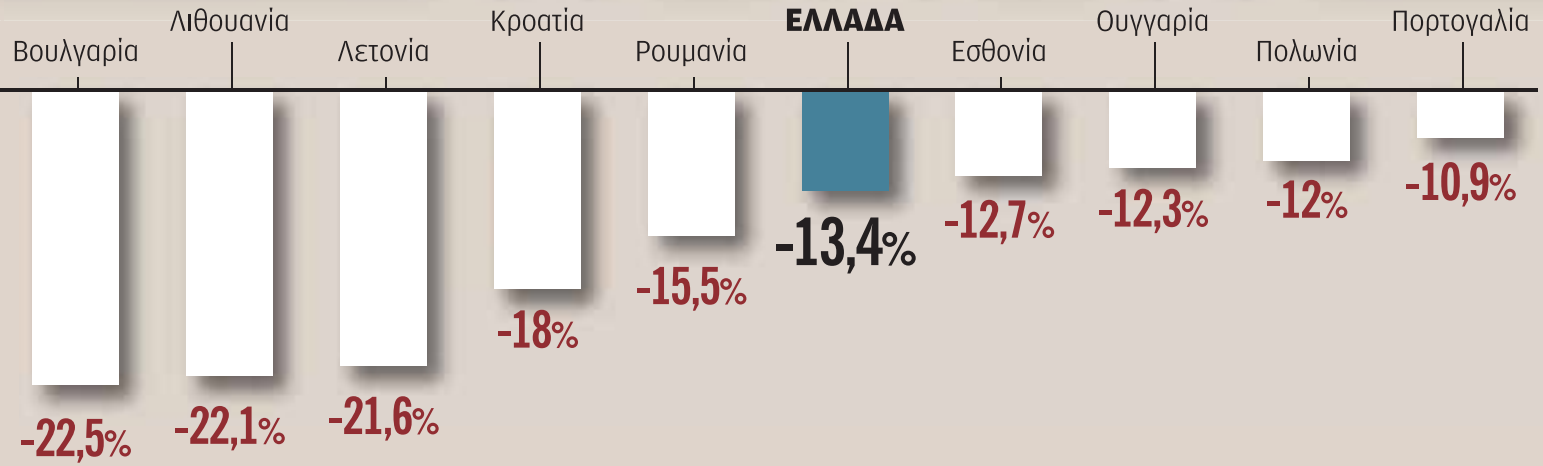
ΟΙ ΧΩΡΕΣ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ ΟΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΖΟΥΝ ΕΛΛΕΙΨΕΙΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

0,3% ετησίως και 16% μέχρι το 2070 αναμένεται να μειωθεί το εργατικό δυναμικό της Ε.Ε.

3% των θέσεων εργασίας στην Ε.Ε. είναι κενές λόγω έλλειψης προσωπικού

Οι 10 χώρες της Ε.Ε. με την αναμενόμενη μεγαλύτερη μείωση πληθυσμού 2020-2050

Η Ευρώπη ξεμένει από εργατικά χέρια

Το δημογραφικό εξελίσσεται στο μεγαλύτερο πρόβλημα για την οικονομική ανάπτυξη

Της **ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ**

Για πολλούς ειδικούς είναι η «πυρηνική απειλή» κατά της Ευρώπης, της Γηραιάς Ηπείρου που γίνεται όλο και πιο γηραιά καθώς οι γεννήσεις μειώνονται, η μερίδα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού μικραίνει και μαζί του μειώνεται το εργατικό δυναμικό που στηρίζει την παραγωγή της και την ανάπτυξή της.

Το αποτέλεσμα είναι να μένουν κενές όλο και περισσότερες θέσεις εργασίας με ό,τι συνεπάγεται αυτό για την παραγωγή, την οικονομική ανάπτυξη και την ευημερία. Χαινούσα πληγή των ανεπτυγμένων οικονομικών, το δημογραφικό πρόβλημα της Ευρώπης τείνει να απειλήσει την ευημερία της ατμοσφαιρικής της Ευρώπης, της Γερμανίας, αλλά και των άλλων ισχυρών

Και μόνον για να διατηρηθεί στην τρέχουσα κατάσταση η Γερμανία χρειάζεται τουλάχιστον 400.000 νέους εργαζομένους ετησίως.

οικονομιών του ευρωπαϊκού Βορρά, ενώ δεν λείπει από τις υπόλοιπες χώρες-μέλη της Ε.Ε. συμπεριλαμβανομένης και της Ελλάδας. Την περασμένη εβδομάδα δόθηκαν στη δημοσιότητα τα πορίσματα έθνικας που προαναγγέλλουν κάμψη της παραγωγικής μηχανής και της ανάπτυξης της Γερμανίας ως συνεπακόλουθο της μείωσης του εργατικού δυναμικού της. Είχαν

προηγηθεί λίγες ημέρες νωρίτερα τα στοιχεία που φέρουν τη γερμανική οικονομία σε ύφεση, αλλά κατά κύριο λόγο εξαιτίας της ενεργειακής κρίσης που έπληξε τις βιομηχανίες. Εν προκειμένω, όμως, προκύπτει πως με τις τάσεις που επικρατούν σήμερα μέσα στην επόμενη δεκαετία η προσφορά εργατικού δυναμικού στη μεγαλύτερη ευρωπαϊκή οικονομία θα μειωθεί κατά 3 εκατ. άτομα, δηλαδή το 7% του σημερινού συνόλου. Εκτός βέβαια και αν οι ελλείψεις καλυφθούν με την ένταξη όλο και περισσότερων μεταναστών στον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της χώρας. Σύμφωνα με τις έως τώρα εκτιμήσεις και μόνον για να διατηρηθεί στην τρέχουσα κατάσταση η Γερμανία χρειάζεται τουλάχιστον 400.000 νέους εργαζομένους ετησίως και οι ελλείψεις αφορούν όχι μόνον το προ-

σωπικό υψηλής εξειδίκευσης αλλά και τις χαμηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας. Από σχετική δημοσκόπηση του ινστιτούτου Ifo προκύπτει πως το 87% των οικογενειακών επιχειρήσεων της Γερμανίας πλήττεται ήδη από την έλλειψη προσωπικού. Την ίδια στιγμή, στη δεύτερη οικονομία της Ευρώπης, τη Γαλλία, πρόσφατη έρευνα μεγάλων ένοπλων επιχειρήσεων, της CPME, διαπιστώνει πως το 94% των γαλλικών επιχειρήσεων δυσκολεύεται να βρει το κατάλληλο προσωπικό αλλά και γενικώς να βρει προσωπικό. Ακόμη και στην Ισπανία, όπου η ανεργία παραμένει σε υψηλά επίπεδα, 12,6% των επιχειρήσεων δηλώνουν πως κυριολεκτικά αγωνίζονται για να εξασφαλίσουν το απαιτούμενο προσωπικό και βέβαια το πρόβλημα δεν αφορά μόνον τους κλάδους υψηλής εξειδίκευσης αλλά

και πολύ απλούστερους τομείς, όπως τον τουρισμό, τη γαστρονομία και τον κλάδο των κατασκευαστικών. Ανάλογη είναι η εικόνα και στην Αυστρία με το υπουργείο Κοινωνικής Πολιτικής και Υγείας να μιλάει για «περισσότερες από 250.000 θέσεις εργασίας που παραμένουν κενές και ελλείψεις προσωπικού κυριολεκτικά παντού». Σύμφωνα με έρευνες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Κομισιόν, στην Αυστρία το 4,6% των θέσεων εργασίας παραμένουν κενές εξαιτίας έλλειψης προσωπικού, το αντίστοιχο ποσοστό στο Βέλγιο και στην Ολλανδία ανέρχεται στο 4,5% και στο 4,4% στη Γερμανία. Στο σύνολο της Ευρώπης, άλλωστε, οι κενές θέσεις εργασίας αντιπροσωπεύουν περισσότερο από το 3% του συνόλου. Και τα στοιχεία προειννοούν επιδείνωση στο μέλλον.

Ανω των 65 ετών ένας στους τρεις ανθρώπους έως το 2050

Η Ευρώπη γερνάει και γερνάει ταχύτερα. Οι κενές θέσεις εργασίας μειώνονται, οι άνθρωποι ζουν περισσότερο και αυξάνεται διαρκώς το προσδόκιμο ζωής. Σύμφωνα με στοιχεία από έρευνες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Κομισιόν, ο πληθυσμός της Ε.Ε. αναμένεται να κορυφωθεί μέσα στη δεκαετία του 2040 φτάνοντας στα 526 εκατ. άτομα. Στη συνέχεια, θα αρχίσει να μειώνεται και στα τέλη του αιώνα θα είναι μικρότερος κατά 30 εκατ. άτομα. Με τις έως τώρα μετρήσεις αναμένεται πως στα μέσα του αιώνα μας το 1/3 των Ευρωπαίων θα είναι άνω των 65

Την ίδια στιγμή, αυξάνονται ταχύτερα οι πληθυσμοί των χωρών της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής.

ετών. Εν ολίγοις θα έχει σημαντικά αυξηθεί η μερίδα των ατόμων τρίτης ηλικίας που σήμερα αντιπροσωπεύουν μόνον το 20% του συνόλου. Κάπου μέσα στη δεκαετία του 2080, επίσης, αναμένεται πως θα αντιστοιχούν

μόνον πέντε άνθρωποι οικονομικά παραγωγικής ηλικίας σε κάθε τέσσερις ανήλικους ή υπερηλικούς που θα εξαρτώνται από αυτούς. Αναμφίβολα αυτές οι αναμενόμενες εξελίξεις θα αποβούν επιζήμιες καθώς θα επιβαρύνουν τα ασφαλιστικά ταμεία, τον τομέα της υγείας, την κοινωνική συνοχή, τα δημόσια οικονομικά, τα επίπεδα χρέους των χωρών, την οικονομική ανάπτυξη και με λίγα λόγια την ευημερία των ευρωπαϊκών λαών. Και την ίδια στιγμή, αυξάνονται ταχύτερα οι πληθυσμοί των χωρών της Μέσης Ανατολής και της Αφρικής,

με αποτέλεσμα να μειώνεται διαρκώς η μερίδα της Ευρώπης στον παγκόσμιο πληθυσμό: από 12% που ήταν τη δεκαετία του 1960 έχει περιορισθεί στο 6% σήμερα και υπολογίζεται πως στο τέλος του αιώνα δεν θα υπερβαίνει το 4%. Ενα από τα οξέτερα δημογραφικά προβλήματα της Ευρώπης αντιμετωπίζει η Ιταλία, και δεν είναι τυχαίο ότι η κυβέρνηση της ακροδεξιάς Τζορτζία Μελόνι το έχει θέσει σε προτεραιότητα δίνοντας κίνητρα στις γυναίκες για να αποκτήσουν παιδιά υποσχόμενη φοροαπαλλαγές και επιδόματα. Αλλωστε το κόμμα της εξελέγη με

το σύνθημα «Θεός, Πατρίδα, Οικογένεια» που παραπέμπει σε ακροδεξιά στερεότυπα και μάλλον προκαλεί δυσάρεστους συνειρμούς. Υπογραμμίζει, ωστόσο, το πρόβλημα της γειτονικής χώρας που αποτελεί και αντικείμενο δημοσίου διαλόγου. Έρευνες της ιταλικής στατιστικής υπηρεσίας, Istat, προβλέπουν ότι ο πληθυσμός που σήμερα ανέρχεται σε 59 εκατ. άτομα θα μειωθεί στα 48 εκατ. μέχρι το 2070 με μέση ηλικία τα 50 χρόνια, κάτι που αναμένεται να επιβαρύνει σημαντικά τη γειτονική χώρα και το δυσθεώρητο χρέος της.

Η Πορτογαλία στρέφεται στις πρώην αποικίες της, ελλείψεις και στην Πολωνία

Πολλοί οικονομολόγοι αποδίδουν τις ελλείψεις της αγοράς εργασίας όχι μόνον στη γήρανση του πληθυσμού αλλά και στις παρενέργειες της πανδημίας. Αναμφίβολα έχει μεσολαβήσει και στην Ευρώπη η λεγόμενη «μεγάλη παραίτηση» που καταγράφει στη διάρκεια των πρώτων κυμάτων της πανδημίας, όταν εργαζόμενοι σε διάφορους κλάδους εγκατέλειπαν συλλήβδην την εργασία τους. Το έκαναν άλλοτε με την πρόθεση να αναζητήσουν καλύτερη τύχη σε άλλο κλάδο, αλλά συχνά και με την πρόθεση να μην εργαστούν ξανά. Σύμφωνα με έρευνα της businesswire, στην Ε.Ε. είναι πολύ έντονο το φαινόμενο της λεγόμενης αδράνειας, των ανθρώπων που είναι σε παραγωγική ηλικία αλλά ούτε ερ-

γάζονται ούτε αναζητούν εργασία: σε Ελλάδα, Ρουμανία, Κροατία και Βέλγιο καταγράφονται αρκετά υψηλά ποσοστά αυτής της κατηγορίας, άνω του 30%, ενώ στην Ιταλία το ποσοστό της αδράνειας υπερβαίνει το 37%. Παράλληλα, ο Γκέχαρντ Χίμερ, στέλεχος της Ενωσης Ευρωπαϊκών Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων SMEUnitef, τονίζει πως «βλέπουμε ότι οι περισσότεροι Ανατολικοευρωπαίοι επέστρεψαν στις πατρίδες τους στη διάρκεια της πανδημίας και έχουν αποφασίσει να μην επιστρέψουν στις δυτικές οικονομίες προς το παρόν τουλάχιστον». Όμως το πρόβλημα των ελλείψεων προσωπικού πλάττει εξίσου και τις οικονομίες της Ανατολικής Ευρώπης στις οποίες έχουν επιστρέψει τα εργατικά

Έντονο και το φαινόμενο της λεγόμενης αδράνειας. Των ανθρώπων που ούτε εργάζονται ούτε αναζητούν εργασία.

χέρια. Από έρευνες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου προκύπτει πως στην Πολωνία, για παράδειγμα, όπου η ανεργία βρίσκεται στα χαμηλότερα επίπεδα των τελευταίων 32 ετών, πάνω από το 50% των επιχειρήσεων εκφράζει έντονη ανησυχία για τις ελλείψεις προσωπικού. Οι ελλείψεις είναι περισσότερο αισθητές στον κλάδο των κατασκευαστικών που επίληξη από τη μα-

ζική έξοδο Ουκρανών εργατών, οι οποίοι εργάζονταν στην Πολωνία αλλά έφυγαν για να υπερασπιστούν τη χώρα τους μετά την εισβολή της Ρωσίας. Είναι, βέβαια, γεγονός ότι σε πολλές χώρες της Ανατολικής Ευρώπης και ειδικότερα στις χώρες της Βαλκανικής, σε Ρουμανία, Βουλγαρία και Αλβανία η μετανάστευση συνεχίζεται και με κάπως διαφορετικά χαρακτηριστικά. Οι βιομηχανίες αυτών των χωρών πάσχουν από σοβαρότατες ελλείψεις εξειδικευμένου προσωπικού, καθώς σημαντικός αριθμός έχουν υψηλή εξειδίκευση μετανάστευσαν σε άλλες χώρες αναζητώντας καλύτερη δουλειά και καλύτερους όρους. Πρόσφατη έρευνα του Ευρωπαϊκού Ι-

δρύματος Επαγγελματικής Κατάρτισης κατέδειξε ότι περίπου το 40% των Αλβανών με υψηλότερο επίπεδο εκπαίδευσης έχουν μεταναστεύσει στο εξωτερικό. Σε ορισμένες από τις χώρες αυτές οι επιχειρήσεις αντιδρούν όπως ακριβώς και στις ιδιαίτερα ανεπτυγμένες οικονομίες, όπως στις ΗΠΑ για παράδειγμα, προσφέροντας υψηλούς μισθούς και οικονομικά ή άλλα κίνητρα. Στη Σλοβενία, το 64% των επιχειρήσεων προσφέρει υψηλότερους μισθούς και καλές συνθήκες εργασίας για να προσελκύσει προσωπικό. Κι ενώ το μεταναστευτικό ζήτημα προβληματίζει, διχάζει και ανησυχεί πολιτικούς και κοινή γνώμη στο μεγαλύτερο μέρος της Ευρώπης, όλο και περισσότερες ευ-

ρωπαϊκές χώρες βλέπουν σε αυτό τη λύση στην υπογεννητικότητα και στα κενά της αγοράς εργασίας. Η Πορτογαλία, για παράδειγμα, καλάρωσε τις προϋποθέσεις για τη χορήγηση βίζας στους πολίτες των άλλοτε αποικιών της, δηλαδή της Βραζιλίας, της Αγγόλας και της Μοζαμβίκης. Η Ισπανία ψήφισε νόμο που διευκολύνει την πρόσληψη εργαζομένων από τρίτες χώρες εκτός Ε.Ε. και η Σλοβενία έχει από την αρχή του χρόνου εκδώσει ρεκόρ αδειών παραμονής σε ξένους. Η Γερμανία έχει προ πολλού στραφεί στους ξένους καλαρόντας τη νομοθεσία της, αλλά έχει την εμπειρία που αποτύπωσε η πρώην καγκελάρια Άγκελα Μέρκελ, όταν δήλωσε ότι «το πολυπολιτισμικό μοντέλο απέτυχε».

Online Webinar

Cross Border Adjustment Mechanism (CBAM):

What does it mean for your business?

ΑΝΑΛΥΣΗ

Κινεζική επέλαση στην Κεντρική Ασία

Του ΝΑΡΙΜΑΝ ΓΚΙΖΙΤΝΙΝΟΦ / BLOOMBERG

Εδώ και περισσότερες από τρεις δεκαετίες από την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης, η Ρωσία αποτελεί τον μεγαλύτερο εμπορικό εταίρο του Καζακστάν, μολότι η Κίνα έχει διεισδύσει σε μεγάλο μέρος της περιοχής που εκτείνεται από την Κασπία μέχρι τη Μαντζουρία.

Οι οικονομικές κυρώσεις που επέβαλε η Δύση στη Ρωσία, αλλάζοντας τη ροή του εμπορίου, ανοίγουν νέες ευκαιρίες για την Κίνα. Και η κυβέρνηση του Καζακστάν, όπως και ο υπουργός Εμπορίου, εκτιμά πως σε λίγα χρόνια η Κίνα θα έχει εκτοπίσει τη Ρωσία από την πρώτη θέση.

Η Κεντρική Ασία υπήρξε επί

Οι δυτικές κυρώσεις κατά της Ρωσίας δημιουργούν νέες ευκαιρίες για το Πεκίνο στην περιοχή.

αιώνες πύλη του εμπορίου της Κίνας με την Ευρώπη και τη Μέση Ανατολή. Σήμερα έχει παγιδευτεί μέσα στο πλέγμα του ανταγωνισμού συμφερόντων, που εκτείνεται από την Ουάσιγκτον μέχρι τη Μόσχα και το Πεκίνο.

Ο Κινέζος πρόεδρος Σι Τζίν-πίνγκ επέλεξε πέρυσι να επισκεφθεί το Καζακστάν και τη Μέση Ανατολή για το πρώτο του ταξίδι μετά την πανδημία. Κι ενώ χώρες της Δύσης, από την Ιταλία μέχρι την Αυστραλία, αναθεωρούν τις σχέσεις τους με την Κίνα, δεν είναι εύκολο να της αντισταθούν οι χώρες της Κεντρικής Ασίας, όπως το Τουρκμενιστάν, το Τατζικιστάν και το Κιργιστάν. Το εμπόριο του Καζακστάν με την Κίνα αυξήθηκε πέρυσι κατά περίπου 30%, πλησιάζοντας τα 24 δισ. δολ.

Υπολείπεται ακόμη του εμπο-

ρίου με τη Ρωσία, που το περασμένο έτος αυξήθηκε μόνον κατά 6%. Το Καζακστάν ισχυρίζεται πως συμμορφώνεται με τους περιορισμούς που έχουν επιβληθεί στη Ρωσία, αλλά έχει αυξήσει τις εμπορικές του σχέσεις με τη Μόσχα μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Μαζί με χώρες όπως η Τουρκία και τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, το Καζακστάν βρίσκεται στο στόχαστρο των δυτικών κυβερνήσεων, που διερευνούν κατά πόσον έχει διευκολύνει τις εξαγωγές προϊόντων στη Ρωσία. Η μεγαλύτερη χώρα στον κόσμο που περιβάλλεται μόνον από ξηρά, είναι πρώτη σε ορυχεία εξόρυξης ουρανίου και πρώτη σε παραγωγή εμπορευμάτων όπως το σιδηροχρόμιο. Για το Καζακστάν η Ρωσία ήταν από παλιά ένα παράθυρο στον έξω κόσμο, του προσέφερε πρόσβαση στις θαλάσσιες μεταφορές και εισόδο σε μια πολύ μεγαλύτερη αγορά χάρη στους χαμηλούς δασμούς και τα περιορισμένα εμπόδια στο εμπόριο, όπως και στις γραμμές εφοδιασμού.

Οι δύο χώρες είναι μέλη τελωνειακής ένωσης και τις ενώνουν το δεύτερο μακροσκελέστερο σύνορο στον κόσμο μετά από εκείνο των ΗΠΑ με τον Καναδά και ο αγωγός που είναι συνδεδεμένος με το ρωσικό λιμάνι του Νοβοροσίσκ και μεταφέρει περίπου το 80% των εξαγωγών καζακικού πετρελαίου. Όλα αυτά όμως αλλάζουν μετά τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία. Η μεταφορά προϊόντων μέσω της Ρωσίας είναι πιο δύσκολη και ορισμένες από τις εταιρείες στις οποίες έχουν επιβληθεί κυρώσεις δεν μπορούν πλέον να παίρνουν πρώτες ύλες από το Καζακστάν. Και καθώς όλο και περισσότεροι Ρώσοι παραγωγοί στρέφονται πλέον στην εγχώρια αγορά, αφήνουν έξω τις εξαγωγές του Καζακστάν.

Έτσι το Καζακστάν κοιτάζει πιο ανατολικά, στην Κίνα, αλλά και πέρα της Κασπίας στο Ιράν και τον Περσικό Κόλπο, στην Ινδία, αλλά και πέρα από αυτά.

Στη συνάντησή του με τον Κινέζο ομόλογό του, ο πρόεδρος του Καζακστάν Κασίμ Τοκάγιεφ, έθεσε στόχο τον διπλασιασμό των εμπορικών σχέσεων με την Κίνα στα 40 δισ. δολ. μέχρι το 2030. Υπό τον φόβο να εγκλωβιστεί στις κυρώσεις, το Καζακστάν απομακρύνεται από τη Μόσχα και στρέφεται στην Κίνα, ενώ επιδιώκει να αυξήσει τις συναλλαγές του και με την Ευρώπη.

Σε αναζήτηση εναλλακτικών δρόμων χωρίς το δολάριο

Κινήσεις απεξάρτησης χωρών από το ισχυρό νόμισμα στις διεθνείς συναλλαγές

Για πρώτη φορά έπειτα από σχεδόν μισόν αιώνα, οι χώρες ανά τον κόσμο αρχίζουν να αντιδρούν στην ηγεμονία του αμερικανικού δολαρίου. Αδιαμφισβήτητα η Κίνα παίζει κεντρικό ρόλο στην απομάκρυνση από το δολάριο, καθώς η κυβέρνηση έχει θέσει ως προτεραιότητα τη διεύρυνση της χρήσης του γουάν στο παγκόσμιο χρηματοοικονομικό σύστημα. Η Βραζιλία και η Κίνα συνήψαν πρόσφατα συμφωνία για χρήση των δικών τους νομισμάτων στο διμερές εμπόριο, με στόχο να παρακάμψουν το δολάριο. Η Ινδία και η Μαλαισία συμφώνησαν να αυξήσουν τη χρήση της ρουπίας στις διασυνοριακές συναλλαγές. Η ένωση των νοτιοανατολικών ασιατικών εθνών θα χρησιμοποιήσει περισσότερο τα τοπικά νομίσματα στο εμπόριο και στις επενδύσεις. Οι χώρες της BRICS εξετάζουν το σενάριο δημιουργίας ενός νέου κοινού νομίσματος. Ακόμη και η Γαλλία, ανέκαθεν εταίρος των ΗΠΑ, άρχισε να πραγματοποιεί συναλλαγές σε κινεζικό γουάν.

Παρότι όσοι παρακολουθούν στενά τις αγορές συναλλάγματος προσεξοφλούν κατά καιρούς στο παρελθόν την κατάρρευση του δολαρίου, η συγκεκριμένη περίπτωση διαφέρει, διότι περιλαμβάνει –μικρές ή μεγάλες– πρακτικές και ουσιαστικές κινήσεις προς παρακάμψη του αμερικανικού νομίσματος.

Το σκεπτικό πίσω από αυτές τις κινή-

Οι χώρες της BRICS εξετάζουν το σενάριο δημιουργίας ενός νέου κοινού νομίσματος.

σεις για πολλούς παγκόσμιους ηγέτες είναι κοινό. Υποστηρίζουν ότι οι ΗΠΑ εργαλειοποιούν το δολάριο, ώστε να προωθούν τα συμφέροντα της χώρας και να τιμωρούν όσους αντιτίθενται.

Χαρακτηριστικότερο είναι το παράδειγμα της Ρωσίας, όπου οι ΗΠΑ κατάφεραν πρωτοφανές οικονομικό πλήγμα μετά την εισβολή στην Ουκρανία. Η αμερικανική κυβέρνηση επέβαλε κυρώσεις, «πάγωσε» εκατοντάδες δισεκατομμύρια δολάρια που είχε η Ρωσία σε ξένα αποθεματικά και μαζί με τους εταίρους της στη Δύση την απέβαλε από το παγκόσμιο τραπεζικό σύστημα. Για πολλές χώρες, οι ποινές αυτές αποτέλεσαν απειλή στην υπερβολική εξάρτησή τους από το δολάριο, ανεξαρτήτως της στάσης τους απέναντι στον πόλεμο.

Και αυτό ακριβώς είναι το δίλημμα με το οποίο βρίσκονται αντιμέτωποι οι αξιωματούχοι στην Ουάσιγκτον: ενισχύοντας τον ρόλο του δολαρίου προκειμένου να νικήσουν τις γεωπολιτικές μάχες, διακυβεύουν αφενός την πρωτιά του νομι-

Πολλοί ηγέτες υποστηρίζουν ότι οι ΗΠΑ εργαλειοποιούν το δολάριο, ώστε να προωθούν τα συμφέροντα της χώρας και να τιμωρούν όσους αντιτίθενται. Περίπου το 88% όλων των συναλλαγών, ακόμη και όσων δεν περιλαμβάνουν τις ΗΠΑ ή αμερικανικές εταιρείες, πραγματοποιείται σε δολάρια.

ματός στις διεθνείς αγορές, αφετέρου τη δυνατότητα άσκησης επιρροής στην παγκόσμια σκηνή. Σύμφωνα μάλιστα με τον συγγραφέα Ντάνιελ Μακ Ντόουελ, που έχει μελετήσει τη διεθνή αντίδραση εναντίον του δολαρίου, οι κυρώσεις είναι μερικές φορές καλύτερο να παραμένουν ως απειλή παρά να εφαρμόζονται, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποδοτικότητα τους σε μακροπρόθεσμο επίπεδο. Μετά την κατάρρευση του συστήματος σταθερών ισοτιμιών Μπρέτον Γουτς το 1971, το δολάριο άρχισε να παίρνει κεντρική θέση στο παγκόσμιο χρηματοοικονομικό σύστημα, ενώ μέχρι σήμερα στηρίζει τη ζήτηση για αμερικανικά ομόλογα και επιτρέπει στη χώρα να λειτουργεί με τεράστια εμπορικά ελλείμματα και ελλείμματα προϋπολογισμού. Παράλληλα, οι ΗΠΑ έχουν τη δυνατότητα να ασκούν τεράστια επιρροή στην οικονομική «μοίρα» άλλων κρατών.

Περίπου το 88% όλων των συναλλαγών, ακόμη και όσων δεν περιλαμβάνουν τις ΗΠΑ ή αμερικανικές εταιρείες, πραγ-

ματοποιείται σε δολάρια. Δεδομένου ότι οι τράπεζες που διαχειρίζονται διασυνοριακές συναλλαγές σε δολάρια έχουν λογαριασμούς στη Fed, είναι ευάλωτες στις αμερικανικές κυρώσεις. Και παρότι το πιο τρανταχτό παράδειγμα είναι οι κυρώσεις στη Ρωσία, στο παρελθόν κυβερνήσεις των Δημοκρατικών και των Ρεπουμπλικανών έχουν επιβάλει ποινές σε χώρες, όπως η Λιβύη, η Συρία, το Ιράν και η Βενεζουέλα.

Παραμένει πανίσχυρο

«Όταν χρησιμοποιούμε οικονομικές κυρώσεις που συνδέονται με τον ρόλο του δολαρίου υπάρχει ο κίνδυνος ο βλάβος χρόνου να υποτιμήσουμε την ηγεμονία του δολαρίου», είχε δηλώσει χαρακτηριστικά στο CNN η υπουργός Οικονομικών των ΗΠΑ, Τζάιν Γλέν. Ωστόσο, είχε σημειώσει παράλληλα ότι το δολάριο «χρησιμοποιείται ως παγκόσμιο νόμισμα, γιατί δεν είναι εύκολο για άλλες χώρες να βρουν εναλλακτικό νόμισμα με τις ίδιες ιδιότητες».

Και όσοι παρακολουθούν την αγορά συμφωνούν. Ακόμη και ενόσω όλο και περισσότερες χώρες προσπαθούν να μειώσουν την εξάρτησή τους από το δολάριο, λίγοι είναι αυτοί που αναμένουν ότι θα χάσει σύντομα τη θέση του στο παγκόσμιο εμπόριο και χρηματοοικονομικό σύστημα.

Πρώτον, διότι δεν υπάρχει άλλο νόμισμα που προσφέρει αντίστοιχο επίπεδο σταθερότητας, ρευστότητας και ασφάλειας, αναφέρουν στο Bloomberg παράγοντες της αγοράς. Και δεύτερον, η πλειονότητα των ανεπτυγμένων οικονομικών εταίρων των ΗΠΑ, που αποτελούν τουλάχιστον το 50% του παγκόσμιου ΑΕΠ, δεν δείχνουν διατεθειμένες να παρακάμψουν το δολάριο.

Μάλιστα, το δολάριο έκανε ράλι έναντι των κορυφαίων ανταγωνιστών του από την επιβολή των κυρώσεων στη Ρωσία. Αυτό καταδεικνύει πως, εάν πράγματι χάσει τη θέση του στο χρηματοοικονομικό σύστημα, θα πρόκειται για μια διαδικασία μακρά και αργή.

Μετ' επιποδίων η ανάπτυξη αιολικών πάρκων στην Ιρλανδία

Τεράστιες οι δυνατότητες, αλλά αναξιοποίητες λόγω γραφειοκρατίας

Η Ιρλανδία είχε επί δεκαετίες μεγαλόπνοα σχέδια για να αξιοποιήσει το απίστευτο φυσικό πλεονέκτημα που της προσφέρει η γεωγραφική θέση της στην άκρη της Ευρώπης. Αν και είναι μία από τις μικρότερες χώρες-μέλη της Ε.Ε., τα χωρικά της ύδατα είναι επιπλέον της εδαφικής της επικράτειας και της προσφέρουν μοναδική πρόσβαση στους πανίσχυρους ανέμους του Ατλαντικού που χτυπούν τις ιρλανδικές ακτές. Όπως τονίζει ο Μπάρνι Κίκλιν, επικεφαλής της ιρλανδικής μονάδας της SSE Renewables, «η ενέργεια που μπορεί να παράγει κανείς στα αιολικά πάρκα στη δυτική ακτή της Ιρλανδίας είναι πολύ μεγαλύτερη από την αντίστοιχη σε οποιοδήποτε άλλο μέρος της Ευρώπης». Ο ίδιος έχει υποβάλει προσφορά για την ανέγερση δεύτερου και μεγαλύτερου αιολικού πάρκου στην ακτή Αρκλοου.

Όταν εγκαταστάθηκε το πρώτο αιολικό πάρκο στην ακτή Αρκλοου πριν από 19 χρόνια, είχε σχεδιασθεί για να αποτελέσει το πρότυπο για τα μελλοντικά αιολικά πάρκα. Εκτοτε, όμως, δεν έχει κατασκευαστεί κανένα άλλο αιολικό πάρκο στην Ιρλανδία και το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας χρειάζεται αναβάθμιση εδώ και πάρα πολύ καιρό. Εως τώρα έχει δοθεί έμφαση στα αιολικά πάρκα στο εσωτερικό της χώρας αντί για τις ακτές της. Η Ιρλανδία άφησε, άλλωστε, τη Βρετανία και άλλες χώρες να επιδοτούν την κατασκευή αιολικών πάρκων στο εσωτερικό της χώρας και έτσι μειώθηκε σταδιακά το κόστος τους.

Τώρα η κυβέρνηση της Ιρλανδίας καταβάλλει προσπάθειες να εκμετα-

λευθεί τις δυνατότητες των ακτών της καθώς έχει θέσει σε προτεραιότητα το κλίμα, ενώ παράλληλα η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία έχει οδηγήσει τις τιμές της ενέργειας στα ύψη. Φιλοδοχεί να έχει επιτύχει την παραγωγή τουλάχιστον 37 γιγαβάτ από αιολική ενέργεια μέχρι το 2050. Σχεδόν τόσο δηλαδή όσο σχεδιάζει και η Γαλλία, και μάλιστα για πολύ μικρότερο πληθυσμό.

Όπως τονίζει ο κ. Κίκλιν, κάτι τέτοιο θα έδινε στην Ιρλανδία τη δυνατότητα να διασφαλίσει την ενεργειακή της αυ-

Ανεκμετάλλευτοι οι πανίσχυροι άνεμοι που χτυπούν τις ιρλανδικές ακτές.

τάρκεια, να επιτύχει τους στόχους της για το κλίμα και να αναδειχθεί στη «Σαουδική Αραβία της αιολικής ενέργειας των ακτών για την Ευρώπη».

Η πρώτη δημοπρασία της Ιρλανδίας για την ανάληψη έργων αιολικών πάρκων στα νερά της χώρας έγινε τον Απρίλιο και συμμετείχαν επτά μεγάλες ενεργειακές εταιρείες, οι οποίες προτίθενται να κατασκευάσουν κρατικά επιδοτούμενα αιολικά πάρκα κυρίως κατά μήκος της ανατολικής ακτής. Η διαδικασία θα ολοκληρωθεί εντός των ημερών. Αν ολοκληρωθεί, πραγματικά ένα κύμα νέων αιολικών πάρκων θα αποτελέσει μείζον βήμα για να επιτύχει η Ιρλανδία τον στόχο της να καλύπτει το 80% των ενεργειακών αναγκών της

με ανανεώσιμες πηγές και να περιορίσει κατά το ήμισυ τις εκπομπές καυσαερίων μέχρι το τέλος της δεκαετίας. Τα επτά γιγαβάτ ενέργειας που ευελπιστεί να παράγει μέχρι το 2030 από τα αρχικά αιολικά πάρκα αναμένεται να διασφαλίζουν την παροχή ενέργειας σε 4,7 εκατ. νοικοκυριά ετησίως, δηλαδή δύο και πλέον φορές τον πληθυσμό των 2,1 εκατ. κατοίκων της χώρας και λιγότερο από το 1/10 όσων εκτιμούν οι ειδικοί πως μπορεί να παράγει τελικά.

Αυτή η προοπτική έχει προσελκύσει το ενδιαφέρον πολλών από τις μεγαλύτερες εταιρείες της πράσινης ενέργειας. Οι κορυφαίες εταιρείες ανανεώσιμων πηγών της Νορβηγίας και της Γαλλίας, Fred Olsen Seawind και EdF Renewables αντιστοίχως, έχουν ενώσει τις δυνάμεις τους και έχουν υποβάλει πρόταση για ένα αιολικό πάρκο στην ανατολική ακτή της Ιρλανδίας.

Επίσης, ο όμιλος Macquarie του Σίδνεϊ και η εταιρεία Corio Generation σχεδιάζουν να αναπτύξουν αιολικό πάρκο στα νερά της Ιρλανδίας, όπως και οι Mainstream Renewable Power και SSE Renewables που έχουν έδρα στο Δουβλίνο. Μέχρι στιγμής, πάντως, όλα αυτά τα σχέδια είναι στον αέρα.

Η ανάπτυξη ενός αξιοπιστού τομέα πράσινης ενέργειας προϋποθέτει πως η χώρα έχει κατακτήσει την εμπιστοσύνη των επενδυτών, προσφέρει τα οικονομικά κίνητρα και διατηρεί σταθερό ρυθμιστικό πλαίσιο.

Η Ιρλανδία έχει καταβάλει προσπάθειες, αλλά δεν τα έχει επιτύχει όλα αυτά. Το σύστημα σχεδιασμού της χώρας

Το πρώτο αιολικό πάρκο στην ακτή Αρκλοου, πριν από 19 χρόνια, είχε σχεδιασθεί για να αποτελέσει το πρότυπο για τα μελλοντικά πάρκα. Εκτοτε, όμως, δεν έχει κατασκευαστεί άλλο αιολικό πάρκο στην Ιρλανδία και το δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας χρειάζεται αναβάθμιση εδώ και πάρα πολύ καιρό.

παραμένει χαοτικό, με τα σχέδια να καθυστερούν αδικαιολόγητα μέχρις ότου εκδοθούν οι σχετικές αποφάσεις. Οι επικριτές της αμφισβητούν έως και το κατά πόσον η αρμόδια κρατική υπηρεσία διαθέτει την τεχνολογία για να επιλέξει ποια σχέδια θα υλοποιηθούν. Προσφάτως αποχώρησαν, άλλωστε, δύο σημαντικοί εταίροι, η νορβηγική κρατική πολυεθνική Equinor στα τέλη του 2021

και το επόμενο έτος ακολούθησε η Shell. Καμία εκ των δύο δεν έδωσε εξηγήσεις, αλλά επικράτησε η εντύπωση πως είχαν βαρεθεί να περιμένουν εξαιτίας της αργοπορίας στις διαδικασίες. Και στη συνέχεια τον Μάρτιο το υπουργείο Ενέργειας ανακοίνωσε ότι εφεξής θα αποφεύγει το κράτος και όχι οι εταιρείες την τοποθεσία στην οποία θα εγκαθίστανται τα αιολικά πάρκα. Προκάλεσε,

έτσι, σύγχυση για το κατά πόσο θα προχωρήσουν τα υφιστάμενα σχέδια. Εταιρείες και επενδυτές έμειναν εμβρόντητοι και όπως τόνισε ο κ. Κίκλιν, αυτή η στροφή 180 μοιρών θέτει την Ιρλανδία σε μειονεκτική θέση, καθώς καλλιεργεί αμφιβολίες για το ρυθμιστικό πλαίσιο στο οποίο πρέπει να λειτουργήσουν οι επιχειρήσεις.

BLOOMBERG

Στρατιές ανέργων νέων πτυχιούχων στην Κίνα

Μάστιγα και η υποαπασχόληση
για τους αποφοίτους πανεπιστημίου

Κλιμακώνεται η ανεργία στην Κίνα, η οποία πλέον αγγίζει επίπεδα ρεκόρ, γεγονός που επηρεάζει ιδιαίτερα, όχι τους ανειδίκευτους, όπως ίσως να περίμενε κανείς, αλλά τους αποφοίτους πανεπιστημίου, με ορισμένους από αυτούς να αναγκάζονται να αναλάβουν πόστα με χαμηλές αμοιβές ή να συμβιβαστούν με εργασίες που δεν απαιτούν το επίπεδο των δεξιοτήτων τους.

«Αυτή η φύσκα του πανεπιστημίου σκάει επιτέλους», είπε ο Γάο Λου, καθηγητής Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο Κολούμπια στη Νέα Υόρκη. «Η επέκταση της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στα τέλη της δεκαετίας του 1990 δημιούργησε αυτή την τεράστια εισροή αποφοίτων πανεπιστημίων, αλλά υπήρξε μια κακή ευθυγράμμιση μεταξύ ζήτησης και προσφοράς εργαζομένων υψηλής ειδίκευσης», πρόσθεσε. Η μάστιγα της υποαπασχόλησης είναι επίσης ένα ζήτημα που πρέπει να αντιμετωπίσουν οι Κινέζοι νέοι και οι υπεύθυνοι χάραξης πολιτικής.

Εξι εκατ. Κινέζοι ηλικίας 16-24 ετών στο αστικό εργατικό δυναμικό είναι επί του παρόντος άνεργοι, αριθμός που διπλασιάστηκε σε σχέση με την περίοδο πριν από την πανδημία.

Σε μια εργασία που συντάξε ο Λου με τον Ζαογιάνγκ Λι, καθηγητή στο Πανεπιστήμιο Χιάν Τσιατσονγκ, οι καθηγητές εκτιμούν ότι τουλάχιστον ένα επιπλέον τέταρτο των αποφοίτων πανεπιστημίων στην Κίνα είναι υποαπασχολούμενοι, που δεν συμπεριλαμβάνονται στο αυξημένο ποσοστό ανεργίας της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας.

«Ολόένα και περισσότερο οι απόφοιτοι πανεπιστημίου αναλαμβάνουν θέσεις που δεν είναι ανάλογες με την

Εκτιμάται ότι τουλάχιστον ένα επιπλέον τέταρτο των αποφοίτων πανεπιστημίων στην Κίνα, που δεν συμπεριλαμβάνονται στο αυξημένο ποσοστό ανεργίας της συγκεκριμένης ηλικιακής ομάδας, είναι υποαπασχολούμενοι.

κατάρτισή τους για να αποφύγουν την ανεργία», είπε ο Λου στο CNBC. Η υποαπασχόληση λαμβάνει χώρα όταν οι άνθρωποι συμβιβάζονται με θέσεις εργασίας χαμηλής ειδίκευσης ή χαμηλής αμοιβής, ή μερικές φορές μερικώς απασχολούνται, επειδή δεν μπορούν να βρουν θέσεις με πλήρες ωράριο που να ταιριάζουν με τις δεξιότητές τους.

«Αυτές είναι οι δουλειές που καταλαμβάνονται κυρίως από άτομα που δεν είχαν τελειώσει το πανεπιστήμιο», τόνισε ο Λου. Αξίζει να σημειωθεί πως σύμφωνα με έρευνα από το Πανεπιστήμιο του Στάνφορντ, οι απόφοιτοι πανεπιστημίου που ξεκινούν την επαγγελματική τους ζωή σε περίοδο οικονομικής κρίσης κερδίζουν λιγότερα για τουλάχιστον 10 έως 15 χρόνια από εκείνους που αποφοιτούν σε περιόδους ευημερίας. Στοιχεία από το Γραφείο Στατιστικής της Κίνας δείχνουν ότι 6 εκατομμύρια πολίτες, από τα 96 εκατομμύρια, 16-24 ετών στο αστικό εργατικό δυναμικό είναι επί του παρόντος άνεργοι, αριθμός που έχει αυξηθεί κατά 3 εκατ. σε σχέση με την περίοδο πριν από την πανδημία, όπως εκτιμάει η Goldman Sachs.

Αυτό είναι πιθανό να καταστήσει πιο επείγουσα τη δράση της κινεζικής κυβέρνησης. «Οι μειωμένες προοπτικές εργασίας θα μπορούσαν αναπόφευκτα να προκαλέσουν δυσαρέσκεια στους νέους και μια αντιληπτή αποτυχία να εξασφαλίσουν την υλική τους ευημερία θα μπορούσε να ανατρέψει το κοινωνικό συμβόλαιο που έχει το Κομμουνιστικό Κόμμα με τους ανθρώπους στην Κίνα», δήλωσε ο διευθύνων σύμβουλος στο China Beige Book. Δεδομένου ότι η γήρανση και η μείωση του πληθυσμού της Κίνας θα περιορίσει τον οικονομικά ενεργό πληθυσμό της, ο αντικτύπος της ανεργίας των νέων και της υποαπασχόλησης θα μπορούσε «δυστυχώς

να έχει πολύ αρνητικές συνέπειες για την οικονομία», δήλωσε στο CNBC ο Λου από το Κολούμπια. Τον Απρίλιο, το Κρατικό Συμβούλιο της Κίνας ανακοίνωσε ένα σχέδιο με στόχο την καλύτερη αντιστοίχιση θέσεων εργασίας με νέους που αναζητούν δουλειά. Αυτό περιλαμβάνει υποστήριξη για κατάρτιση δεξιοτήτων και πρακτική άσκηση, δέσμευση για μια εφάπαξ επέκταση των προσλήψεων σε κρατικές επιχειρήσεις και υποστήριξη για τις επιχειρηματικές φιλοδοξίες των αποφοίτων κολεγίων και των μεταναστών εργαζομένων.

Σημάδια αισθητής υποχώρησης των πληθωριστικών πιέσεων στην Ευρωζώνη

Ενισχύεται δραστικά η άποψη ότι η πρωτοφανής πληθωριστική κρίση που έπληξε την Ευρωζώνη υποχωρεί, μετά και τα τελευταία στοιχεία που έδειξαν μείωση στις τιμές καταναλωτή στην Ισπανία στα χαμηλά δύο ετών αλλά και «βουτιά» 13,3% στις τιμές παραγωγού στη βιομηχανία για την Ελλάδα. Σε συνδυασμό και με τον δείκτη οικονομικού κλίματος του Μαΐου, που ενισχύει τις αντιστοιχίες για την ανάπτυξη, η άποψη ότι πλέον δικαιολογούνται λιγότερες αυξήσεις επιτοκίων.

Τον δομικό πληθωρισμό παρακολουθεί η ΕΚΤ, ενισχύεται η άποψη ότι πλέον δικαιολογούνται λιγότερες αυξήσεις επιτοκίων.

μύσεις στα τρόφιμα περιορίστηκαν. Ο πληθωρισμός εμφάνισε αισθητή μείωση σε σχέση με το 3,8% του Απριλίου αλλά και το 3,3% που περιμέναμε οι αναλυτές. Οι ανακοινώσεις από την Ισπανία είναι οι πρώτες σε ένα μπαράζ στοιχείων για τον πληθωρισμό που αναμένονται αυτές τις ημέρες. Ανακοινώθηκε ο πληθωρισμός σε Γαλλία, Ιταλία και Γερμανία και τα στοιχεία της Eurostat για ολόκληρη

Οι προβλέψεις της αγοράς θέλουν τον ετήσιο πληθωρισμό της Ευρωζώνης να υποχωρεί στο 6,3% από 7% τον Απρίλιο.

την Ευρωζώνη. Οι προβλέψεις της αγοράς θέλουν τον ετήσιο πληθωρισμό της Ευρωζώνης να υποχωρεί στο 6,3% από 7% τον Απρίλιο. Ασφαλώς, οι αξιωματούχοι της ΕΚΤ κοιτάζουν αυτόν τον καιρό περισσότερο τον δομικό πληθωρισμό, παρά τον γενικό δείκτη τιμών καταναλωτή για να καταλήξουν στις αποφάσεις τους για τα επιτόκια. Και οι αναλυτές περιμένουν τουλάχιστον άλλες δύο αυξήσεις επιτοκίων της τάξης των 25 μονάδων βάσης.

Σύμφωνα με κάποιες εκτιμήσεις, οι αυξήσεις επιτοκίων θα μπορούσαν να συνεχιστούν έως τον Σεπτέμβριο, ανεβάζοντας τα επιτόκια καταθέσεων της ΕΚΤ στο 4% από το 3,25% σήμερα, προκειμένου να πέσει ο πληθωρισμός ξανά στον στόχο του 2%.

Όμως, μια σειρά από στοιχεία δεί-

χνουν το πλήγμα που προκαλούν στην οικονομία οι αυξήσεις επιτοκίων. Το επιχειρηματικό κλίμα στην Ευρωζώνη έπεσε στα χαμηλότερα επίπεδα από τον Φεβρουάριο του 2021 και ο δείκτης κυκλοφορίας χρήματος M3 υποχώρησε τον Απρίλιο στο 1,9% από το 2,5%. Τα στοιχεία για τον πληθωρισμό στην Ισπανία προκάλεσαν άνοδο στις τιμές των ευρωπαϊκών ομολόγων, η οποία μαρτυρά τις ελπίδες της αγοράς για λιγότερες αυξήσεις επιτοκίων από την ΕΚΤ.

«Πιστεύουμε ότι έχουμε ακόμα κάποιο δρόμο να διανύσουμε στη σοφισμένη νομισματικής πολιτικής, αν και πιστεύουμε επίσης ότι βρισκόμαστε πιο κοντά στο τέλος», είπε ο διοικητής της κεντρικής τράπεζας της Ισπανίας, Πάμπλο Ερνάντες ντε Κος.

Ζημίες για κεντρικές τράπεζες τα επόμενα χρόνια «βλέπει» η Oxford Economics

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Οι κεντρικές τράπεζες της Ευρωζώνης είναι πιθανό να παραμείνουν ζημιόγες τα επόμενα δύο χρόνια τουλάχιστον, καθώς αποσύρονται οι διευκολυντικές νομισματικές πολιτικές της τελευταίας δεκαετίας, εκτιμά η Oxford Economics. Αυτό ωστόσο θα προκαλέσει «πονόκέφαλο» στα υπουργεία Οικονομικών, παρά στις ίδιες τις κεντρικές τράπεζες ή την ΕΚΤ. «Οι ζημιές των κεντρικών τραπεζών θα έχουν δημοσιονομικό, όχι νομισματικό, αντίκτυπο», όπως τονίζει. Η Τράπεζα της Ελλάδος ήταν από τις λίγες εξαιρέσεις και αναμένεται να συνεχίσει να καταγράφει κέρδη τα επόμενα έτη, επισημαίνει ο οίκος, και θα είναι έτσι σε θέση να συνεχίσει τις διανομές μερίσματος στο Δημόσιο.

Από τις λίγες εξαιρέσεις η Τράπεζα της Ελλάδος, που θα είναι σε θέση να συνεχίσει τις διανομές μερίσματος στο Δημόσιο.

του περασμένου έτους και οδεύει σε περαιτέρω ζημιές φέτος, ενώ στην Ευρωζώνη η Bundesbank και η ίδια η ΕΚΤ απέφυγαν οριακά τις άμεσες ζημιές, αξιοποιώντας τις συσσωρευμένες προβλέψεις. Σε ό,τι αφορά την Τράπεζα της Ελλάδος, σημειώσε καθαρά κέρδη 456,8 εκατ. ευρώ το 2022 και έτσι ενίσχυσε το ελληνικό Δημόσιο διανέμοντας φέτος μερίσμα 400,7 εκατ. ευρώ.

Η Oxford Economics υπολογίζει πως το Ευρωσύστημα θα μπορούσε να συσσωρεύσει λειτουργικές ζημιές της τάξης των 150 έως 200 δισ. ευρώ (1,1%-1,5% του ΑΕΠ) τα επόμενα δύο χρόνια, με τα υψηλότερα επιτόκια της ΕΚΤ να ανα-

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας σημειώσε ζημία-ρεκόρ 143 δισ., ενώ η Fed άρχισε να έχει καθαρές ζημιές τον Σεπτέμβριο του 2022 και οδεύει σε περαιτέρω ζημιές φέτος.

μένεται να πλήξουν άμεσα τους ισολογισμούς των εθνικών κεντρικών τραπεζών. Οι κεντρικές τράπεζες του «πυρήνα» της Ευρωζώνης – η γερμανική Bundesbank και οι εθνικές τράπεζες της Ολλανδίας – είναι πιο ευάλωτες στην αυστηροποίηση της νομισματικής πολιτικής, καθώς οι υποχρεώσεις τους στρέφονται προς τα πλέον ακριβά αποθέματα των εμπορικών τραπεζών, ενώ περιοριστικά στοιχεία που κατέχουν έχουν σχετικά μικρότερες αποδόσεις.

Αντίθετα, η Τράπεζα της Ελλάδος και οι κεντρικές τράπεζες της Πορτογαλίας και της Ιταλίας βρίσκονται σε καλύτερη θέση στο σημερινό περιβάλλον, επισημαίνει ο οίκος. Ένας από τους λόγους «κλειδιά» για την ανθεκτικότητά τους είναι ότι αγόρασαν ομόλογα υψηλότερης απόδοσης στο πλαίσιο των προγραμμάτων της ΕΚΤ και αυτό έχει αυξήσει τα καθαρά επιτοκιακά τους περιθώρια και βοηθάει στην απορρόφηση του «κτυπήματος» στον ισολογισμό τους από τα υψηλότερα επιτόκια. Επίσης, έχουν μεγαλύ-

τερα χρηματοοικονομικά αποθέματα, που σημαίνει ότι «αντέχουν» υψηλότερες απώλειες στα χαρτοφυλάκιά τους πριν «απειληθεί» το κεφάλαιό τους. Η Oxford Economics εκτιμά πως η δημοσιονομική και όχι η νομισματική πολιτική θα επηρεαστεί πιο έντονα από τις ζημιές που θα συνεχίσουν να καταγράφουν οι κεντρικές τράπεζες, καθώς οι χαμηλότερες ή μηδενικές μεταφορές μερισμάτων στο Δημόσιο θα περιορίσουν αρκετά τον δημοσιονομικό χώρο των κυβερνήσεων τα επόμενα χρόνια. Τα κέρδη των κεντρικών τραπεζών υπήρξαν ιστορικά πηγή εσόδων για τις κυβερνήσεις της Ευρωζώνης και έφθασαν το 0,15% του ΑΕΠ το 2017-2021. Στις χώρες της περιφέρειας το ποσοστό ήταν υψηλότερο – στην Ελλάδα φθάνει το 0,5% του ΑΕΠ και σε Ιταλία και Πορτογαλία το 0,3%. Δεν είναι πιθανό, αλλά εάν οι ζημιές είναι μεγάλες, οι κυβερνήσεις του «πυρήνα» μπορεί ακόμη και να επιλέξουν να ανακατανομήσουν τις εθνικές τους τράπεζες, όπως καταλήγει.

B-start

Κάνε καλή αρχή με
Business Start

Ισχύουν όροι | Cyta Business Call Center 150

Ολοκληρωμένες Λύσεις για νέες επιχειρήσεις
Σταθερή | Ίντερνετ | Υπηρεσία Cloud | Κινητή

Δωρεάν εγκατάσταση και πολλά προνόμια

Μέχρι 25% έκπτωση στη μηνιαία συνδρομή
για 12 μήνες

Μαζί από την αρχή

Μισθωτοί, συνταξιούχοι καταβάλλουν το 65% των φόρων

Από τους 9 εκατ. φορολογουμένους μόνο 800.000 δηλώνουν πάνω από 20.000 ευρώ

Του ΘΑΝΟΥ ΤΣΙΡΟΥ

Η χώρα «μετράει» περίπου 9 εκατομμύρια φορολογουμένους οι οποίοι συμπληρώνουν κάθε χρόνο 6,5 εκατομμύρια δηλώσεις. Αυτά τα 9 εκατομμύρια «μοιράζονται» εισοδήματα περίπου 85 δισ. ευρώ (συμπεριλαμβανομένων των τεκμηρίων) και σκκώνουν φορολογικά βάρη περίπου 8,2 δισ. ευρώ. Όμως τα βάρη δεν μοιράζονται αναλογικά. Οι 800.000 –τόσοι είναι όλοι– που εμφανίζουν ατομικό εισόδημα άνω των 20.000 ευρώ τον χρόνο –και μιλάμε για φορολογητέο εισόδημα και όχι καθαρό– είναι αυτοί που πληρώνουν το 65% του συνόλου των φόρων. Δηλαδή, στην Ελλάδα, οι 9 στους 10 πληρώνουν το ένα τρίτο των φόρων και ο ένας στους 10 πληρώνει τα δύο τρίτα.

Η εκτεταμένη φοροδιαφυγή στην Ελλάδα, η μη τιμариοποίηση της φορολογικής κλίμακας σε συνθήκες ακραίας αύξησης των τιμών για τα δεδομένα της Ευρώπης αλλά και μια ελληνική «ιδιαιτερότητα» (η εφαρμογή πολύ υψηλού συντελεστή στη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων και μάλιστα από πολύ χαμηλά επίπεδα σε σύγκριση με τα ευρωπαϊκά δεδομένα) αποτυπώνονται πολύ έντονα στις φορολογικές δηλώσεις. Αναδεικνύουν δε την ανάγκη του να υλοποιηθεί ο στόχος που θέτει για την Ελλάδα όσο ο ΟΟΣΑ όσο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή: τη διεύρυνση της φορολογικής βάσης. Το να περιορίζονται τα δηλωθέντα εισοδήματα στα 80-85 δισ. ευρώ όταν το ΑΕΠ της χώρας φτάνει πλέον στα 205

Η συντριπτική πλειοψηφία των αυτοαπασχολούμενων εμφανίζει ετήσια εισοδήματα έως 10.000 ευρώ.

δισ. ευρώ και οι ετήσιες δαπάνες που καταγράφονται στις έρευνες οικογενειακών προϋπολογισμών ξεπερνούν τα 130 δισ. ευρώ δεν υπακούει στη λογική και αναδεικνύει την έκταση της φοροδιαφυγής. Προφανώς, το γεγονός ότι 67,7% των φορολογουμένων εμφανίζουν ατομικό εισόδημα κάτω των 10.000 ευρώ, με αποτέλεσμα να πληρώνουν μόνο το 5% του συνόλου των φόρων, δεν οφείλεται μόνο στη φοροδιαφυγή αλλά και σε άλλους παράγοντες: στην υψηλή ανεργία, στη φτώχεια η οποία ξεπερνάει στην Ελλάδα το 25%, στην πολύ διαδεδομένη μερική απασχόληση ειδικά μετά την είσοδο της χώρας στα μνημόνια κ.λπ.

Ωστόσο, ένας από τους σοβαρούς λόγους που λειτουργούν απεμπλεκτικά στο να εμφανιστεί περισσότερη φορολογητέα ύλη και να ανακαταναμηθούν τα φορολογικά βάρη είναι οι φορολογικοί συντελεστές. Όταν ο αυτοαπασχολούμενος, ο επιπαιδευμένος ή ακόμη και ο μισθωτός γνωρίζουν ότι αν το δηλωθέν εισόδημά τους ξεπεράσει τις 20.000 ευρώ, αυτόματα θα ενεργοποιηθεί ο συντελεστής του 28% (που σημαίνει ότι μαζί με τις ασφαλιστικές εισφορές θα παρακρατηθεί από το Δημόσιο πάνω από το 40% του όποιου πρόσθετου εισοδήματος), το κίνητρο για την απόκρυψη εισοδημάτων γίνεται ιδιαίτερα ισχυρό. Δεν είναι τυχαίο ότι η συντριπτική πλειοψηφία των αυτοαπασχολούμενων περιορίζεται στο να εμφανίσει ετήσια εισοδήματα έως 10.000 ευρώ. Αυτό συμβαίνει διότι μέχρι αυτό το επίπεδο εφαρμόζεται ο συντελεστής του 9%. Ούτε είναι τυχαίο ότι οι 9 στους 10 εισοδηματίες δεν ξεπερνούν τις 12.000 ευρώ τον χρόνο. Μέχρι αυτό το όριο εφαρμόζεται ο συντελεστής του 15% και αμέσως μετά εκτινάσσεται στο 35% ή και ακόμη υψηλότερα.

Η κατανομή των φορολογουμένων με βάση το εισόδημα αλλά και τον φόρο που πληρώνουν, αναδεικνύει και την έκταση του προβλήματος. Τα τελευταία αναλυτικά στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα προέρχονται από τις δηλώσεις του 2021 και αφορούν το 2020,

Η κατανομή των φόρων με βάση το εισόδημα

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ	ΔΗΛΩΘΕΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	ΦΟΡΟΣ
€0 - €10.000	67,71%	28,03%	4,93%
€10.000 - €20.000	23,28%	35,29%	29,78%
€20.000 - €50.000	8,23%	23,28%	39,68%
€50.000 - €100.000	0,62%	4,54%	12,24%
€100.000 και πάνω	0,16%	8,85%	13,37%

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ	ΔΗΛΩΘΕΝ ΕΙΣΟΔΗΜΑ	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ	ΦΟΡΟΣ	% ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ
Εισοδηματίες	1.012.974	15,51%	8.242.736.588	10,34%	953.776.313	11,68%
Ασκούντες επιχειρηματική δραστηριότητα	626.874	9,60%	10.715.710.770	13,44%	1.635.759.523	20,03%
Ασκούντες αγροτική επιχειρηματική δραστηριότητα	313.731	4,80%	3.368.735.113	4,23%	254.712.547	3,12%
Μισθωτοί	2.364.221	36,21%	32.506.772.336	40,77%	3.507.681.870	42,95%
Συνταξιούχοι	2.211.479	33,87%	24.893.636.797	31,22%	1.815.731.256	22,23%
ΣΥΝΟΛΟ	6.529.279	100%	79.727.591.605	100%	8.167.661.509	100%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

έτος με ιδιαιτερότητες λόγω της πανδημίας (αναστολή συμβάσεων εργασίας, λειτουργίας επιχειρήσεων κ.λπ.). Έτσι, αναμένονται με ιδιαίτερο ενδιαφέρον τα ευρήματα από τις φετινές φορολογικές δηλώσεις, χωρίς όμως και εντυπωσιακές αλλαγές.

Στο εισόδημα των μισθωτών και των συνταξιούχων εκτιμάται ότι έχει επιβραδυνθεί και πάλι η αύξηση της φορολογητέας ύλης, ενώ τα «μερίδια» μεταξύ των εισοδηματιών κλιμακίων δεν αλλάζουν σημαντικά από χρόνο σε χρόνο εκτός και αν υπάρξει κάποια ριζική μεταβολή στο φορολογικό σύστημα (σ.σ. όπως η μείωση του συντελεστή φορολόγησής των μερισμάτων που οδήγησε το 2021 σε τετραπλασιασμό των δηλωθέντων εισοδημάτων από μερίσματα).

Τι δείχνουν επομένως οι κατανομές: 1. Στο σύνολο των 8,9 εκατομμυρίων

φορολογουμένων ατομικό εισόδημα έως 10.000 ευρώ δηλώνει το 67,7% του συνόλου, δηλαδή έξι εκατομμύρια φορολογούμενοι. Αυτοί μοιράζονται το 28% του συνολικού εισοδήματος (ήτοι 24 δισ. ευρώ) και πληρώνουν το 4,93% του συνολικού φόρου, δηλαδή 400 εκατ. ευρώ.

2. Από 10.000 έως 20.000 ευρώ δηλώνει περίπου ο ένας στους τέσσερις. Είναι 2,07 εκατομμύρια φυσικά πρόσωπα με αθροιστικό εισόδημα 30 δισ. ευρώ (δηλαδή το 35% του συνόλου), οι οποίοι πληρώνουν και το 30% του συνολικού φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (περίπου 2,4 δισ. ευρώ).

3. Από 20.000 έως 50.000 ευρώ δηλώνουν όχι περισσότεροι από 734.000 φορολογούμενοι οι οποίοι αντιπροσωπεύουν το 8,23% του συνολικού αριθμού φορολογουμένων, με τη διαφορά όμως

ότι μοιράζονται το 23,28% των δηλωθέντων εισοδημάτων ή περίπου 20 δισ. ευρώ. Αυτή η ομάδα είναι και ο μεγαλύτερος «αιμοδότης» του φορολογικού συστήματος καθώς καταβάλλουν το 40% του συνόλου των φορολογικών εισόδων της χώρας από τη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων. Σε αυτή την ομάδα εξαντλείται μάλιστα και η φορολογική αυστηρότητα καθώς ενεργοποιείται μέχρι και ο ανώτατος συντελεστής του 44%.

4. Στα εισοδήματα από 50.000 ευρώ και άνω, οι κρατήσεις για φόρους και εισφορές φτάνουν πλέον ακόμη και στο 60%. Γι' αυτό και εντοπίζονται λιγότεροι από 70.000 πολίτες, οι οποίοι όμως πληρώνουν το 25% των φόρων. Το ένα τέταρτο των φόρων δηλαδή καταβάλλεται από τον 1 στους 100 (και κάτι λιγότερο).

Το 55% των νοικοκυριών πληρώνει στην εφορία έως 150 ευρώ τον χρόνο

Τι σημαίνει φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων για τα 6,5 εκατομμύρια νοικοκυριά που υποβάλλουν κάθε χρόνο φορολογική δήλωση; Για το ένα στα τέσσερα νοικοκυριά (για την ακρίβεια για το 25,4% του συνόλου) απολύτως τίποτα, διότι δεν προκύπτει καθόλου φόρος. Υπάρχει και ένα πρόσθετο ποσοστό της τάξεως του 21,2% (αντιστοιχεί σε περίπου 1,4 εκατ. νοικοκυριά) που επιβαρύνεται με έως 15 ευρώ σε ετήσια βάση. Αρα, περίπου τα μισά νοικοκυριά είτε δεν πληρώνουν τίποτα είτε καταβάλλουν μέχρι 15 ευρώ τον χρόνο.

Η περαιτέρω ανάλυση της κατανομής δείχνει ότι το 55% πληρώνει λιγότερα από 150 ευρώ σε ετήσια βάση, δηλαδή λιγότερα από 12 ευρώ τον μήνα. Αυτό το ποσό δεν αφορά το αποτέλεσμα του εκκαθαριστικού (σ.σ. το οποίο δεν αποτυπώνει ξεκάθαρα την ετήσια φορολογική επιβάρυνση λόγω των παρακρατήσεων αλλά και των προκαταβολών) αλλά τον ετήσιο φόρο που αναλογεί στο κάθε νοικοκυριό. Τι σημαίνει αυτό στην πράξη; Ότι το ελληνικό Δημόσιο έχει καταλήξει να εισπράττει περισσότερο φόρο από μια απόδειξη του σούπερ μάρκετ της τάξεως των 150 ευρώ (σ.σ. μόνο από τον ΦΠΑ στη συγκεκριμένη απόδειξη αναλογεί φόρος της τάξεως 25 ευρώ ανάλογα και με τη σύνθεση των αγορών) από ό,τι καταβάλλει ολόκληρο τον χρόνο καθένα από τα 3,2 εκατομμύρια νοικοκυριά που δηλώνουν και τα χαμηλότερα εισοδήματα. Από 1.200 ευρώ τον χρόνο και πάνω πληρώνουν 1,6 εκατομμύριο νοικοκυριά. Και το πιο εντυπωσιακό είναι ότι το 45,2% του συνολικού φόρου καταλήγουν να το πληρώνουν τα 238.000 «πλουσιότερα» νοικοκυριά, που αντιστοιχούν μόλις στο 3,7% του συνόλου. Αυτό δείχνει

Το Δημόσιο εισπράττει περισσότερο φόρο από μια απόδειξη του σούπερ μάρκετ της τάξεως των 150 ευρώ από όσο εισπράττει από 3,2 εκατ. νοικοκυριά...

και το πόσο «εξαρτημένη» είναι η χώρα –τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων– από έναν πολύ μικρό αριθμό φορολογουμένων. Αυτή η κατανομή των φορολογικών βαρών αποτυπώνει και τη μεγάλη «παγίδα» στην οποία έχει πέσει το φορολογικό σύστημα. Αν αποφασιστεί η μείωση των φορολογικών βαρών γι' αυτούς που δηλώνουν τα υψηλότερα εισοδήματα, θα προκύψει μεγάλο δημοσιονομικό κόστος, το οποίο θα πρέπει να καλυφθεί. Αν επιδιωχθεί να σκώσουν περισσότερα βάρη αυτοί που σήμερα πληρώνουν από τίποτα μέχρι μερικές 10άδες ευρώ τον χρόνο, θα επιβαρυνθούν όχι μόνον οι φοροφυγάδες, αλλά και αυτοί που πράγματι ζουν (και δηλώνουν) με εισοδήματα τα οποία κινούνται κάτω από το όριο της φτώχειας. Γι' αυτό και αποκτά πλέον εξαιρετική σημασία το να βρεθούν τρόποι να «πεστούν» όσοι αποκρύπτουν εισοδήματα να τα εμφανίσουν.

Η πίεση μπορεί να ασκηθεί και με την παροχή κινήτρων για την περαιτέρω τήρηση των ηλεκτρονικών πληρωμών. Κινήτρων όμως που θα είναι ουσιαστικά γι' αυτούς που θα κληθούν να πληρώσουν με κάρτα ή μέσω τράπεζας, επαγγέλματα που συντηθούν να αμειβονται με μετρητά και «μαύρα». Η πολιτική των κινήτρων

ΚΛΙΜΑΚΙΟ ΦΟΡΟΥ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ	ΠΟΣΟΣΤΟ % ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ
ΜΗΔΕΝ (=0)	1.655.652	25,4%
ΜΕΧΡΙ 15	1.382.191	21,2%
15 - 30	134.221	2,1%
30 - 45	83.052	1,3%
45 - 60	70.013	1,1%
60 - 90	121.859	1,9%
90 - 150	167.053	2,6%
150 - 200	103.893	1,6%
200 - 300	172.794	2,6%
300 - 600	453.557	6,9%
600 - 1.200	556.172	8,5%
1.200 - 1.800	448.302	6,9%
1.800 - 2.400	317.530	4,9%
2.400 - 3.000	205.126	3,1%
3.000 - 6.000	419.391	6,4%
6.000 ΚΑΙ ΠΑΝΩ	238.473	3,7%

Δεν προκύπτει καθόλου φόρος για ένα στα τέσσερα νοικοκυριά

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

έχει δοκιμαστεί τα τελευταία χρόνια, αλλά από τη στιγμή που το κίνητρο συνδέεται με το δηλωθέν εισόδημα, δημιουργείται ένας φαύλος κύκλος. Στην πραγματικότητα, ο μισθωτός σήμερα δεν έχει κανένα οικονομικό κίνητρο να ζητήσει ηλεκτρονική πληρωμή σε έναν επαγγελματία που ζητάει «μαύρα» καθώς η φορολογική έκπτωση που θα αποκομίσει, θα είναι μικρότερη ακόμη και από τον ΦΠΑ που θα κληθεί να καταβάλει.

Η ακτινογραφία

Στα 100 ευρώ που εισπράττει το κράτος από τον φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, τα 43 καταβάλλουν οι μισθωτοί, τα 22 οι συνταξιούχοι, μόλις 3 ευρώ πληρώνουν οι αγρότες, περίπου 12 οι εισοδηματίες και 20 ευρώ οι ασκούντες επιχειρηματική δραστηριότητα. Με το σύνολο της φορολογητέας ύλης (δηλαδή το άθροισμα των εισοδημάτων και των 6,5 εκατομμυρίων νοικοκυριών) να διαμορφώνεται στα 80 δισ. ευρώ (τουλάχιστον με βάση τα στοιχεία των φορολογικών δηλώσεων του 2021, που είναι και τα πιο πρόσφατα), το 72% αυτού του ποσού αφορά εισοδήματα από μισθούς και συντάξεις. Από την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας στην Ελλάδα –η αντικειμενική αξία όλων των ακινήτων υπερβαίνει τα 750 δισ. ευρώ– προκύπτουν δηλωθέντα εισοδήματα από ακίνητα μόλις 8,24 δισ. ευρώ, που αντιστοιχούν στο 10% των συνολικών εισοδημάτων, ενώ ο φόρος που καταβάλλεται είναι 953 εκατ. ευρώ με «μερίδιο» 11,68% στο σύνολο των φορολογικών εισπράξεων. Τι μικρότερη συμμετοχή στα φορολογικά βάρη έχουν οι αγρότες, καθώς εμφανίζουν το 4,23% των δηλωθέντων εισοδημάτων και πληρώνουν το 3,12% των φόρων.

GAP Insurance Agency

Ασφαλιστικά προϊόντα για ιδιώτες & επιχειρήσεις.

Coverholder at

G.A.P. VASSILOPOULOS
GROUP

«Οχι» σε ευέλικτους κανόνες, λέει το Βερολίνο

Αντιτίθεται σε ένα πιο χαλαρό Σύμφωνο Σταθερότητας που προτείνει η Κομισιόν και ζητεί ταχύτερη μείωση του χρέους

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Ένα πιο ευέλικτο Σύμφωνο Σταθερότητας, προσαρμοσμένο στις ιδιαιτερότητες κάθε χώρας, που θα επιβάλλει μεν δημοσιονομική σύνεση, αλλά δεν θα οδηγεί σε ασφυξία, αφήνοντας δημοσιονομικό χώρο για επενδύσεις, ιδίως για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση, είναι αυτό που προκύπτει από τις προτάσεις της Κομισιόν και θα ζητηθεί από τους υπουργούς Οικονομικών της Ε.Ε. την προσεχή Πέμπτη στο Λουξεμβούργο.

Όμως, για άλλη μια φορά, η Γερμανία φρόντισε να τορπιλίσει τη διαπραγμάτευση, την παραμονή της. Ο υπουργός Οικονομικών της Κρίστιαν Λίντνερ σε δηλώσεις του στους Financial Times την Παρασκευή προέξοφλησε ότι δεν υφίσταται πεδίο συμφωνίας αυτή τη στιγμή, καθώς η Γερμανία επιμένει στην επιβολή ταχύτερων ρυθμών μείωσης του χρέους των κρατών-μελών και αρνείται τα διμερή συμβόλαια με τα κράτη-μέλη που προτείνει η Κομισιόν, θεωρώντας ότι αυτά θα οδηγήσουν σε

Προτείνει μείωση του χρέους των υπερχρεωμένων χωρών κατά 1% του ΑΕΠ κάθε χρόνο, ανεξαρτήτως του οικονομικού κύκλου.

υπερβολική χαλάρωση και δεν θα είναι αξιόπιστα. Η Γερμανία, αντίθετα, προτείνει μείωση του χρέους των υπερχρεωμένων χωρών κατά 1% του ΑΕΠ κάθε χρόνο (και των μη υπερχρεωμένων κατά 0,5% του ΑΕΠ κάθε χρόνο), ανεξαρτήτως της πορείας του οικονομικού κύκλου.

Κι αν αυτό μοιάζει απλό στην τρέχουσα συγκυρία, κατά την οποία ο πληθωρισμός και η ανάπτυξη «σβήνουν» χρέος με πολύ ταχύτερους ρυθμούς από το 1% του ΑΕΠ (η Ελλάδα το μείωσε κατά 23,3 μονάδες το 2022), δεν ισχύει το ίδιο σε περίπτωση ύφεσης. Αντίθετα, τότε θα βυθίσει τη χώρα που θα επιχειρήσει να μειώσει περαιτέρω το χρέος της σε μεγαλύτερη οικονομική δυσπραγία. Το Ecofin της 15ης Ιουνίου δεν θα έφθανε ούτως ή άλλως σε τελική συμφωνία – καλώς εκόντων των πραγμάτων, αυτό αναμενόταν προς το τέλος του έτους, με στόχο να εφαρμοστεί το νέο Σύμφωνο Σταθερότητας το 2025. Όμως, θα ήταν μια συνάντηση κατά την οποία θα γινόταν καταγραφή των συγκλίσεων των θέσεων και θα δίνονταν κατευθύν-

Ο υπουργός Οικονομικών της Γερμανίας Κρίστιαν Λίντνερ, σε δηλώσεις του στους Financial Times την Παρασκευή προέξοφλησε ότι δεν υφίσταται πεδίο συμφωνίας αυτή τη στιγμή για το Σύμφωνο Σταθερότητας, καθώς το Βερολίνο αρνείται τα διμερή συμβόλαια με τα κράτη-μέλη που προτείνει η Κομισιόν, θεωρώντας ότι αυτά θα οδηγήσουν σε υπερβολική χαλάρωση και δεν θα είναι αξιόπιστα.

σεις για τη συνέχεια. Η απαξίωση της οποίας προόδου από τον κ. Λίντνερ μείωσε τις πιθανότητες συμφωνίας τους επόμενους μήνες – αν και η ευρωπαϊκή παράδοση είναι γεμάτη από συμβιβασμούς της τελευταίας στιγμής.

Δεν είναι βεβαίως μόνον η Γερμανία που έχει αντιρρήσεις επί των προτάσεων της Κομισιόν. Η Ιταλία, με χρέος που εκτιμάται ότι θα υπερβεί το ελληνικό το 2026 και ήδη υψηλότερο κόστος δανεισμού από την Ελλάδα, επιτίθεται στην Κομισιόν για υπερβολικές υπαναχωρήσεις έναντι της Γερμανίας, ιδίως

εξαιτίας της πρότασης της Κομισιόν οι χώρες με έλλειμμα άνω του 3% του ΑΕΠ τους να μειώσουν το χρέος τους κατά 0,5% του ΑΕΠ τους ετησίως – κι ακόμη περισσότερο αν είναι και υπερχρεωμένες.

Η πρόταση αυτή δεν άρεσε, εξάλλου, ούτε στη Γαλλία, που υποστήριξε ότι είναι αντίθετη με το πνεύμα της μεταρρυθμίσεως του Συμφώνου. Ακόμη και η Ολλανδία, που συνήθως πρωταγωνιστεί μεταξύ των «γερακιών», διαφώνησε με την «υποχρεωτική, ελάχιστη μείωση χρέους ανεξαρτήτως περιστά-

σεων», όπως είπε ο υπουργός Οικονομικών της Σίγκριντ Κάαγκ. Ωστόσο, η Ολλανδία θέλει κι αυτή οριζόντιους ποσοτικούς στόχους και όχι λύσεις προσαρμοσμένες στις ανάγκες κάθε κράτους-μέλους, όπως προβλέπει η πρόταση της Κομισιόν. Αυστρία και Σουηδία είναι επίσης κοντά στις γερμανικές θέσεις.

Η Ελλάδα

Η Ελλάδα, την οποία θα εκπροσωπήσει στο Ecofin ο υπεργραμμάτιος Οικονομικών Θεόδωρος Πελαγίδης,

συννοουόμενος από τον πρόεδρο του Συμβουλίου Οικονομικών Εμπειρογνομητών Μιχάλη Αργυρού, βλέπει θετικά τις προτάσεις της Κομισιόν, αν και θα ήθελε κάποιες επιπλέον διευκολύνσεις, κυρίως την εξαιρέση ή ευνοϊκότερη αντιμετώπιση των αμυντικών δαπανών. Ανάλογο αίτημα, μάλιστα, έχουν η Ιταλία, η Πολωνία και οι χώρες της Βαλτικής.

Ως προς τις επενδύσεις, η πρόταση της Κομισιόν παρέχει ευελιξία, έτσι ώστε να μη θυσιάζονται προκειμένου να μειωθεί το έλλειμμα και το χρέος.

Συγκεκριμένα, η πρόταση προβλέπει την εξαιρέση των κοινοτικών κονδυλίων του ΕΣΠΑ και του Ταμείου Ανάκαμψης από τις καθαρές πρωτογενείς δαπάνες, που θα αποτελούν στο εξής το μέτρο δημοσιονομικής εξυγίανσης (αντί του πρωτογενούς πλεονάσματος). Επίσης, στο πλαίσιο των μεσοπρόθεσμων προγραμμάτων 4ετούς διάρκειας, που θα συμφωνηθούν με την Κομισιόν, τα κράτη-μέλη θα μπορούν να ζητούν έως και 3 επιπλέον χρόνια προσαρμογής, προκειμένου να μη «στραγγαλίζουν» τις επενδυτικές τους δαπάνες.

Όσο για το απαιτούμενο μέγεθος προσαρμογής, η Ελλάδα πήρε ήδη το μήνυμα με τις πρόσφατες συστάσεις της Κομισιόν, που της ζήτησε να μην αυξήσει τις καθαρές πρωτογενείς της δαπάνες κατά περισσότερο από 2,6% το 2024, σε σύγκριση με το 2023. Αυτό μεταφράζεται σε ένα πρωτογενές πλεόνασμα περίπου 2% του ΑΕΠ. Τα επόμενα χρόνια μπορεί να ανέβει το ποσοστό του απαιτούμενου πρωτογενούς πλεονάσματος στο 2,3%-2,5% του ΑΕΠ, εκτιμών πηγές του υπουργείου Οικονομικών. Στην πραγματικότητα, οικονομικοί αναλυτές στην Αθήνα υποστηρίζουν ότι «η Ελλάδα πρέπει να κινείται σαν να ισχύουν ακόμη οι παλιοί, αυστηρότεροι κανόνες», προκειμένου να κερδίσει την εμπιστοσύνη των αγορών και την επενδυτική βαθμίδα. Σε κάθε περίπτωση, οι οικονομολόγοι αισιοδοξούν ότι με τα δεδομένα που ισχύουν τώρα, σε ό,τι αφορά τα επιτόκια δανεισμού και άρα τη βιωσιμότητα του χρέους και την άνετη εξυπηρέτηση των δανειακών αναγκών της χώρας, «η Ελλάδα άμεσα περνάει τον πήχυ των νέων δημοσιονομικών κανόνων».

Αυτό, βεβαίως, υπό την προϋπόθεση ότι η επιστροφή στη δημοσιονομική πειθαρχία θα θεωρηθεί δεδομένη και δεν θα υπάρξει ξεχειλωμα δαπανών. «Το μόνο πρόβλημα θα είναι η τροχιά των δαπανών, αν μειώσουμε τους συντελεστές ΦΠΑ», σχολιάζει με νόημα ένας οικονομολόγος, παραπέμποντας στη σχετική προεκλογική θέση κομμάτων, κυρίως ΣΥΡΙΖΑ και ΠΑΣΟΚ.

Τα δεδομένα, βεβαίως, ίσως επιδεινωθούν αν επιδεινωθεί η θέση της Ιταλίας και αυξηθούν τα επιτόκια δανεισμού της, συμπαράρρητος και τα ελληνικά. «Το κοκτέιλ ανάπτυξης, πληθωρισμού, πλεονασμάτων και επιτοκίων είναι πολύ καλό σε σχέση με αυτό άλλων χωρών», σχολιάζει άλλος αναλυτής. «Σε 2-3 χρόνια το χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ θα είναι πολύ μικρότερο και αν βγει αυτό το «αγκάθι» του χρέους, τα υπόλοιπα προβλήματα θα λυθούν γρηγορότερα», προσθέτει.

Χωρίς δίχτυ ασφαλείας στις κυβερνοεπιθέσεις

Λιγότερες από 1.000 επιχειρήσεις στην Ελλάδα είναι ασφαλισμένες – Κανείς δεν είναι στο απυρόβλητο, λένε οι ειδικοί

Της ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ

Το πρόσφατο περιστατικό κυβερνοεπιθέσεων στην Τράπεζα Θεμάτων αποτελεί ένα από τα δεκάδες περιστατικά που καταγράφονται κάθε χρόνο, πολλά από τα οποία δεν βλέπουν το φως της δημοσιότητας παρά μόνον εάν πρόκειται για μεγάλους οργανισμούς ή επιχειρήσεις. Παρόμοια περιστατικά που έλαβαν δημοσιότητα ήταν αυτό της κυβερνοεπιθέσεως στα ΕΛΤΑ και στον ΔΕΣΦΑ το 2022, στα Ελληνικά Οπτικά Αμυντικά Συστήματα, αλλά και η περίπτωση επίθεσης σε μεγάλη εισηγμένη εταιρεία τροφίμων και σε μια μεγάλη τεχνική εταιρεία, που συνέβησαν στο πρόσφατο παρελθόν, αλλά έγιναν λιγότερο γνωστά. Βάσει των επίσημων στοιχείων της Ένωσης Ασφαλιστικών Εταιρειών Ελλάδος (ΕΑΕΕ), τα περιστατικά κυβερνοεπιθέσεων σε ελληνικές επιχειρήσεις που ήταν ασφαλισμένες το 2021 ανήλθαν σε 26 σε σύνολο 707 επιχειρήσεων που διέθεταν ασφαλιστική κάλυψη IT-cyber (για το 2022 δεν υπάρχει ακόμη επίσημη καταγραφή). Πρόκειται όμως για μικρό μέρος του πραγματικού αριθμού των κυβερνοεπιθέσεων που έλαβε χώρα και καταγράφηκε. Αυτό γιατί στη συντριπτική πλειοψηφία τους οι ελληνικές επιχειρήσεις είναι ανασφάλιστες έναντι του cyber risk.

Σύμφωνα με το μέλος της Επιτροπής Περιουσίας Αστικής Ευθύνης και επικοινωνίας της Ομάδας Εργασίας για το Cyber της ΕΑΕΕ Κώστα Βούλγαρη, ο αριθμός των ασφαλισμένων επιχειρήσεων το 2022 δεν ξεπέρασε τις 1.000 περίπου. Το πενήντο ποσοστό στο σύνολο των επιχειρήσεων «αποδίδεται στην έλλειψη ασφαλιστικής συνείδησης που χαρακτηρίζει την ελληνική κοινωνία και στην επιχειρηματικότητα στη χώρα», λέει ο κ. Βούλγαρης.

Οι κυβερνοεπιθέσεις αποτελούν έναν από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους κινδύνους παγκοσμίως με ζημιές που,

Γιατροί, δικηγόροι και λογιστές που διατηρούν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των πελατών τους είναι ευάλωτοι.

σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Cybersecurity Ventures, θα φτάσουν τα 10,5 τρισ. δολάρια το 2025, με συνέπεια οι ειδικοί να συγκρίνουν τον τζίρο αυτής της σύγχρονης απειλής με τα έσοδα από παράνομες δραστηριότητες, όπως αυτός των ναρκωτικών. Η Munich Re ανεβάζει τα ασφαλιστήρια για την κάλυψη των απειλών στον κυβερνοχώρο παγκοσμίως σε 9,2 δισ. δολάρια ΗΠΑ (αρχές 2022) και εκτιμά ότι θα φτάσουν σε αξία περίπου 22 δισ. δολάρια μέχρι το 2025. Το τοπίο των απειλών έχει επικεντρωθεί στους κυβερνοεπιθέσεις (ransomware), τις αλυσίδες εφοδιασμού και κρίσιμες υποδομές.

Οι αδύναμοι κρίκοι

Στόχος επίδοξων χάκερ, σύμφωνα με τον κ. Βούλγαρη, δεν είναι μόνο μεγάλοι κρατικοί οργανισμοί ή μεγάλες ιδιωτικές επιχειρήσεις, αλλά και μικρές επιχειρήσεις, όπως μικρές τουριστικές μονάδες ή ακόμη και ελεύθεροι επαγγελματίες, όπως γιατροί, δικηγόροι και λογιστές, που διατηρούν στη βάση δεδομένων τους ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα των πελατών τους. Κοινός παρονομαστής των επιθέσεων είναι συνήθως ο εκβιασμός για λίτρα και έναντι αυτής της απειλής «κανείς δεν είναι στο απυρόβλητο», υπογραμμίζει ο κ. Βούλγαρης.

Μεταξύ των επιχειρήσεων που είναι ευάλωτες, εκτός από τους μεγάλους χρηματοοικονομικούς οργανισμούς όπως οι τράπεζες ή οι επιχειρήσεις υπο-

Οι κυβερνοεπιθέσεις αποτελούν έναν από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους κινδύνους παγκοσμίως. Σύμφωνα με εκτιμήσεις της Cybersecurity Ventures, οι ζημιές που θα προκαλέσουν θα φτάσουν τα 10,5 τρισ. δολ. μέχρι το 2025.

δομών, η πλειοψηφία των οποίων είναι ασφαλισμένες, είναι οι ξενοδοχειακές μονάδες που συναλλάσσονται με κατοίκους του εξωτερικού και οι οποίοι είναι ευαίσθητοι και πιο «υποψιασμένοι» σε θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων. Στο στόχαστρο δεν είναι μόνο στοιχεία οικονομικού περιεχομένου, όπως τα δεδομένα των καρτών για πλη-

ρωμές στο Διαδίκτυο ή σε φυσικά καταστήματα, αλλά και δεδομένα υγείας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα θα μπορούσε να αποτελέσει μια μικρή ξενοδοχειακή μονάδα που προσφέρει υπηρεσίες wellness, σπα κλπ. για τη χρήση των οποίων ο επισκέπτης συμπληρώνει ένα μικρό ιατρικό ενημερωτικό. Αντίστοιχα οι γιατροί ή οι δικηγόροι μπορούν

να αποτελέσουν στόχο για την πρόσβαση στα προσωπικά δεδομένα πελατών τους με απώτερο στόχο τον εκβιασμό επώνυμων πελατών, αλλά και οι λογιστές που έχουν πρόσβαση στα οικονομικά στοιχεία των πελατών τους, τηρώντας μάλιστα και κωδικούς εισόδου σε βάσεις δεδομένων της κρατικής φορολογικής αρχής. «Η μικρή επιχείρηση είναι πιο

ευάλωτη γιατί εύλογα έχει πιο περιορισμένα μέσα προστασίας των δεδομένων και των υποδομών της, άρα έχει μεγαλύτερη ανάγκη το ασφαλιστικό δίχτυ προστασίας. Για τον ίδιο λόγο που ο πλούσιος αν αρρωστήσει μπορεί να πληρώσει το νοσοκομείο σε αντιθεση με τον φτωχό που δεν έχει να το πληρώσει», σημειώνει ο κ. Βούλγαρης.

Η ζημιά που θα προκληθεί σε ένα μικρό ξενοδοχείο και τα συστήματά του θα χτυπηθούν και θα μείνει κλειστό για 2 εβδομάδες μπορεί να έχει πολλαπλάσια επίπτωση από αυτή που θα προκληθεί σε έναν μεγάλο όμιλο που μπορεί να αποκαταστήσει τη ζημιά σε μικρό διάστημα, για τον προφανή λόγο ότι για μια μικρή επιχείρηση η απώλεια εσόδων που θα επιφέρει, μπορεί να είναι μη αναστρέψιμη.

Τυφλά χτυπήματα

Η πλειοψηφία των περιστατικών που έχουν καταγραφεί στην ελληνική αγορά έληξε χωρίς την πληρωμή ιδιαίτερα μεγάλων ποσών για λύτρα, χωρίς ωστόσο, όπως εξηγεί ο κ. Βούλγαρης, να παραγωφίζεται το γεγονός ότι «πολλοί μεταξύ των χάκερ μπορεί να το κάνουν απλώς για να αποδείξουν ότι μπορούν, κάτι ως τρόπαιο». Πολλές φορές οι επιθέσεις δεν είναι τόσο στοχευμένες, και δεν είναι λίγες οι περιπτώσεις στις οποίες οι χάκερ ανακαλύπτουν ένα κενό ασφαλείας σε ένα πρόγραμμα και «χτυπούν» όποια εταιρεία έχει στα συστήματά της αυτό το πρόγραμμα. Η υπόθεση με το WannaCry που ήταν μια από τις μεγαλύτερες επιθέσεις στην Ευρώπη το 2017 ήταν απλώς ένα κενό ασφαλείας που επηρέασε 250.000 επιχειρήσεις, από τράπεζες έως το εθνικό σύστημα υγείας της Αγγλίας NHS (National Health Service), χωρίς να γίνει διάκριση. Οι τυφλές επιθέσεις είναι αρκετά συνηθισμένες, χωρίς δηλαδή κάποια εταιρεία να έχει κάνει κάτι για να εξηγήσει τη στοχοποίησή της.

ΒΡΑΒΕΙΑ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
— ΚΥΠΡΟΣ 2023
γαστρονόμος

ΠΕΡΦΑΝΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

Τράπεζα Κύπρου

27 Ιουνίου 2023

ΒΡΑΒΕΙΟ ΧΑΛΛΟΥΜΙΟΥ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΥ ΠΡΟΪΟΝΤΟΣ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΕΛΑΙΟΛΑΔΟΥ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΚΗΣ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΡΥΘΡΟΥ ΟΙΝΟΥ

ΒΡΑΒΕΙΟ ΛΕΥΚΟΥ ΟΙΝΟΥ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΚΟΥΖΙΝΑΣ
ΒΡΑΒΕΙΟ ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
ΤΙΜΗΤΙΚΟ ΒΡΑΒΕΙΟ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ
ΚΥΠΡΙΑΝ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ
ΒΙΩΣΙΜΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΣΤΗΡΙΖΕΙ

Υψηλά ενοίκια και απαιτήσεις ιδιοκτητών για Ε1 και εγγυητή

Οι αγγελίες στο Διαδίκτυο δείχνουν τις δυσκολίες των ενοικιαστών να βρουν σπίτι

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

Αγγελίες ενοικίασης διαμερισμάτων που μοιάζουν με... τυπογραφικό λάθος μπορεί να αλιεύσει κανείς στο Διαδίκτυο αυτή την εποχή, δείγμα των υπερβολών ορισμένων ιδιοκτητών, αλλά και της γενικότερης έλλειψης επαρκούς αποθέματος ακινήτων είτε για ενοίκια είτε για αγορά, ώστε να «εκλογικευτούν» και οι ζητούμενες τιμές. «Νεόδημο διαμέρισμα στην Καλλιθέα, πολυτελείας, 5ος όροφος, 63 τ.μ. Τιμή 3.000 ευρώ/μήνα», γράφει μια αγγελία, με αποτέλεσμα αρκετοί χρήστες να αναρωτιούνται αν πρόκειται για λάθος από την πλευρά του μεσιτικού γραφείου. Το συγκεκριμένο ακίνητο ζητείται αντί του εξωπραγματικού ποσού των 47,5 ευρώ/τ.μ., τιμή που είναι δεκαπλάσια εκείνης που επικρατούσε πριν από μερικά χρόνια.

Όπως φαίνεται όμως δεν πρόκειται για λάθος, καθώς επίσης στην Καλλιθέα(!), μία από τις πιο πυκνοκατοικημένες πε-

Ιδιοκτήτης διαμερίσματος στο Παγκράτι ζητεί να καταβληθούν εφάπαξ τα ενοίκια ολόου του χρόνου, ενώ άλλος ζητεί δηλωμένο εισόδημα 24.000 ευρώ.

ριοχές της Αττικής, ένα στούντιο εμβαδού 42 τ.μ., εκμισθώνεται αντί 3.000 ευρώ/μήνα. Πρόκειται για ακίνητο που βρίσκεται εντός ενός συγκροτήματος επιπλωμένων διαμερισμάτων, που αξιοποιούνται κυρίως μέσω βραχυχρόνιας μίσθωσης. Το συγκεκριμένο γίνεται και μέσω μακροχρόνιας μίσθωσης. Στην τιμή του περιλαμβάνονται υπηρεσίες καθαρισμού και αλλαγής σεντονιών και πετσονών μία φορά την εβδομάδα, όπως επίσης και τα έξοδα ρεύματος, ύδρευσης, θέρμανσης και Internet. Δεν περιλαμβάνεται όμως ο φόρος ξενοδοχείου!

Στην Κυψέλη, όμως σε ταράτσα (μεταλλική κατασκευή) εκμισθώνεται αντί 300 ευρώ! Αντίστοιχα, στη Νέα Σμύρνη ένα διαμέρισμα πρώτου ορόφου, 63 τ.μ., ζητείται ενοίκιο 650 ευρώ, ενώ στο Παλαιό Φάληρο, με τα ίδια χρήματα μπορεί κανείς να διαλέξει μια γκαρσονιέρα των 27 τ.μ. Παρόμοιο ακίνητο στα Χανιά της Κρήτης εκμισθώνεται αντί 550 ευρώ, ή 18,33 ευρώ/τ.μ., ενώ στην Πάτρα θα βρει κανείς μια μονοκατοικία των 200 τ.μ., αλλά σε κατάσταση λίγο πριν την κατεδάφιση, να εκμισθώνεται αντί 500 ευρώ!

Ο «κάρτης των ενοικίων στην Αττική

ΜΕΣΗ ΤΙΜΗ ΕΝΟΙΚΙΑΣΗΣ (ΣΕ ΕΥΡΩ/Τ.Μ.)	2017	2022	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2017-2022	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 2009-2022
ΕΞΑΡΧΕΙΑ	5,5	8,5	54,5%	5,9%
ΠΑΓΚΡΑΤΙ	6,0	8,7	45,0%	13,8%
ΚΟΛΟΝΟΣ	4,5	7,0	55,6%	0%
ΓΚΥΖΗ	5,0	7,0	40,0%	-7,1%
ΚΥΨΕΛΗ	4,5	7,0	55,6%	0%
ΠΑΤΗΣΙΑ	4,0	5,5	37,5%	-9,1%
ΑΜΠΕΛΟΚΗΦΟΙ	6,0	7,4	23,3%	-2,7%
ΚΟΛΟΝΑΚΙ	7,0	10,5	50,0%	-4,8%
ΖΩΓΡΑΦΟΥ	6,0	8,0	33,3%	-1,3%
ΝΕΟΣ ΚΟΣΜΟΣ	5,8	7,5	29,3%	0%
ΚΑΛΙΘΕΑ	5,0	6,5	30,0%	-15,4%
ΓΑΛΑΤΣΙ	5,0	6,7	34,0%	-11,9%
Π.ΦΑΛΗΡΟ	6,8	9,0	32,4%	0%
ΑΛΙΜΟΣ	6,5	8,7	33,8%	-3,4%
ΓΛΥΦΑΔΑ	7,5	10,5	40,0%	-15,2%
ΒΟΥΛΑ	7,0	10,2	45,7%	0%
ΠΕΙΡΑΙΑΣ	4,5	7,0	55,6%	-2,9%
ΧΑΛΑΝΔΡΙ	6,0	8,3	38,3%	-2,4%
ΜΑΡΟΥΣΙ	6,5	8,3	27,7%	-2,4%
ΧΟΛΑΡΓΟΣ	6,5	8,3	27,7%	-2,4%
ΠΑΠΑΓΟΥ	6,7	8,5	26,9%	-5,9%
ΑΓΙΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	5,9	7,6	28,8%	-5,3%
Ν. ΨΥΧΙΚΟ	7,5	10,0	33,3%	-5,0%
ΠΕΡΙΣΤΕΡΙ	5,2	6,8	30,8%	-10,3%

ΠΗΓΗ: Potamianos Real Estate Group

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ροχούς της Αττικής, ένα στούντιο εμβαδού 42 τ.μ., εκμισθώνεται αντί 3.000 ευρώ/μήνα. Πρόκειται για ακίνητο που βρίσκεται εντός ενός συγκροτήματος επιπλωμένων διαμερισμάτων, που αξιοποιούνται κυρίως μέσω βραχυχρόνιας μίσθωσης. Το συγκεκριμένο γίνεται και μέσω μακροχρόνιας μίσθωσης. Στην τιμή του περιλαμβάνονται υπηρεσίες καθαρισμού και αλλαγής σεντονιών και πετσονών μία φορά την εβδομάδα, όπως επίσης και τα έξοδα ρεύματος, ύδρευσης, θέρμανσης και Internet. Δεν περιλαμβάνεται όμως ο φόρος ξενοδοχείου!

Από την άλλη πλευρά, παρατηρούνται και αρκετές περιπτώσεις ιδιοκτητών που προσπαθούν με ιδιαίτερο τρόπο να αποφύγουν τυχόν περιπτώσεις κακοπληρωτών ενοικιαστών. Για παράδειγμα, ένας ιδιοκτήτης που εκμισθώνει στούντιο 26 τ.μ. για 550 ευρώ στην περιοχή Κουντουριώτικα, πίσω από τον σταθμό μετρό του Μεγάρου Μουσικής, διαφημίζει την ύπαρξη ισχυρών αστυνομικών δυνάμεων (λόγω της παρουσίας της προεβίας των ΗΠΑ στο σημείο). Επειδή το διαμέρισμα παρέχει και ασφάλεια, ο ιδιοκτήτης ξεκαθαρίζει πως ο δυνητικός ενοικιαστής θα πρέπει να έχει δηλωμένο εισόδημα τουλάχιστον 24.000 ευρώ ετησίως. Ένας άλλος ιδιοκτήτης διαμερίσματος 76 τ.μ.

στο Παγκράτι, ζητεί 500 ευρώ για το ακίνητό του. Πρόκειται ομολογουμένως για μια λογική τιμή. Το πρόβλημα είναι ότι θέλει να πληρώνεται μία φορά τον χρόνο εφάπαξ, δηλαδή 6.000 ευρώ κάθε φορά! Με την πρώτη πληρωμή, ασφαλώς, πριν μπει ο ενοικιαστής στο διαμέρισμα. Με δεδομένο ότι το 75% του πληθυσμού έχει λιγότερα από 1.000 ευρώ στην τράπεζα, ο εν λόγω ιδιοκτήτης περιορίζει σημαντικά τους πιθανούς ενδιαφερομένους για το ακίνητό του. Πρόκειται ξεκάθαρα για μια προσπάθεια εξασφάλισης της εισπραξιμότητας του ενοικίου, δείγμα ότι ο συγκεκριμένος έχει μάλλον απολέσει οσοδήποτε από προηγούμενους ενοικιαστές.

Μια ακόμη περίπτωση λογικής τιμής ενοικίου, αλλά παράλογης απαιτήσεως τον ιδιοκτήτη, παρατηρείται σε αγγελία διαμερίσματος 40 τ.μ., κατασκευής του 1989 στον Αλιμο, κοντά μάλιστα στην παραλία. Πρόκειται για διαμέρισμα πρώ-

του ορόφου, που εκμισθώνεται αντί 430 ευρώ. Ωστόσο, ο ιδιοκτήτης δηλώνει την προτίμησή του σε «σοβαρούς συνταξιούχους Δημοσίου». Το πώς ακριβώς θα διαπιστωθεί η σοβαρότητα ή μη του συνταξιούχου ελέγχεται...

Η ανάγκη για εγγυητή

Κάποιοι ιδιοκτήτες, οι οποίοι έχουν αντιμετωπίσει στο παρελθόν προβλήματα οφειλών από ενοικιαστές, έχουν αρχίσει πλέον να ζητούν και εγγυητή. Εν ολίγοις, ο ενοικιαστής θα πρέπει να έχει τη συνδρομή και κάποιου εγγυητή (π.χ. συγγενικό πρόσωπο), που θα αναλάβει να καλύψει τυχόν οφειλές και ζημιές που δεν θα είναι σε θέση να αποπληρώσει ο ίδιος ο ενοικιαστής. Μάλιστα, όπως ο ενοικιαστής, έτσι και ο εγγυητής θα πρέπει να μπορεί να ποσοτικοποιήσει την οικονομική του επιφάνεια. Σημειώτεται ότι η ανάγκη εγγυητή αποτελεί πάγια πρακτική και σε πολλές χώρες του εξωτερικού, ιδίως μάλιστα αν την εύρεση ενοικιαστή έχει αναλάβει εταιρεία για λογαριασμό του ιδιότιμου ιδιοκτήτη. Μάλιστα, εσχάτως, υπάρχουν αναφορές στον διεθνή τύπο για την ανάγκη ο εγγυητής που θα προστεθεί στο συμβόλαιο να έχει ο ίδιος ακίνητο περιουσία. Σε αντίθετη περίπτωση, η αίτηση του ενδιαφερομένου ενοικιαστή δεν έχει τύχη...

Οι αιτίες της εκτόξευσης

Το έλλειμμα προσφοράς σε σχέση με τη ζήτηση που έχει παγιάσει τα τελευταία χρόνια, είναι ο βασικός «υπαίτιος» για φαινόμενα υπερβολικών απαιτήσεων από μερίδα ιδιοκτητών. Τα τελευταία χρόνια, σχεδόν το 85%-90% των νοικοκυριών που αναζητούν στέγη, στρέφονται αποκλειστικά και μόνο στην ενοίκιαση, καθώς αδύνατο να αγοράσουν. Υπάρχει δηλαδή μια δομική αλλαγή στη συμπεριφορά του καταναλωτικού κοινού, που έχει μετατραπεί σε ενοικιαστές αντί για υποψήφιους ιδιοκτήτες. Η αύξηση αυτή της ζήτησης δεν έχει καλυφθεί από την προσφορά και από την αγορά «λείπουν» περί τα 40.000-50.000 ακίνητα που έχουν κατασκευαστεί λόγω μη εξυπηρετούμενων δανείων. Πολλά διαμερίσματα παραμένουν κενά καθώς οι ιδιοκτήτες τους έχουν κακές εμπειρίες από προηγούμενες μισθώσεις, ενώ αρκετές είναι και οι περιπτώσεις μη αποδοχών κληρονομιάς. Ο συνδυασμός αυξημένων ζήτησης και περιορισμένης προσφοράς είναι που έχει προκαλέσει την «έκρηξη» στις τιμές ενοικιάσεως.

Συστατικές επιστολές, έλεγχος για εισόδημα και χρέη του ενοικιαστή

Ανάλογες ή και ακόμα χειρότερες καταστάσεις παρατηρούνται και στο εξωτερικό, καθώς το πρόβλημα της στέγασης είναι πλέον διεθνές και αφορά τις περισσότερες μεγάλες πόλεις της Ευρώπης. Η χρόνια έλλειψη προσφοράς και η μεγάλη διείσδυση επενδυτικών ομίλων στην αγορά κατοικίας, με στόχο την εκμετάλλευση ακινήτων μέσω της ενοικίασης, δημιουργούν «ασφυκτικές» πιέσεις σε σημαντική μερίδα νοικοκυριών.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πόλη του Αμστερνταμ, όπου εκτός από τα παραπάνω, ρόλο στην αύξηση των ενοικίων διαδραματίζει και η διάδοση της βραχυχρόνιας μίσθωσης. Σε μια πόλη που δεν έχει επεκταθεί επί δεκαετίες, είναι λογικό να παρατηρούνται σημαντικές «αννορθογραφίες». Μια γρήγορη ματιά στις εκεί αγγελίες αποκαλύπτει ζητούμενες τιμές που θα προκαλούσαν «εμφράγματα» στα κατ' ημάς. Για παράδειγμα, ένα επιπλωμένο διαμέρισμα 100 τ.μ. μισθώνεται αντί 4.950 ευρώ, ενώ ένα άλλο 52 τ.μ. μισθώνεται αντί 2.800 ευρώ.

Στην περίπτωση της ολλανδικής πόλης, αλλά και συνολικά στην Ολλανδία, υπάρχουν και κοινωνικές κατοικίες διαθέσιμες, με σαφώς πιο φθινό ενοίκιο, ωστόσο κι εκεί υπάρχει τεράστια λίστα αναμονής, δείγμα του μεγέθους του προβλήματος. Πριν από ένα χρόνο, ο δήμος της πόλης του Αμστερνταμ προχώρησε στη λήψη μέτρων, ώστε να περιοριστεί την επενδυτική δραστηριότητα στην αγορά κατοικίας, δηλαδή την απόκτηση διαμερισμάτων από εταιρείες με αποκλειστικό στόχο την εκμίσθωσή τους. Όσοι αγοράζουν ακίνητο θα πρέπει υποχρεωτικά να διαμένουν σε αυτό για τουλάχιστον τέσσερα χρόνια, προτού μπορούν να νοικιάσουν στη συνέχεια σε κάποιον τρίτο. Υπολογίζεται ότι περίπου το 30% των διαμερισμάτων της πόλης ανήκει σε επενδυτές. Εξ αυτών, ένα σημαντικό ποσοστό αξιοποιείται αποκλειστικά μέσω ψηφιακών πλατφορμών βραχυχρόνιας μίσθωσης. Αντίστοιχα, από τα περίπου οκτώ εκατομμύρια σπίτια σε όλη την Ολλανδία, σχεδόν τα 700.000 εκμισθώνονται από τους επενδυτές. Έλληνας που ζει στην Αγγλία περιγράφει το φαινόμενο του ανταγωνισμού που επικρατεί μεταξύ ενδιαφερομένων ενοικιαστών και το πώς αυτό αποτελεί αντικείμενο εκμετάλλευσης, ώστε να αυξηθεί η τελική τιμή ενοικιάσεως. Συγκεκρι-

μένα, ο μεσίτης καθορίζει μια ημέρα καταστάσεις παρατηρούνται και στο εξωτερικό, καθώς το πρόβλημα της στέγασης είναι πλέον διεθνές και αφορά τις περισσότερες μεγάλες πόλεις της Ευρώπης. Η χρόνια έλλειψη προσφοράς και η μεγάλη διείσδυση επενδυτικών ομίλων στην αγορά κατοικίας, με στόχο την εκμετάλλευση ακινήτων μέσω της ενοικίασης, δημιουργούν «ασφυκτικές» πιέσεις σε σημαντική μερίδα νοικοκυριών.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η πόλη του Αμστερνταμ, όπου εκτός από τα παραπάνω, ρόλο στην αύξηση των ενοικίων διαδραματίζει και η διάδοση της βραχυχρόνιας μίσθωσης. Σε μια πόλη που δεν έχει επεκταθεί επί δεκαετίες, είναι λογικό να παρατηρούνται σημαντικές «αννορθογραφίες». Μια γρήγορη ματιά στις εκεί αγγελίες αποκαλύπτει ζητούμενες τιμές που θα προκαλούσαν «εμφράγματα» στα κατ' ημάς. Για παράδειγμα, ένα επιπλωμένο διαμέρισμα 100 τ.μ. μισθώνεται αντί 4.950 ευρώ, ενώ ένα άλλο 52 τ.μ. μισθώνεται αντί 2.800 ευρώ.

Στην περίπτωση της ολλανδικής πόλης, αλλά και συνολικά στην Ολλανδία, υπάρχουν και κοινωνικές κατοικίες διαθέσιμες, με σαφώς πιο φθινό ενοίκιο, ωστόσο κι εκεί υπάρχει τεράστια λίστα αναμονής, δείγμα του μεγέθους του προβλήματος. Πριν από ένα χρόνο, ο δήμος της πόλης του Αμστερνταμ προχώρησε στη λήψη μέτρων, ώστε να περιοριστεί την επενδυτική δραστηριότητα στην αγορά κατοικίας, δηλαδή την απόκτηση διαμερισμάτων από εταιρείες με αποκλειστικό στόχο την εκμίσθωσή τους. Όσοι αγοράζουν ακίνητο θα πρέπει υποχρεωτικά να διαμένουν σε αυτό για τουλάχιστον τέσσερα χρόνια, προτού μπορούν να νοικιάσουν στη συνέχεια σε κάποιον τρίτο. Υπολογίζεται ότι περίπου το 30% των διαμερισμάτων της πόλης ανήκει σε επενδυτές. Εξ αυτών, ένα σημαντικό ποσοστό αξιοποιείται αποκλειστικά μέσω ψηφιακών πλατφορμών βραχυχρόνιας μίσθωσης. Αντίστοιχα, από τα περίπου οκτώ εκατομμύρια σπίτια σε όλη την Ολλανδία, σχεδόν τα 700.000 εκμισθώνονται από τους επενδυτές. Έλληνας που ζει στην Αγγλία περιγράφει το φαινόμενο του ανταγωνισμού που επικρατεί μεταξύ ενδιαφερομένων ενοικιαστών και το πώς αυτό αποτελεί αντικείμενο εκμετάλλευσης, ώστε να αυξηθεί η τελική τιμή ενοικιάσεως. Συγκεκρι-

Στο Αμστερνταμ, ένα επιπλωμένο διαμέρισμα 100 τ.μ. μισθώνεται αντί 4.950 ευρώ.

διαφερόμενο, προκειμένου να αποκτήσει το «δικαίωμα» να δει το ακίνητο που τον ενδιαφέρει. Αν δεν τον κάνει, ή δεν έρθει σε συμφωνία για το ύψος του ενοικίου, τότε το ποσό αυτό του επιστρέφεται. Πρόκειται ουσιαστικά για μια επιπρόσθετη διαδικασία «φίλτραρίσματος» των ενοικιαστών. Μάλιστα, σε σχετική περίπτωση και παρότι ο ενδιαφερόμενος προσέφερε 190 ευρώ περισσότερο από το ζητούμενο ενοίκιο, τελικά κάποιος άλλος προσέφερε ακόμα περισσότερα.

Οι περιπτώσεις αυτές καταδεικνύουν το μέγεθος του προβλήματος και την ανάγκη να ληφθούν μέτρα, καθώς ακόμα κι αν κάποιος αμείβεται με σημαντικά περισσότερα χρήματα, σε σχέση με την Ελλάδα, στην πράξη το κόστος ζωής δεν εμφανίζει πολύ μεγάλες διαφορές, καθώς αντίστοιχα υψηλά είναι και τα βασικά του έξοδα, όπως π.χ. το ενοίκιο.

Πώς φορολογούνται τα ανεισπρακτα ενοίκια και τα κενά ακίνητα

Η φορολογική αντιμετώπιση των ανεισπρακτων ενοικίων, καθώς και η απόδειξη στην εφορία των κενών ακινήτων αποτελούν δύο από τα βασικότερα ερωτήματα που θέτουν οι φορολογούμενοι στη φορολογική διοίκηση. Και αυτό, καθώς και στις δύο περιπτώσεις, εφόσον δεν ληφθούν τα απαραίτητα μέτρα και δικαιολογητικά, μπορούν να φορολογηθούν. Ένας ακόμη λόγος που μπορούν να φορολογηθούν οι ιδιοκτήτες ακινήτων από λάθος τους, αφορά τις μισθώσεις ακινήτων. Συγκεκριμένα, στην περίπτωση που δεν δηλωθεί η λήξη μιας μίσθωσης αυτή θεωρείται ενεργή, με ισχυρό το ενδεχόμενο η εφορία να τους φορολογήσει επί ανύπαρκτων εισοδημάτων. Με βάση τη νομοθεσία, πλέον τα α-

Η διάταξη για εκκώρωση των ανεισπρακτων ενοικίων στο Δημόσιο έχει καταργηθεί. Εάν δεν δηλωθεί η λήξη μιας μίσθωσης, αυτή θεωρείται ενεργή.

νεϊσπρακτα μισθώματα δεν μπορούν να εκκωρωθούν στο Δημόσιο, όπως γινόταν παλιά.

Η διάταξη αυτή έχει καταργηθεί. Μπορούν όμως να δηλωθούν ως ανεισπρακτα και να μη φορολογηθούν κατά το φορολογικό έτος 2022, εφόσον έως την προθεσμία υποβολής της φορολο-

γικής δήλωσης έχει εκδοθεί εις βάρος του μισθωτή διαταγή πληρωμής ή διαταγή απόδοσης μισθίου ή δικαστική απόφαση αποβολής ή επιδικασμός μισθωμάτων ή έχει ασκηθεί εναντίον του μισθωτή αγωγή αποβολής ή επιδικασμός μισθωμάτων που συνοδεύεται από το αποδεικτικό επίδοσης τ.μ.

Στην περίπτωση που έχει ασκηθεί αγωγή στην οποία αναγράφεται ότι διεκδικούνται μισθώματα μέχρι την εκδίκαση αυτής, η αγωγή γίνεται δεκτή ως δικαιολογητικό, εφόσον συνοδεύεται από υπεύθυνη δήλωση, όπου θα αναγράφεται το χρονικό διάστημα για το οποίο οφείλονται τα μισθώματα. Ειδικά, για την περίπτωση που ο μισθωτής - υπομισθωτής έτος 2022, εφόσον αρκεί η προσκόμιση αντιγράφου του πίνακα

αναγγελίας χρεών στον οποίο εμφανίζεται η απαίτηση του εκμισθωτή - υπεκμισθωτή.

Προκειμένου να δηλωθούν ανεισπρακτα εισοδήματα για το χρονικό διάστημα που μεσολάβη από την έκδοση της απόφασης αποβολής ή της διαταγής απόδοσης χρέους μισθίου μέχρι την εκτέλεση αυτής, αρκεί η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης και έκθεση αποβολής και εγκατάστασης που έχει συνταχθεί από τον δικαστικό επιμελητή, ότι για το ανωτέρω διάστημα τα μισθώματα δεν έχουν εισπραχθεί. Τα απαραίτητα δικαιολογητικά προσκομίζονται στην αρμόδια ΔΟΥ όπου ελέγχονται και καταχωρίζονται πριν από την υποβολή της δήλωσης.

Σε περίπτωση που ο φορολογούμενος

δλώνει στο έντυπο Ε2 κάποιο ακίνητο του ως κενό για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών μέσα στην κρινόμενη περίοδο (που αφορά τη χρήση υποβολής της φορολογικής δήλωσης) απαιτείται η προσκόμιση φωτοαντιγράφων των λογαριασμών της ΔΕΗ ή οποιαδήποτε άλλο στοιχείο (π.χ. λογαριασμών ύδρευσης, κοινόχρηστων κ.λπ.), από το οποίο να αποδεικνύεται ότι το ακίνητο ήταν κενό για το υπόψη χρονικό διάστημα.

Λήξη μισθωτηρίων

Προθεσμία μέχρι το τέλος Ιουνίου έχουν οι ιδιοκτήτες ακινήτων οι οποίοι δεν έχουν δηλώσει στην εφορία τα μισθώματα που έχουν λήξει. Όπως προβλέπεται από τις αποφάσεις

του υπουργείου Οικονομικών και της ΑΑΔΕ, στην περίπτωση που ο συμφωνία μίσθωσης, για την οποία έχει υποβληθεί ηλεκτρονικά ή έχει κατατεθεί στη ΔΟΥ «Δήλωση πληροφοριακών στοιχείων μίσθωσης ακινήτων περιουσίας», έχει λυθεί μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 2022, ο εκμισθωτής υποχρεούται να δηλώσει την ημερομηνία λύσης μέχρι τις 30 Ιουνίου 2023. Σε διαφορετική περίπτωση η συμφωνία της μίσθωσης θεωρείται ότι είναι ενεργή και ο ιδιοκτήτης κινδυνεύει να πληρώσει φόρο για ενοίκια που δεν έχει εισπράξει. Σημειώνεται ότι η δήλωση λύσης των κάθε είδους μισθώσεων είναι υποχρεωτική και θα πρέπει να αναρτάται στην ηλεκτρονική εφαρμογή της ΑΑΔΕ. ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ

«Βροχή» επενδύσεων για νέα data centers

Το 1988 η Ολλανδία αποτέλεσε την πρώτη ευρωπαϊκή χώρα που συνδέθηκε στο Διαδίκτυο, με το Ινστιτούτο Μαθηματικών και Πληροφορικής στο Αμστερνταμ να λαμβάνει στις 17 Νοεμβρίου του ίδιου έτους το πρώτο e-mail από την Αμερική. Εκτοτε η Ολλανδία, λόγω και της κομβικής τοποθεσίας της, έχει κατοχυρώσει τη θέση της στον παγκόσμιο κάρτη ως ψηφιακό hub, το οποίο έχουν επιλέξει για να ιδρύσουν γραφεία τους πολυαίθριοι τεχνολογικοί όμιλοι. Τα τελευταία χρόνια, η Ελλάδα, που αποτελεί διαχρονικά ουραγό στην προσέλκυση μεγάλων κλιμακας επενδύσεων στην τεχνολογία και στην πληροφορική, επιδιώκει να ενισχύσει τον ρόλο της ως ψηφιακός κόμβος.

Αυτή τη στιγμή, στη χώρα υλοποιούνται ή σχεδιάζονται οι περισσότερες από ποτέ επενδύσεις σε κέντρα δεδομένων που αποθηκεύουν τα δεδομένα και την πληροφορία που διακινείται μέσω του Διαδικτύου. Πρόσφατα, το Συμβούλιο της Επικρατείας ενέκρινε το Ειδικό Σχέδιο Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικής Επένδυσης (ΕΣΧΑΣΕ) που αφορά την ανέγερση του κέντρου δε-

Ποια έργα υλοποιούν Microsoft, Lamda Hellix και Lancom σε Αττική, Θεσσαλονίκη και Κρήτη.

δομένων της Microsoft στο Επιχειρηματικό Πάρκο Πέτρα Γιαλού - Βούλια - Προκαλήσι, του Δήμου Σπάτων-Αρτέμιδος. Πρόκειται για ένα από τα συνολικά τρία κέντρα δεδομένων, με τα υπόλοιπα δύο να σχεδιάζονται να υλοποιηθούν στο επιχειρηματικό πάρκο του Κορωπίου. Τα τρία data centers αποτελούν επένδυση με συνολικό αποτίμημα της τάξεως του 1 δισ. ευρώ, της οποίας την πραγματική εκκίνηση θα σημάνει η εξασφάλιση των αναγκαίων αδειών δόμησης. Σε κάθε περίπτωση, η χωροθέτηση και αδειοδότηση ενός κέντρου δεδομένων αποτελεί διαδικασία που απαιτεί χρόνο, εάν ληφθεί υπόψη ότι έχουν περάσει περισσότερα από δύομιση χρόνια από τον Οκτώβριο του 2020, οπότε ο πρόεδρος της Microsoft, Μπραντ Σμιθ, είχε γνωστοποιήσει το σχέδιο του

για δημιουργία συμπλέγματος κέντρων δεδομένων στην Αττική.

Εναν ακόμη παίκτη με ισχυρή δραστηριότητα στη δημιουργία κέντρων δεδομένων αποτελεί η Lamda Hellix που είναι μέλος του αμερικανικού ομίλου Digital Realty. Τέλη του 2022, η εταιρεία εγκαίνισε την πρώτη φάση του Lamda Hellix Athens 3, του μεγαλύτερου κέντρου δεδομένων στην Ελλάδα και του τρίτου της εταιρείας στην Αθήνα. Πρόκειται για επένδυση 70 εκατ. ευρώ, με το Athens 3 να είναι χωρητικότητας 6,8 MW, που είναι η μεγαλύτερη από όλα τα εν λειτουργία data centers στην Ελλάδα. Η δεύτερη φάση του Athens 3, που θα οδηγήσει στην έναρξη λειτουργίας του ως συνόλου, αναμένεται να ολοκληρωθεί το προσεχές διάστημα. Η Lamda Hellix-Digital Realty αναπτύσσει και το Athens 4, που αναμένεται να αποπερατωθεί το 2024. Δρομολογεί την κατασκευή και του Athens 5 και για τον σκοπό αυτό έχει αποκτήσει μια νέα έκταση δίπλα στο Athens Campus στο Κορωπί, όπου βρίσκονται τα υπόλοιπα data centers της. Στην έκταση αυτή θα κατασκευαστούν, σε βάθος χρόνου, κέν-

τρα δεδομένων συνολικής χωρητικότητας 15 MW, με στόχο την ικανοποίηση της αυξημένης ζήτησης για υπηρεσίες φιλοξενίας δεδομένων.

Εκτός Αττικής, στο Ηράκλειο της Κρήτης η Lamda Hellix κατασκευάζει ένα ακόμη κέντρο δεδομένων (Heraklion 1) που είναι χωρητικότητας 6,5 MW και πρόκειται να αποπερατωθεί το 2025. Όλες αυτές οι επενδύσεις που υλοποιεί η Lamda Hellix, δημιουργούν -σύμφωνα με παλαιότερους υπολογισμούς της εταιρείας- συνολικά προστιθέμενη αξία για την ελληνική οικονομία άνω των 4 δισ. ευρώ.

Νέες επενδύσεις δρομολογεί και η Lancom, έχοντας ολοκληρώσει τον Ιανουάριο του 2022 το Balkan Gate Thessaloniki που έχει μέγεθος 2.500 τ.μ. Κέντρο δεδομένων δρομολογεί η εταιρεία και στην Κρήτη (Balkan Gate Crete) που θα λειτουργήσει ως σημείο φιλοξενίας/σύνδεσης των υποθαλάσσιων καλωδίων οπτικών ινών που θα προσανατολιστούν στο νησί, εξασφαλίζοντας άδευση προς τα Βαλκάνια και τη Νοτιοανατολική Μεσόγειο.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΕΛΕΒΕΓΚΟΣ

Πρόσφατα, το Συμβούλιο της Επικρατείας ενέκρινε το Ειδικό Σχέδιο Χωρικής Ανάπτυξης Στρατηγικής Επένδυσης που αφορά την ανέγερση του κέντρου δεδομένων της Microsoft στο «Επιχειρηματικό Πάρκο Πέτρα Γιαλού - Βούλια - Προκαλήσι» του Δήμου Σπάτων-Αρτέμιδος.

Γαστρονόμος

ΚΥΡΙΑΚΗ

18/6

Η ΑΘΗΝΑ ΛΟΪΖΙΔΟΥ
ΜΑΣ ΦΤΙΑΧΝΕΙ ΓΛΥΚΑ
ΜΕ ΓΕΥΣΗ ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ

- ΤΙΡΑΜΙΣΟΥ ΦΡΑΟΥΛΑΣ
- ΕΚΜΕΚ ΜΕ ΤΣΟΥΡΕΚΙ

ΟΙ ΜΑΚΑΡΟΝΑΔΕΣ
ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΑΣ

Γιατί η φωτιά στις τιμές των τροφίμων δεν σβήνει

Νέες σημαντικές ανατιμήσεις τον Μάιο σε σχέση με τον Απρίλιο

Της ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ

Δυσάρεστη έκπληξη αποτέλεσαν τα στοιχεία για την πορεία του πληθωρισμού τον Μάιο του 2023 καθώς, αν και για πρώτη φορά από τον Σεπτέμβριο του 2021 ο γενικός δείκτης τιμών καταναλωτή διαμορφώθηκε σε επίπεδα κάτω του 3% και συγκεκριμένα σε 2,8%, οι τιμές των τροφίμων παραμένουν σε εξαιρετικά υψηλά επίπεδα, αυξημένες κατά 11,6% σε σύγκριση με τον Μάιο του 2022.

Η διατήρηση των τιμών στα τρόφιμα σε υψηλά επίπεδα δεν είναι μάλιστα συνέπεια της αργής αποκλιμάκωσης, καθώς από τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής προκύπτει ότι υπήρξαν νέες σημαντικές ανατιμήσεις τον περασμένο μήνα. Έτσι, αν και τον Απρίλιο του 2023 είχε καταγραφεί οριακή μείωση 0,1% στις τιμές των τροφίμων σε σύγκριση με τον Μάρτιο του 2023, το σκηνικό ανατράπηκε τον Μάιο με αυξήσεις τιμών 1,8% σε μηνιαία βάση. Μάλιστα σε πλέον βασικά είδη διατροφής, όπως είναι το αλεύρι, καταγράφεται αύξηση της τιμής 8% τον Μάιο σε σύγκριση με τον Απρίλιο.

Η εξέλιξη αυτή μεταθέτει για αργότερα –στην καλύτερη περίπτωση μετά το καλοκαίρι– τον τερματισμό του κύκλου ανατιμήσεων στα τρόφιμα, τερματισμός ο οποίος αρχικά οι παράγοντες της αγοράς εκτιμούσαν ότι θα επέλθει στο τέλος του πρώτου εξαμήνου του 2023. Και η παραπάνω εκτίμηση βεβαίως γίνεται υπό την προϋπόθεση ότι δεν

σε πλέον βασικά είδη διατροφής, όπως το αλεύρι, καταγράφεται αύξηση της τιμής κατά 8%.

θα υπάρξει κάποιο έκτακτο γεγονός και με βάση τις υφιστάμενες προβλέψεις για την παγκόσμια παραγωγή βασικών προϊόντων, όπως είναι τα σιτηρά και άλλα.

Οι δύο βασικές αιτίες

Για ποίους λόγους πολλές εταιρείες, εγχώριες και πολυεθνικές, συνεχίζουν να αποστέλλουν τιμοκαταλόγους με ανατιμήσεις, έστω και αν αυτές είναι μικρότερες σε ένταση σε σύγκριση με πέρυσι;

Δύο είναι οι βασικές αιτίες που προβάλλει η αγορά για να δικαιολογήσει τον νέο γύρο ανατιμήσεων:

- Πρώτον, ότι πέρυσι οι επιχειρήσεις, βιομηχανία και λιανέμποροι, απορρόφησαν μέρος μόνο της αύξησης του κόστους παραγωγής και λειτουργίας, διότι η μετακύλιση του συνόλου της αύξησης θα προκαλούσε ακόμη μεγαλύτερες απώλειες στη ζήτηση και στα μερίδια αγοράς.

- Δεύτερον, ότι υπάρχουν ακόμη αποθέματα πρώτων υλών τα οποία είχαν προμηθευτεί σε υψηλές τιμές και επομένως μέχρι να τελειώσουν αυτά τα αποθέματα θα μετακυλιέται το κόστος και στην τιμή λιανικής.

Τα προϊόντα με τις μεγαλύτερες αυξήσεις

ΕΞΕΛΙΞΗ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΥ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2021

Γερμανία	4,6%
ΕΛΛΑΔΑ	3,4%
Ευρωζώνη	1,9%
Ιταλία	0,9%
Πορτογαλία	0,7%

ΠΗΓΕΣ: Eurostat, ΕΛΣΤΑΤ

Υπάρχει, τέλος, και μια σχετικά μικρή μερίδα επιχειρήσεων που τιμολογούν τα προϊόντα τους στις αρχές κάθε έτους και δεν προχωρούν στη συνέχεια σε αναπροσαρμογές. Οι εταιρείες αυτές είχαν τιμολογήσει τα προϊόντα τους προ της έναρξης του πολέμου στην Ουκρανία και προχωρούν τώρα σε ανατιμήσεις στις οποίες δεν προέβλεπαν πέρυσι. Εύλογα, βεβαίως, θα αναρωτηθεί κάποιος για ποιο λόγο στην Ελλάδα οι τιμές λιανικής αυξήθηκαν πολύ γρήγορα, μέσα σε διάστημα μιας εβδομάδας από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία, ενώ στην περίπτωση εκείνη ίσχυε το αντίστροφο, υπήρχαν δηλαδή αποθέματα πρώτων υλών που είχαν αγοραστεί σε χαμηλότερες τιμές αλλά και τελικά προϊ-

όντα που είχαν παραχθεί με μικρότερο κόστος. Χαρακτηριστικό παράδειγμα του φαινομένου που ονομάζεται και «φαινόμενο της ρουκέτας και του φτερού», της ασυμμετρικής δηλαδή προσαρμογής των τιμών λιανικής σε σχέση με το κόστος (εκτοξεύονται σαν ρουκέτα όταν ανεβαίνει το κόστος, αλλά μειώνονται αργά, σαν να πέφτει ένα φτερό, όταν μειώνεται το κόστος), είναι αυτό των αλεύρων. Με την αύξηση κατά 80%-100% της τιμής του μαλακού σιταριού όταν ξεκίνησε ο πόλεμος στην Ουκρανία, πολύ γρήγορα αυξήθηκαν οι τιμές των αλεύρων τόσο στη λιανική όσο και στη χονδρική. Παρά το γεγονός ότι οι τιμές των σιτηρών έχουν υποχωρήσει, η μείωση στη χονδρική τιμή των αλεύρων

είναι μόλις 4%, όπως επισημαίνει στην «Καθημερινή» ο πρόεδρος της Ομοσπονδίας Αρτοποιών Ελλάδος Μιχάλης Μούσιος. Σύμφωνα με τον ίδιο, αν και μέσα στο 2023 δεν έχουν γίνει ευρύτερα ανατιμήσεις στο παραδοσιακό ψωμί, δεν ισχύει το ίδιο για το βιομηχανικό ψωμί και κυρίως το ψωμί σε φέτες.

Η μεγάλη «ευαισθησία» των τιμών στην Ελλάδα στις διεθνείς εξελίξεις είναι ορατή και στα στοιχεία της εξέλιξης του πληθωρισμού των τροφίμων στη χώρα μας και στην υπόλοιπη Ευρωζώνη, κάτι που εν μέρει εξηγείται από τη μεγάλη εξάρτηση της χώρας από τις εισαγωγές πρώτων και δεύτερων υλών.

Στην Ελλάδα, ήδη από τον Αύγουστο του 2021, όταν ξεκίνησε η αύξηση στις

Αλεύρι - δημητριακά	8,0%
Φρούτα νωπά	7,6%
Ρύζι	5,4%
Παγωτά	5,3%
Αναψυκτικά	5,3%
Σάλτσες	5,1%
Ελαιόλαδο	4,4%
Αυγά	4,0%

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2023 / ΜΑΪΟΣ 2023 (ΜΗΝΙΑΙΟΣ)

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2023

Γερμανία	18,0%
Πορτογαλία	15,5%
Ευρωζώνη	15,1%
Ιταλία	12,2%
ΕΛΛΑΔΑ	11,2%

Γαλακτοκομικά - αυγά	18,0%
Ελαια και λίπη	15,8%
Καφές - κακάο - τσάι	13,2%
Μεταλλικό νερό - αναψυκτικά - χυμοί φρούτων	12,9%
Κρέατα	11,9%
Ψωμί και δημητριακά	11,1%
Ζάχαρη - σοκολάτες - γλυκά - παγωτά	10,3%

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

VOGUE
GREECE

18/06

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

departures

AYMELINE VALADE BY JOHAN SANDBERG

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

Table with columns: ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ, Κλείσιμο, Προηγ., Διαφορά Μετ. Includes indices like FTSE/A. Large Cap, Athens Select, etc.

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΕΙΞΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

Table with columns: ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΔΕΙΞΗΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ, includes sectors like Banking, Insurance, Energy, etc.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

Table of top stock movements with columns: ΑΝΟΔΟΣ, Κλείσιμο, Μετ., Πτώση, Κλείσιμο, Μετ. Includes companies like Auctria, Mig, etc.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

Table of top trading volumes with columns: ΑΞΙΑ, ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ, includes Jumbo, Piraeus, Alpha, etc.

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

Table of FTSE 25 constituents with columns: Κλείσιμο, Μετ.%, includes Bior, Ttic, Eee, etc.

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

Large table showing detailed trading statistics for various sectors like Banking, Energy, Insurance, etc.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 13 Ιουνίου 2023

Main table of Cypriot Securities Exchange with columns: ΚΩΔ, ΟΝΟΜΑ, ΚΑΤΟΤΑΗ, ΑΝΟΤΑΗ, ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**, ΔΙΑΦ.*, ΤΙΤΛΟΙ, ΑΓΟΡΑ, ΠΟΛΗΞΗ, ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ., % ΜΕΤΑΒ.

* Η διαφορά αυτή αντιπροσωπεύει την αμείωση της μέσης σταθμικής τιμής σε σχέση από την προηγούμενη χρηματιστηριακή συνάντηση.
** Στον υπολογισμό της μέσης σταθμικής τιμής συμπεριλαμβάνονται και η αξία και τα τεμάχια συναλλαγών που εκτελέστηκαν με τη μέθοδο 'Αιτίη Προσφυγομένων Συναλλαγών'.

Μεταγραφικές «βόμβες» με κρατικά πετροδολάρια

Στόχος η κρατικοποίηση τουλάχιστον τεσσάρων από τους δημοφιλέστερους συλλόγους της χώρας με χρήματα από το Ταμείο Δημοσίων Επενδύσεων

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Άλλοι φτιάχνουν κρατικά ταμεία για συντάξεις και περίθαλψη. Άλλοι φτιάχνουν κρατικά ταμεία για δημόσια έργα και αντιμετώπιση καταστροφών. Κι άλλοι φτιάχνουν κρατικό ταμείο για την αγορά επιφανών... ποδοσφαιριστών. Η Σαουδική Αραβία έχει βαλθεί να προωθήσει παγκοσμίως μια θετική εικόνα του βασιλείου διά του ποδοσφαίρου, παράλληλα με την παροχή κορυφαίου θεάματος στον ως επί το πλείστον νεανικό πληθυσμό της. Πέρα από τις φιλότιμες προσπάθειες προόδου της εθνικής ομάδας της χώρας και της υποψηφιότητας για τη φιλοξενία του Παγκοσμίου Κυπέλλου του 2030, η Σαουδική Αραβία έχει βρει τρόπο να κερδίσει δημοσιότητα του εγχώριου πρωταθλήματος με σκοπό να τραβήξει στην ακανάφη χώρα της αραβικής χερσονήσου τα πιο σπουδαία ονόματα του διεθνούς ποδοσφαίρου και μαζί τους τα φώτα της θετικής δημοσιότητας. Το Ταμείο Δημοσίων Επενδύσεων της Σαουδικής Αραβίας, το 2021 έκανε αίσθηση παγκοσμίως (με πολλές αντιδράσεις παρ' όλα αυτά) αποκτώντας το πλειοψηφικό πακέτο της Νιουκάσλ στην Αγγλία, κλείνοντας ευθέως ότι στόχος είναι η κατάκτηση της Πρέμιερ Λιγκ – την ώρα που το κρατικό κράμα του Αμπου Ντάμι και του Κατάρ έχει κατακτήσει την κορυφή στο αγγλικό και το γαλλικό πρωτάθλημα αντίστοιχως, με τις Μάντσεστερ Σίτι και Παρί Σεν Ζερμέν.

Κεντρική διαχείριση
Τώρα όμως το σχέδιο των Σαουδάρβων είναι πιο περιπλοκό: επτά μήνες μετά τη νίκη-έκπληξη επί της μετέπειτα παγκόσμιας πρωταθλήτριας Αργεντινής στο Μουντιάλ του Κατάρ και πέντε μήνες μετά την απόκτηση του Κριστιάνο Ρονάλντο από την Αλ Ναορ με το υψηλότερο συμβόλαιο που έχει απολαύσει ποτέ ποδοσφαιριστής στην ιστορία του αθλήματος, οι Σαουδάρβωνες ετοιμάζονται να θέσουν σε εφαρμογή μια κεντρική διαχείριση των μεταγραφών, με τον τρόπο περίπου που άλλες λίγκες διαχειρίζονται τους κορυφαίους ή τα τηλεοπτικά και εμπορικά δικαιώματα.
Όπως ανακοίνωσε την περασμένη Δευτέρα ο ντε φάκτο ηγεμόνας της κω-

Ουγκό Γιορίς (Αλ Χιλάλ)
Ο Γάλλος τερματοφύλακας της Τόναμι έχει ένα χρόνο ακόμη συμβόλαιο με την ομάδα του Λονδίνου, αλλά θεωρείται πιθανό να αποδεχθεί τη σαουδαριακή πρόταση που θα τριπλασιάζει τον μισθό του.

177 εκατ. ευρώ τον χρόνο

Κριστιάνο Ρονάλντο (Αλ Ναορ)
Ο βετεράνος Πορτογάλος άνοιξε το καλοκαίρι του 2022 τον δρόμο για την εισαγή των κορυφαίων ποδοσφαιριστών του κόσμου στη λίγκα της Σαουδικής Αραβίας, γινόμενος ο πιο ακριβοπληρωμένος ποδοσφαιριστής στην ιστορία.

400 εκατ. ευρώ τον χρόνο

Λιονέλ Μέσι (Αλ Χιλάλ)
Η προσπάθεια απόκτησης του κορυφαίου στον κόσμο κατά τη FIFA για το 2022 αποτέλεσε για το σαουδαριακό πρωτάθλημα τον μέγιστο στόχο για το κορυφαίο «κτύπημα» στην παγκόσμια μεταγραφική αγορά. Ο παίκτης, παρ' όλα αυτά, στράφηκε στις ΗΠΑ.

ρας, πρίγκιπας-διάδοχος Μοχάμεντ μπιν Σαλμάν, το Ριάντ σκοπεύει να κρατικοποιήσει τουλάχιστον τέσσερις από τους δημοφιλέστερους συλλόγους της Σαουδικής Αραβίας με χρήματα από το Ταμείο Δημοσίων Επενδύσεων, να επενδύσει δισεκατομμύρια πετροδολάρια για την αναβάθμιση του πρωταθλήματος της χώρας και –το κυριότερο– να χρηματοδοτήσει την απόκτηση κορυφαίων αστέρων του διεθνούς ποδοσφαίρου με τον ίδιο τρόπο που η απόκτηση του Ρονάλντο από την Αλ Ναορ έστρεψε τους προβολείς (και το ενδιαφέρον ξένων τηλεοπτικών δικτύων) στο κατά τ' άλλα αδιάφορο πρωτάθλημα της χώρας.
Τι κι αν η Αλ Ναορ έχασε οριακά το πρωτάθλημα φέτος; Η παρουσία και μόνο του Πορτογάλου σούπερ σταρ με το ηγεμονικό συμβόλαιο των 200 εκατομμυρίων δολαρίων κατ' έτος δείχνει

Τα υψηλότερα συμβόλαια που προσφέρει ή προσέφερε η σαουδική λίγκα

18

Σέρχιο Μπουσκέτς (Αλ Χιλάλ)
Ο παίκτης-σημεία της Μπαρτσελόνα είχε πρόταση-μιαμπίθ από την Αλ Χιλάλ που θέλει να τον συνδυάσει με τον Μέσι και να κάνει Καταλονούς και Αργεντινούς να βλέπουν με φαναισμό το σαουδαριακό πρωτάθλημα.

200 εκατ. ευρώ τον χρόνο

Καρίμ Μπενζεμά (Αλ Ιτκάντ)
Ο Γάλλος επιθετικός, κάτοχος της Χρυσής Μπάλας, συμφώνησε να αφήσει τη Ρεάλ για τα πετροδολάρια της Αλ Ιτκάντ με συμβόλαιο που φέρεται να είναι υψηλότερο από του Κριστιάνο Ρονάλντο.

ότι η Σαουδική Αραβία μπορεί να μετατραπεί σε προορισμό κορυφαίων παικτών, ακόμη κι αν αυτοί δεν έχουν ακόμη σκοπό να κολλήσουν τα λεγόμενα «τελευταία έτη».
Για να συμβεί αυτό, οι σαουδαριακοί σύλλογοι προσεγγίζουν ήδη παίκτες που είναι θετικοί στο να μετακομίσουν στο βασίλειο με μερικούς από τους υψηλότερους ετήσιους μισθούς στην ιστορία του αθλητισμού. Οι συμφωνίες θα μπορούσαν να απαιτήσουν πάνω από 1 δισεκατομμύριο ευρώ για μισθούς περίπου 20 ξένων παικτών, όπως υπολογίζουν οι «Τάιμς» της Νέας Υόρκης.
Για την εκπλήρωση των στόχων του Ριάντ, εκτός από τους ποδοσφαιριστές, οι Σαουδάρβωνες πρόκειται να προσελκύσουν στο βασίλειό τους και πρώτους (ή έστω δεύτερος) γραμμής προπονητές, καθώς και πολυπειρους παράγοντες, ε-

και ο Γάλλος επιθετικός αναμένεται να έχει μαζί του και τον συμπαίκτη του στην εθνική Γαλλίας, Ενγκολό Καντέ, που φέρεται κι εκείνος να έχει πει το «ουί» στους Σαουδάρβους.
«Οραμα 2030»
Αυτό, για τους εμπνευστές του σχεδίου, είναι μόνο η αρχή. Στόχος της Σαουδικής Αραβίας είναι το πρωτάθλημά της να βρεθεί μεταξύ των 10 κορυφαίων στον κόσμο. Αποτελεί δε κομμάτι του λεγόμενου σχεδίου «Οραμα 2030», που περιλαμβάνει και την ανάληψη και διοργάνωση του Μουντιάλ του 2030 σε συνεργασία με την Ελλάδα και την Αίγυπτο. Η σαουδαριακή λίγκα ελπίζει σύντομα να τριπλασιάσει την εμπορική της αξία και να ανέλθει στα 2,1 δισ. δολάρια, σύμφωνα με την έγκυρη αθλητική επιθεώρηση The Athletic. Αν και η βιωσιμότητα του σχεδίου είναι αμφίβολη, με δεδομένο το προηγούμενο της κινεζικής λίγκας που δαπάνησε δισεκατομμύρια γουάν το 2016 και σήμερα είναι υπό κατάρρευση, οι Σαουδάρβωνες πιστεύουν ότι η παγκόσμια καθιέρωση είναι κοντά. Αυτό που εκτιμάται διεθνώς, είναι ότι τα πετροδολάρια δεν θα προσφέρουν μόνο κολοσσία ποσά σε παίκτες που διανύουν την τέταρτη δεκαετία της ζωής τους κι έχουν ήδη γράψει πάρα πολλά χιλιόμετρα στα γήπεδα, αλλά και θα προσελκύσουν πολλούς παίκτες στο απόγειο της δόξας τους που θα θέλουν να εξαργυρώσουν άμεσα κάποια μεγάλη τους επιτυχία – κάτι που θα εκτοξεύσει βεβαίως και τις τιμές στο παγκόσμιο ποδοσφαιρικό χρηματιστήριο.
Βεβαίως, τα σχέδια ώστε το πρωτάθλημα της Σαουδικής Αραβίας να γίνει η κυρίαρχη εγχώρια διοργάνωση στην Ασία υπόκεινται και στις ιδιοτροπίες της ηγεσίας της χώρας και θα μπορούσαν να εκτροχιαστούν από μια ξαφνική αλλαγή κατεύθυνσης ή από τυχόν δυσκολίες στην απόκτηση ονομάτων της ποδοσφαιρικής эλίτ, όπως επιδιώκεται.
Οι παίκτες, επίσης, θα δεσμευτούν να συνάψουν συμβόλαια με ομάδες οι οποίες στο παρελθόν συμμετείχαν επανειλημμένα σε ακρόασεις περί αξιόσων παικτών για απλήρωτες αμοιβές – άλλο ένα στοιχείο που η Σαουδική Αραβία πρέπει να θάψει στην έρημο.

Συμφωνίες δεκάδων εκατ. δολαρίων
Βασικό σκέλος του σχεδίου είναι η ομοιόμορφη διασπορά αστέρων στις ομάδες που θα ελεγχεί το κράτος, ώστε το πρωτάθλημα να είναι ανταγωνιστικό. Το Ταμείο έχει υπογράψει 20ετείς συμφωνίες αξίας δεκάδων εκατομμυρίων δολαρίων με τους τέσσερις πιο δημοφιλείς συλλόγους της Premier League της Σαουδικής Αραβίας. Αυτές οι συμφωνίες θα απαιτήσουν από τις ομάδες να παίξουν τα παιχνίδια τους σε νέα γήπεδα που θα ανήκουν σε συγκροτήματα ψυχαγωγίας τα οποία κατασκευάζονται από θυγατρικές του Ταμείου. Οι ομάδες αυτές είναι οι Αλ Ναορ και Αλ Χιλάλ από το Ριάντ και οι Αλ Ιτκάντ και Αλ Ακχι από την Τζεζάν. Οι σχετικές συμφωνίες προβλέπουν την απόκτηση του 75% των συλλόγων αυτών με ορίζοντα τον Αύγουστο, ενώ της σεζόν 2023-24. Επιπλέον τέσσερις μεγάλες κρατικές εταιρείες θα επενδύσουν μεγάλα ποσά σε τέσσερις άλλους συλλόγους, τους Αλ Κάντσια, Αλ Ντιρίγια, Αλ Ούλα και Αλ Σουκόρ. Στόχος είναι οι τέσσερις μεγαλύτερες ομάδες να έχουν τρεις κορυφαίους ξένους παίκτες η καθέμία, αλλά και να μοιραστούν και άλλοι σημαντικοί ποδοσφαιριστές στις υπόλοιπες 12 ομάδες του πρωταθλήματος. Σκοπός είναι να μην αδικηθούν οι άλλες ομάδες, αν και υπάρχει ήδη δυσανεμία τουλάχιστον μια μεγάλη ομάδα του Ριάντ, την Αλ Σαμπάη, που θεωρεί εαυτή «ριγμένη» από την κρατική διευθέτηση. Κι αυτό μολονότι το υπουργείο Αθλητισμού χρηματοδοτεί μια μεγάλη ομάδα του Ριάντ, την Αλ Σαμπάη, που θεωρεί εαυτή «ριγμένη» από την κρατική διευθέτηση. Κι αυτό μολονότι το υπουργείο Αθλητισμού χρηματοδοτεί μια μεγάλη ομάδα του Ριάντ, την Αλ Σαμπάη, που θεωρεί εαυτή «ριγμένη» από την κρατική διευθέτηση. Κι αυτό μολονότι το υπουργείο Αθλητισμού χρηματοδοτεί μια μεγάλη ομάδα του Ριάντ, την Αλ Σαμπάη, που θεωρεί εαυτή «ριγμένη» από την κρατική διευθέτηση. Κι αυτό μολονότι το υπουργείο Αθλητισμού χρηματοδοτεί μια μεγάλη ομάδα του Ριάντ, την Αλ Σαμπάη, που θεωρεί εαυτή «ριγμένη» από την κρατική διευθέτηση.

Γιορτή του ΓΛΥΤΖΙΗΣΤΟΥ στο Κοιλάνι!

Κυριακή 25 Ιουνίου 11πμ – 7μμ

Στην αυλή του Περιβαλλοντικού Κέντρου Κοιλανίου

Θα κερνάμε γλυτζηστό σε όλο τον κόσμο!
Στον χώρο της εκδήλωσης θα υπάρχει εστιατόριο με παραδοσιακά φαγητά και έκθεση χειροτεχνίας.
Καλλιτεχνικό πρόγραμμα με τον Δημήτρη Μεσημέρη και το χορευτικό συγκρότημα των ΚΟΝΙΩΝ Πάφου.
Θα υπάρχουν λεωφορεία για τη μεταφορά από το χώρο στάθμευσης προς τον χώρο της εκδήλωσης.

Η εκδήλωση τελεί υπό την αιγίδα του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Νίκου Χριστουδουλίδη

Διοργανωτές: Γυναικείος Πολιτιστικός Σύλλογος Κοιλανίου σε συνεργασία με το Κοινοτικό Συμβούλιο Κοιλανίου.

Χορηγός: ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΥΠΡΟΥ | Χορηγός Επικοινωνίας: Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΤΑΜΑΣΟΥ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΗΣ

ΟΠΑΠ ΚΥΠΡΟΥ | ΥΠΕΡΦΑΝΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ

23 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023 ΚΑΛΟΚΑΙΡΙ ΤΗΣ ΤΑΜΑΣΟΥ

Η Φωνή της Γης
ΕΝΑ ΜΟΥΣΙΚΟ ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΗΝ Κυριακού Πεζαρία

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 16 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023

Μιχαήλ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗ
Στέφανος ΠΕΛΕΚΑΝΗΣ
Στέλλα ΣΤΥΛΙΑΝΟΥ
Δημήτρα ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗ

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΜΙΧΑΗΛ ΧΑΤΖΗΜΙΧΑΗ

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ
ΕΣΦΡΑΜΙΣΤΕ ΔΕΛΤΙΟ ΕΙΣΟΔΟΥ ΑΠΟ Tickethour 7777 7040

Συνουβία Φωνητικού Συνόλου και Μαντολινάτος ΝΕΟΦΥΤΟΥ Ι. ΡΟΥΣΟΥ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 23 ΙΟΥΝΙΟΥ 2023
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΤΑΜΑΣΟΥ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΗΣ ΕΠΙΣΚΟΠΕΙΟ, ΛΕΥΚΩΣΙΑ
ΩΡΑ 20:00 (Διάρκεια συναυλίας: 1 ώρα)

ΕΙΣΟΔΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΗ
ΕΣΦΡΑΜΙΣΤΕ ΔΕΛΤΙΟ ΕΙΣΟΔΟΥ ΑΠΟ Tickethour 7777 7040

ΜΕΤΑΣ ΚΟΡΥΦΩΣ | ΧΟΡΗΓΟΣ THE CYPRUS PLANETARIUM TAMASSOUS & OREINIS | ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK Απρόσμενες αυξήσεις επιτοκίων από κεντρικές τράπεζες

Η δυναμική της παγκόσμιας οικονομικής δραστηριότητας, σύμφωνα με τον σύνθετο δείκτη υπευθύνων προμηθειών PMI που καταρτίζει η S&P Global, συνέχισε να ενισχύεται στις αρχές του δεύτερου τριμήνου, υποστηρίζοντας από μια σειρά θετικών εξελίξεων τους τελευταίους μήνες, όπως η υποχώρηση των τιμών ενέργειας, η σταδιακή ομαλοποίηση των διαταραχών στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες, το άνοιγμα των συνόρων της κινεζικής οικονομίας μετά την άρση των περιορισμών κατά της πανδημίας στα τέλη του 2022, καθώς και η ισχυρή αγορά εργασίας η οποία, συνδυαστικά με την επιβράδυνση των πληθωριστικών πιέσεων, ευνοεί το εισόδημα των νοικοκυριών. Υποστηριζόμενος από τη συνεχιζόμενη δυναμική του τομέα των υπηρεσιών, ο παγκόσμιος σύνθετος δείκτης PMI παρέμεινε σε ανοδική τροχιά τον Μάιο για έκτο συνεχές μήνα, καταγράφοντας υψηλό 18 μηνών στις 55,5 μονάδες (+0,1), πάνω από το κρίσιμο επίπεδο μηδενικής μεταβολής των 50 μονάδων που οριοθετεί τις προοπτικές ανάπτυξης / συρρίκνωσης για τέταρτο μήνα.

Σύμφωνα με την αναθεωρημένη έκθεση του ΟΟΣΑ, η παγκόσμια οικονομία αναμένεται να μεγεθυνθεί με ρυθμό 2,7% το 2023, από 3,3% το 2022, εκτίμηση αναθεωρημένη ελαφρώς ανοδικά, κατά 0,1%, έναντι της προηγούμενης πρόβλεψης τον Μάρτιο και 0,5% υψηλότερα από την εκτίμηση τον Νοέμβριο του 2022. Παράλληλα, ο κύριος δείκτης τιμών καταναλωτή για την παγκόσμια οικονομία συνέχισε τον Μάιο την πτωτική πορεία των τελευταίων μηνών, κυρίως λόγω των επιδράσεων βάσης από τις τιμές ενέργειας, αν και ο ρυθμός επιβράδυνσης παραμένει νηπιότερος από τον αρχικά αναμενόμενο, με τους αντίστοιχους δείκτες για τις μεγάλες οικονομίες να διατηρούνται σημαντικά υψηλότερα από τον μεσοπρόθεσμο στόχο των κεντρικών τραπεζών. Ταυτόχρονα, παραμένουν έντονες οι ανησυχίες για διατήρηση υψηλού πληθωρισμού για διάστημα μεγαλύτερο από το αρχικά προβλεπόμενο, καθώς η ισχυρή αγορά εργασίας σε πολλές από τις μεγάλες οικονομίες, παρά τα σημάδια μερικής επιβράδυνσης, συνεχίζει να χαρακτηρίζεται από υψηλό βαθμό στενότητας, συμβάλλοντας στην ισχυρή αύξηση των μισθών και στην άσκηση έντονων ανοδικών πιέσεων στον δομικό δείκτη των υπηρεσιών.

Δεδομένων αυτών των συνθηκών, ορισμένες από τις μεγάλες κεντρικές τράπεζες (της Αυστραλίας και του Καναδά) αναθεωρούν τη στάση τους και προχωρούν σε νέες, απρόσμενες, αυξήσεις των επιτοκίων, αφήνοντας παράλληλα ανοικτό το ενδεχόμενο περαιτέρω αυξήσεων, εγείροντας κατά συνέπεια αμφιβολίες στους επενδυτές για το πόσο κοντά βρίσκονται στην ολοκλήρωση του κύκλου σύσφιξης της νομισματικής πολιτικής τους.

* Τομέας Οικονομικής Ανάλυσης & Ερευνας Διεθνών Κεφαλαιαγορών της Eurobank.

Το «μικρό θαύμα» στην αγορά ομολόγων

Οι αποδόσεις των ελληνικών τίτλων πλησιάζουν πλέον εκείνες των χωρών που ανήκουν στον «πυρήνα» του ευρώ

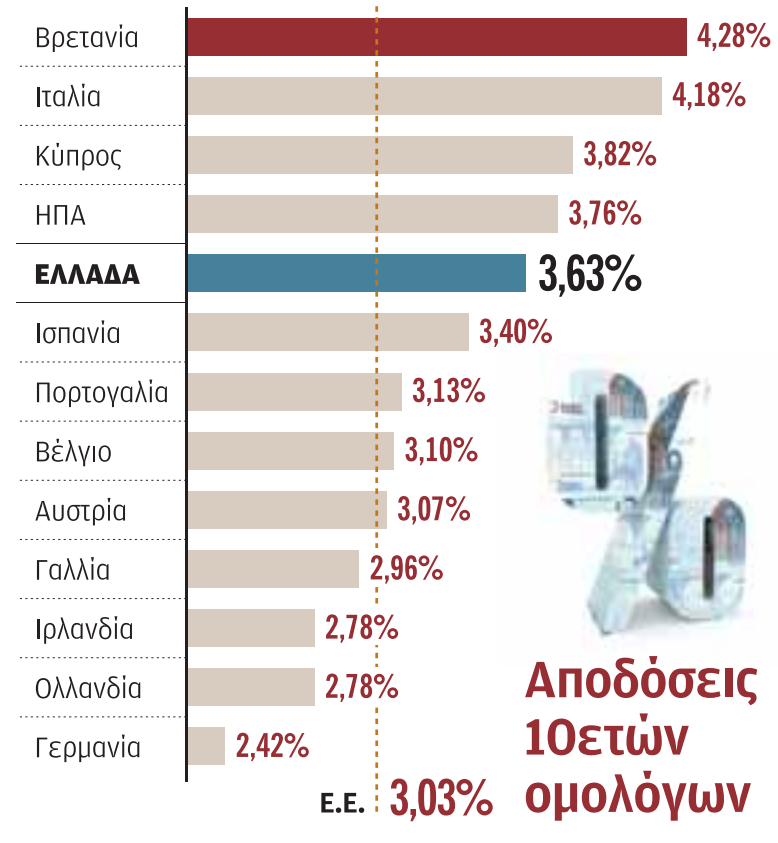
της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Η αντίληψη των επενδυτών απέναντι στην Ελλάδα έχει αλλάξει εντυπωσιακά. Κι αυτό φαίνεται ξεκάθαρα από τις επιδόσεις της στην αγορά ομολόγων. Η Ελλάδα έχει καταφέρει να δανειστεί φθηνότερα από αρκετές χώρες της Ευρωζώνης, με τα ελληνικά ομόλογα να μην αποτελούν πλέον τους τίτλους με το μεγαλύτερο ρίσκο και να πλησιάζουν τις αποδόσεις χωρών που θεωρούνται «πυρήνας» του ευρώ – και όλα αυτά, παρά την ταχύτερη νομισματική σύσφιξη στην οποία έχει προχωρήσει η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα στην ιστορία της. Διαχει-

Το ελληνικό δημόσιο δανειάζεται φθηνότερα πλέον από χώρες όπως η Κύπρος, η Μάλτα και η Κροατία, που έχουν επενδυτική βαθμίδα.

ριστές κεφαλαιών χαρακτηρίζουν τα ελληνικά ομόλογα το «μικρό θαύμα» στην αγορά της Ευρωζώνης, επισημαίνοντας στην «Κ» πως είναι ξεκάθαρα ότι «η Ελλάδα είναι στην... μόδα» χάρη και στην πολιτική σταθερότητα, τις ισχυρές επιδόσεις της οικονομίας και την προοπτική ανάπτυξης της επενδυτικής βαθμίδας που έχασε πριν από 13 χρόνια.

Το spread του ελληνικού 10ετούς ομολόγου έναντι του γερμανικού έχει υποχωρήσει στις 122 μονάδες βάσης και στα χαμηλότερα επίπεδα από τον Οκτώβριο του 2021, με το ράλι να έχει ενταθεί έπειτα από τον πρώτο γύρο των εκλογών και να συνεχίζεται και την τελευταία εβδομάδα. Μάλιστα τα ελληνικά ομόλογα έχουν καταγράψει τη μεγαλύτερη βελτίωση στην Ευρωζώνη από τον περασμένο Ιούλιο όπου η ΕΚΤ ξεκίνησε τις αυξήσεις επιτο-

Αποδόσεις 10ετών ομολόγων

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

κών, με την πτώση του spread να ξεπερνάει τις 100 μ.β. Το spread έναντι της Ιταλίας κινείται σταθερά σε αρνητικό έδαφος, με τα ελληνικά ομόλογα να διαπραγματεύονται κατά περίπου 55 μ.β. χαμηλότερα από τα παλιά, ενώ το spread έναντι της Ισπανίας έχει μειωθεί σε πολλαπλάσιο χάρη και την πολιτική σταθερότητα, τις ισχυρές επιδόσεις της οικονομίας και την προοπτική ανάπτυξης της επενδυτικής βαθμίδας που έχασε πριν από 13 χρόνια.

Το spread του ελληνικού 10ετούς ομολόγου έναντι του γερμανικού έχει υποχωρήσει στις 122 μονάδες βάσης και στα χαμηλότερα επίπεδα από τον Οκτώβριο του 2021, με το ράλι να έχει ενταθεί έπειτα από τον πρώτο γύρο των εκλογών και να συνεχίζεται και την τελευταία εβδομάδα. Μάλιστα τα ελληνικά ομόλογα έχουν καταγράψει τη μεγαλύτερη βελτίωση στην Ευρωζώνη από τον περασμένο Ιούλιο όπου η ΕΚΤ ξεκίνησε τις αυξήσεις επιτο-

κίων, με την πτώση του spread να ξεπερνάει τις 100 μ.β. Το spread έναντι της Ιταλίας κινείται σταθερά σε αρνητικό έδαφος, με τα ελληνικά ομόλογα να διαπραγματεύονται κατά περίπου 55 μ.β. χαμηλότερα από τα παλιά, ενώ το spread έναντι της Ισπανίας έχει μειωθεί σε πολλαπλάσιο χάρη και την πολιτική σταθερότητα, τις ισχυρές επιδόσεις της οικονομίας και την προοπτική ανάπτυξης της επενδυτικής βαθμίδας που έχασε πριν από 13 χρόνια.

Το spread του ελληνικού 10ετούς ομολόγου έναντι του γερμανικού έχει υποχωρήσει στις 122 μονάδες βάσης και στα χαμηλότερα επίπεδα από τον Οκτώβριο του 2021, με το ράλι να έχει ενταθεί έπειτα από τον πρώτο γύρο των εκλογών και να συνεχίζεται και την τελευταία εβδομάδα. Μάλιστα τα ελληνικά ομόλογα έχουν καταγράψει τη μεγαλύτερη βελτίωση στην Ευρωζώνη από τον περασμένο Ιούλιο όπου η ΕΚΤ ξεκίνησε τις αυξήσεις επιτοκίων, με την πτώση του spread να ξεπερνάει τις 100 μ.β. Το spread έναντι της Ιταλίας κινείται σταθερά σε αρνητικό έδαφος, με τα ελληνικά ομόλογα να διαπραγματεύονται κατά περίπου 55 μ.β. χαμηλότερα από τα παλιά, ενώ το spread έναντι της Ισπανίας έχει μειωθεί σε πολλαπλάσιο χάρη και την πολιτική σταθερότητα, τις ισχυρές επιδόσεις της οικονομίας και την προοπτική ανάπτυξης της επενδυτικής βαθμίδας που έχασε πριν από 13 χρόνια.

Οι οίκοι «ποντάρουν» στην Ελλάδα

της ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Οι ισχυρές επιδόσεις της Ελλάδας έναντι της Ευρωζώνης και η ανοδική τροχιά των αξιολογήσεων της χώρας από τους οίκους στον δρόμο προς την επίτευξη της επενδυτικής βαθμίδας, αποτελούν για τους αναλυτές τους μεγαλύτερους καταλύτες για την ελληνική οικονομία, καθώς και για την πορεία ελληνικών ομολόγων και τραπεζών. Η Morgan Stanley «βλέπει» μάλιστα τριπλή αναβάθμιση στο investment grade έως τα μέσα του 2024, η Citigroup «στοιχματίζει» σε περαιτέρω σημαντική συρρίκνωση των ελληνικών spreads, ενώ η Goldman Sachs επιβεβαιώνει τη θετική της στάση για τις ελληνικές τράπεζες χάρη και στην προοπτική να μπει σύντομα η Ελλάδα στο γκρουπ των χωρών με επενδυτική βαθμίδα.

Ειδικότερα, σε νέα της έκθεση της Morgan Stanley, η οποία τιτλοφορείται «Ελλάδα: μεγάλες προσδοκίες», επισημαίνεται πως η ελληνική οικονομία θα συνεχίσει την τάση υπεραπόδοσης έναντι της οικονομίας της Ευρωζώνης φέτος και το 2024, καταγράφοντας ρυθμούς της τάξης του 2,5% και 2,2% αντίστοιχα (έναντι 0,7% και 1% για τη ζώνη του ευρώ), κάτι που σε συνδυασμό με τη συνέχιση

της τρέχουσας πολιτικής των μεταρρυθμίσεων και της δημοσιονομικής εξυγιάνσης θα οδηγήσει τη χώρα στην ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας. Η πτώση του πληθωρισμού και ο ρυθμός αύξησης του πραγματικού εισοδήματος αναμένεται να στηρίξουν την ιδιωτική καταναλωτική β' εξαμηνία του 2023, ενώ αν και η περιοριστική νομισματική πολιτική θα επιβαρύνει την οικονομία, οι επενδύσεις στην Ελλάδα θα συνεχίσουν να υποστηρίζονται από την εφαρμογή του Ταμείου Ανάκαμψης και από μια εισροή άμεσων ξένων επεν-

Morgan Stanley, Citigroup και Goldman Sachs «βλέπουν» ανάκτηση επενδυτικής βαθμίδας και υψηλή ανάπτυξη.

δύσεων οι οποίες θα κινηθούν σε επίπεδα-ρεκόρ, όπως εκτιμά.

Κατά τη Morgan Stanley η ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας είναι σχεδόν βέβαιη, εκτιμώντας πως μια κυβέρνηση πλειοψηφίας της Νέας Δημοκρατίας θα συνε-

Η ελληνική οικονομία θα συνεχίσει να υπεραποδίδει έναντι της οικονομίας της Ευρωζώνης φέτος και το 2024, εκτιμά η Morgan Stanley σε νέα έκθεση η οποία τιτλοφορείται «Ελλάδα: μεγάλες προσδοκίες».

χίσει να οδηγήσει τη χώρα στην πορεία της προς τη δημοσιονομική εξυγιάνση και την εφαρμογή των μεταρρυθμίσεων του Ταμείου Ανάκαμψης. Διατηρεί έτσι την άποψη ότι η Ελλάδα θα μπορέσει να ανακτήσει αυτό το ορόσημο

Η εξήγηση της υπεραπόδοσης των ελληνικών ομολόγων είναι πολύ απλή, επισημαίνουν στην «Κ» αναλυτές και διαχειριστές κρατικού χρέους. Ένας λόγος είναι τα θεμελιώδη μεγέθη της οικονομίας και οι προοπτικές της και ένας άλλος είναι το μικρό μέγεθος της ελληνικής αγοράς και το γεγονός ότι τα ελληνικά ομόλογα είναι ουσιαστικά «δυσέυρετα».

«Η θεαματική υπεραπόδοση των ελληνικών ομολόγων είναι ο συνδυασμός ενός θετικού μακροοικονομικού περιβάλλοντος (συμπεριλαμβανομένου του εκλογικού αποτελέσματος και των καλύτερων δημοσιονομικών προοπτικών) και της έλλειψης ρευστότητας», σημειώνει στην «Κ» ο Αντουάν Μπουβέ, επικεφαλής αναλυτής της ING. «Η διασπορά (free float) των ελληνικών ομολόγων είναι ένα μικρό μέρος του χρέους της κυβέρνησης και είναι μια μικρότερη αγορά από τις περισσότερες στην Ευρωζώνη. Αυτό σημαίνει ότι όταν (όπως συμβαίνει τώρα) το μακροοικονομικό περιβάλλον βελτιώνεται, η αγορά δεν είναι σε θέση να ανταποκριθεί στην πρόσθετη ζήτηση», όπως εξηγεί.

Την ίδια στιγμή, η αγορά ποντάρει στην επενδυτική βαθμίδα, με αποτέλεσμα πολλές επενδυτικές τράπεζες να αγοράζουν ελληνικά ομόλογα ώστε να μπορέσουν να τα διαθέσουν στους πελάτες τους όταν επιτευχθεί το «ορόσημο».

Αν και για να ενταχθεί η Ελλάδα στους διεθνείς δείκτες ομολόγων θέλει πάνω από μια βαθμολογία επενδυτικής βαθμίδας, ωστόσο θεμελιώνεται πως, όπως συνέβη και με την Πορτογαλία τον Σεπτέμβριο του 2017, θα υπάρξουν σημαντικές εισροές με την πρώτη αναβάθμιση. Αυτή, κατά τους επενδυτικούς οίκους, αναμένεται τον Σεπτέμβριο από την DBRS ή το αργότερο τον Οκτώβριο από την S&P. Η JP Morgan εκτίμησε πριν από μερικές ημέρες πως ακόμη και εντός του 2023 η Ελλάδα θα καταφέρει να λάβει το investment grade από

τρεις οίκους, γεγονός που σημαίνει πως πριν κλείσει η χρονιά θα βρεθεί στο γκρουπ των «επενδύσιμων» χωρών, προσελκύοντας ένα μεγαλύτερο κοινό επενδυτών, με μακροπρόθεσμο ορίζοντα και ποιοτικά χαρακτηριστικά.

«Η αναβάθμιση σε επενδυτική βαθμίδα θα φέρει πολλές παθητικές αγορές από funds που επενδύουν στους βασικούς διεθνείς δείκτες ομολόγων, οι οποίες θα κινηθούν περίπου στα 16-18 δισ. ευρώ», επισημαίνει στην «Κ» διαχειριστής γαλλικής τράπεζας που διαπραγματεύεται και ελληνικά ομόλογα. Δεδομένου ότι υπάρχουν μόνο 74 δισ. ευρώ ελληνικών ομολόγων σε κυκλοφορία, εκ των οποίων τα 35 δισ. ευρώ βρίσκονται στην ΕΚΤ, αυτό είναι σίγουρα ένα σημαντικό μέγεθος.

Παράγοντας της αγοράς επισημαίνουν στην «Κ» πως η αντίληψη απέναντι στην Ελλάδα έχει αλλάξει σημαντικά, με τη χώρα να βρίσκεται στο επίκεντρο της προσοχής και του θαυμασμού. Αυτό που κάνει την Ελλάδα να ξεχωρίζει, όπως εξηγούν, είναι η πολιτική σταθερότητα. Μια κυβέρνηση με ισχυρή πλειοψηφία αποτελεί συνεπώς το εισιτήριο για την επενδυτική βαθμίδα, καθώς αυτό σημαίνει αυτόματα διατήρηση της πορείας της χώρας στις δημοσιονομικές και μεταρρυθμιστικές της δεσμεύσεις. «Το μόνο εμπόδιο μπροστά στην αναβάθμιση της αξιολόγησης της Ελλάδας είναι η πολιτική αβεβαιότητα. Αν υπάρξει αλλαγή της πολιτικής η οποία θα οδηγήσει σε παύση της διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και των εισροών του Ταμείου Ανάπτυξης, η πτωτική τάση του δείκτη χρέους προς ΑΕΠ το 2023-2025 μπορεί να μην υπολοιπεί», όπως σημειώνει και η Société Générale. Αξίζει να επισημανθεί πως σύμφωνα με το Ελληνικό Πρόγραμμα Σταθερότητας, ο δείκτης του χρέους προς ΑΕΠ θα μειωθεί στο 135,2% έως το 2026, χαμηλότερα από τον δείκτη χρέους της Ιταλίας (140,4%).

Μικρά κέρδη στο ΧΑΚ την Τρίτη

Ανοδικά για δεύτερη συνεχόμενη μέρα κινήθηκε το Χρηματιστήριο της Τρίτης, ωθούμενο από τα κέρδη στους τραπεζικούς τίτλους.

Ο Γενικός Δείκτης κατέγραψε κέρδη, σε ποσοστό 0,90% κλείνοντας στις 117,41 μονάδες, ενώ ο δείκτης FTSE/CySE 20 έφτασε στις 71,04 μονάδες παρουσιάζοντας κέρδη 0,91%. Ο ημερήσιος τίριος διαμορφώθηκε στις €254.993. Μικτή εικόνα παρουσίασαν οι επιμέρους χρηματιστηριακοί δείκτες. Κέρδη παρουσίασαν η Κύρια Αγορά και οι Επενδυτικές Εταιρείες με 1,24% και 0,33% αντίστοιχα, ενώ ζημιές σε ποσοστό 0,46% κατέγραψε η Εναλλακτική Αγορά. Ο τομέας των Ξενοδοχείων δεν παρουσίασε μεταβολή. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Τράπεζας Κύπρου με €160.941 (άνοδος 1,35% - τιμή κλεισίματος €3,00). Ακολούθησαν οι μετοχές της Ελληνικής Τράπεζας με €32.911 (άνοδος 2,65% - τιμή κλεισίματος €1,94), της Τιμμεντοποίησης Βασιλικού με €24.490 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €2,72), της Logicom Public Ltd με €14.476 (πτώση 0,88% - τιμή κλεισίματος €2,24) και της Demetra Holdings Plc με €6.879 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €0,52).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, έξι κινήθηκαν ανοδικά, έξι πτωτικά και τρεις παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 125.

Deloitte.
2023 Global Human Capital Trends

Στελέχη από κορυφαίους οργανισμούς αναλύουν τις νέες βασικές αρχές για έναν κόσμο χωρίς όρια.

© 2023 Deloitte Limited